

เล่ม ๒

ญาณทัสสึนะ

มองสังคมไทยด้วยปรัชญาวิทยาศาสตร์และปรัชญาพุทธศาสตร์

สิริจรุณ

มุมมองศิลปะ ๒ : มองสังคมไทยด้วยปรัชญาวิทยาศาสตร์และปรัชญาพุทธศาสตร์

ผู้เขียน : สิริรุณ

จัดวางรูปเล่ม : ฝ่าย Artwork ของธรรมสภา

พิมพ์ครั้งแรก : กันยายน ๒๕๖๖

จัดพิมพ์เป็นธรรมบรรณาการ จำนวน ๕,๐๐๐ เล่ม

โดย : คุณณัชชา ทิพยทัศน์ และ คุณสุภาพ ทิพยทัศน์

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์พระพุทธรักษา ของธรรมสภา

เลขที่ ๑-๑๒ ถนนบรมราชชนนี ๑๑๙ เขตทวีวัฒนา กทม. ๑๐๑๓๐

โทร.๐๘๙-๒๑๐๕๑๓๓ / www.thammasapa.com / Line id : thampublisher

อารัมภบท

โลกาภิวัตน์ เป็นคำที่แสดงถึงความเชื่อของชาวโลกที่มีต่อ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

คนรุ่นใหม่ที่ลงประวัติว่า ไม่มีศาสนา แต่เขาก็ยังต้องใช้ความรู้ วิทยาศาสตร์-เทคโนโลยี เป็นศาสนาสากล ในรูปของสังคมศาสตร์และ มนุษยศาสตร์

วิทยาศาสตร์ใช้คณิตศาสตร์เป็นฐานสร้างจินตนาการ กระบวนการสร้างปัญญาทางวิทยาศาสตร์มีสองแนวทางคือ การสร้างปัญญา ผ่านการวิจัยในห้องทดลอง (*in vitro experiments*) และการสร้าง ปัญญาผ่านการวิจัยในภาคสนาม (*in vivo experiments*)

สังคมศาสตร์ประยุกต์หลักการและแนวความคิดของวิทยาศาสตร์ มาใช้ ไม่ว่าจะเป็นระบบทุนนิยมหรือระบบคอมมิวนิสต์ มีหลักการระดม ทุนตรงกัน เพียงแต่ผ่านระบบรัฐหรือระบบเอกชนเท่านั้น

เศรษฐศาสตร์กลายเป็นเป้าหมายหลักของการพัฒนาความเจริญ ของโลกาภิวัตน์ รูปแบบความเจริญพัฒนาของเมืองจึงตรงกันทั้งโลก คือ การสร้างความสะดวกสบายในการดำรงปกติชีวิต และการมีดีกรีฟ้า เป็นสัญลักษณ์ของการพัฒนาเมือง

เริ่มต้นปัญญาในนิยามของวิทยาศาสตร์มี ๖ ระดับ คือ การจำ ได้ การเข้าใจได้ การประยุกต์ได้ การวิเคราะห์ได้ การสังเคราะห์ได้ และ การประเมินได้

ระดับของปัญญาเป็นเป้าหมายหลักของระบบการศึกษาภาคบังคับ ปัญญาสูงสุดระดับปริญญาเอกจะต้องสังเคราะห์นวัตกรรม หรือค้นพบปรากฏการณ์ใหม่ๆ หนึ่งอย่าง ปริญญาโทจะต้องวิเคราะห์ในวิชาการนั้นๆ ได้ ปริญญาตรีและลดหลั่นลงมาก็คือชั้นแรงงาน แต่จำได้ว่าต้องทำอะไรตามคำสั่ง

ความรู้ของโลกาภิวัตน์ถูกเชื่อว่าเรียนกันไม่จบ และแบ่งเป็นสาขาศาสตร์ สาขาวิชาการ สาขาอาชีพ ซอยถี่ๆ ออกไปเป็นผู้ชำนาญการพิเศษ มากมายสุดจินตนาการหรือนับไม่ถ้วน

มีสังัจจธรรมอยู่ว่า ปรัชญาวิทยาศาสตร์ยังคงเดิม ใครถอดรหัสของคณิตศาสตร์ได้จะอยู่เหนือปทัสฐานของโลกาภิวัตน์ทันที

ดิฉันใช้เวลาสามทศวรรษกว่าจะลงถึงรากแก้วของปรัชญาวิทยาศาสตร์ และใช้เวลาใกล้ๆ กันกว่าจะลงถึงรากแก้วของปรัชญาพุทธศาสตร์

สรุป เปรียบเทียบปัญญาวิทยาศาสตร์และปัญญาพุทธศาสตร์ มีดังต่อไปนี้

หนึ่ง โยนิโสมนสิการเชิงพุทธจะมีมากกว่าของวิทยาศาสตร์ เพราะเป้าหมายของพุทธศาสตร์คือ การจะเห็นสังัจจธรรมของชีวิตตน ส่วนเป้าหมายของวิทยาศาสตร์นั้น บุกไปข้างหน้า พัฒนาทางวัตถุ และทางจิตวิญญาณต่อไปเรื่อยๆ

สอง ปัญญาที่ใช้ในโลกาภิวัตน์ถูกนิยามมากขึ้นเรื่อยๆ แต่ปัญญาของพุทธศาสตร์มี ๓ ประเภท คือ สุตมยปัญญา เป็นอริยทรัพย์ เป็น

สมรรถนะของปัจเจกบุคคลที่จะปรับเข้ากับความเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ จินตามยปัญญา เป็นการลองผิดลองถูก เพื่อให้เห็นแจ้งความจริงแท้ ไม่ว่าจะทำอะไรอยู่ เช่น เป็นเกษตรกร เป็นนักการเมือง เป็นคนกวาดถนน ถ้าเมื่อไรเกิดภาวนามยปัญญา จะเห็นคุณค่าของชีวิตตอนที่กำลังทำกิจนั้นๆ

สาม ผู้ที่ศรัทธาต่อไตรสิกขา ฆราวาสคือการทำทาน การรักษาศีล การภาวนา สำหรับนักบวชคือการรักษาวินัย (ศีล) การทำจิตให้ตั้งมั่น (สมาธิ) และการเข้าแจ้งในการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า (ปัญญา)

กระบวนการสร้างปัญญาจากไตรสิกขา จะทำให้เกิดการผุดรู้ เช่น รู้ชัดว่าความคิดแยกกายของวิทยาศาสตร์-พุทธศาสตร์ต่างกัน ทำให้เกิดสมรรถนะคือ เลือกได้ตามความเหมาะสม และพัฒนาปัญญาให้เข้มข้นขึ้น จะรู้ทันความคิด ความเชื่อของตนเอง จึงสามารถเลือกคิดเลือกเชื่อ ไม่ต้องตามกระแสโลกาภิวัตน์ หรือเป็นทาสของกติกาสากล

ท้ายที่สุดจะเกิด ญาณปัญญา หรือ ญาณทัสสนะ ซึ่งเป็นผลลัพธ์จากการบูรณาการปัญญาทั้ง ๓ ประเภทเข้ารวมเป็นหนึ่ง สามารถที่จะคิดโดยไม่ต้องผ่านกระบวนการคิดแบบโลกาภิวัตน์ สามารถสั่งงานได้ตามสมควรโดยไม่ต้องวางแผนล่วงหน้า สรุปคือเกิดความสามารถที่จะเผชิญกับปัจจุบันขณะได้ทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์อย่างไรก็ตาม

นอกจากนี้ ยังสามารถใช้สัญลักษณ์ของคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ได้ตรงกับชีวิตจริง ตรงกับสัจธรรมจริงๆ สรุปคือสามารถแทงทะลุทั้งปรัชญาวิทยาศาสตร์-ปรัชญาพุทธศาสตร์ได้ด้วย

การเข้าถึงและการแยกโลกทัศน์ของวิทยาศาสตร์ออกจากโลกทัศน์ของพุทธศาสตร์ มีคุณูปการมหาศาลกับชีวิตของผู้เขียน

หนังสือธรรมที่เขียนมามากกว่า ๓๐ เล่ม ได้เป็นเสมือนศาสนาเปรียบเทียบในแทบทุกมิติที่แตกต่างระหว่างกระบวนการสร้างปัญญาผ่านวิทยาศาสตร์ และกระบวนการสร้างปัญญาผ่านไตรสิกขา (ภาคผนวกที่สอง)

ดิฉันได้นำปริยัติของอนัตตาทธรรมที่เคยเขียนไว้เป็นบทที่หนึ่งใน “อนัตตากับชีวิตทันสมัย” สำนักพิมพ์สุภาพใจ พ.ศ. ๒๕๔๘ มาผนวกไว้เป็นภาคผนวกที่หนึ่ง ผู้ใดเข้าใจปริยัติของอนัตตาทธรรม ผู้นั้นย่อมหยุดบังเกิดตถาคตโพธิสัทธาโดยอัตโนมัติ

ผู้ใดเห็นขณะของชีวิตว่ามีเหตุปัจจัยนับไม่ถ้วน กำลังขับเคลื่อนพฤติกรรมแต่ละขณะของชีวิต ผู้นั้นย่อมเห็นชีวิตเป็นสิ่งที่น่ารื่นรมย์ เพราะสามารถเข้าใจโลกาภิวัดน์ได้ทุกรูปแบบ จะจากสื่อออนไลน์หรือออฟไลน์ จะถูกตัดต่อ ตีข่าวระดับใดย่อมไม่มีปัญหา เพราะจิตผู้เข้าถึงอนัตตาทธรรมย่อมเห็นทุกเรื่องราวเป็นธรรมตาเช่นนั้นเอง

สิริวรุณ

(๑๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๖)

วันคล้ายวันสวรรคตของพระภัทรมหาราช รัชกาลที่ ๙

คำอุทิศ

ขอพลังอำนาจของอนัตตาธรรม
ที่แทรกอยู่ในทุกอักขระที่เป็นลายมือต้นฉบับ
อันถูกตั้งใจไว้เพื่อแสดงความกตัญญูกตเวทิตา
ต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
จงรวมพลังเป็นพลบัจจัย
ให้ผู้อ่านได้เข้าใจ และเข้าใจอนัตตาธรรม
ที่แฝงชีวิตแต่ละขณะของสรรพสัตว์และสรรพธรรมทั้งปวง
ขอพลังของอนัตตาธรรมจงรุ่งเรืองอยู่ในจิตของผู้อ่านทุกคนเทอญ

สารบัญ

อารัมภบท.....	๓
คำอุทิศ.....	๗
สารบัญ.....	๘
❖ โชคดีที่เข้าใจรากแก้วของวิทยาศาสตร์พื้นฐาน.....	๑๓
❖ ความเป็นทาสโลกาภิวตันของมนุษย์ออนไลน์.....	๑๖
❖ เอลนีโญ ลานีญา	
ก่อนความแปรปรวนของดินฟ้าอากาศทุกห่อหมกหญ้า.....	๑๘
❖ การเข้าถึงไปไม่กำมือเดียว.....	๒๐
❖ อยู่สุวรรณภูมิ แต่กลับพัฒนาจิตให้เป็นสังคมกันดาร.....	๒๒
❖ นันทิราคะที่เป็นบาปอกุศลจงเจริญ.....	๒๕
❖ ภูมิใจว่ามีกระเทยเพิ่ม แต่กลับไม่ภูมิใจในอริยประเพณี.....	๒๗
❖ อาหารปรุงรสที่ติดตลาด.....	๒๙
❖ ทำตามกติกาสากลแบบสุดโต่งคือเหตุของโลกร้อน.....	๓๑
❖ มาตรฐานภาพของโลกสากล.....	๓๕
❖ ข้อเท็จจริงกับจินตนาการ.....	๓๗
❖ การสรุพนัยกับชีวิตจริง.....	๓๙
❖ ญาณปัญญาเริ่มจากความซื่อตรงต่อข้อเท็จจริง.....	๔๑
❖ ญาณปัญญาสำคัญกว่าความฉลาด (IQ) หรือความเฉลียว (Intellect).....	๔๓

- ❖ ปราศจากญาณปัญญา
ปัญหาโลกแตกก็เป็นใหญ่ในโลก..... ๔๕
- ❖ ปรีศนาธรรม..... ๔๗
- ❖ คุณของพระรัตนตรัย..... ๔๙
- ❖ บุญเป็นเหตุของสังสารวัฏ..... ๕๑
- ❖ จินตนาการสร้างทั้งความยิ่งใหญ่และก่อความตายทั้งเป็น
(Imagination Causes the Greatness
and the Living Death)..... ๕๓
- ❖ สัญลักษณ์คือตัวชี้วัดอำนาจความเป็นนายหรือเป็นทาส..... ๕๘
- ❖ ทำทุกกิจกรรมเพื่อระลึกถึงคุณของธรรมชาติ..... ๖๑
- ❖ รู้ซึ้งๆ คือการคลายปมด้ายยุ่ง..... ๖๔
- ❖ กลยุทธ์เปลี่ยนสติเป็นมหาสติคือรู้ลึกซึ้งๆ..... ๖๗
- ❖ การพลิกขั้วสติ (Configuration)..... ๖๙
- ❖ ปัญญาญาณคือการหลุดรู้ซึ้งๆ..... ๗๒
- ❖ ความร้อนใจจะยกนรกใต้ดินมาตั้งบนดิน..... ๗๔
- ❖ สัจจธรรม..... ๗๖
- ❖ กติกาสากลสร้างทาสผู้ทำพิธีกรรมด้วยชีวิต..... ๗๗
- ❖ อวิชาสองสีกำลังคุมเข้มสังคมไทย..... ๘๐
- ❖ ความเปลี่ยนแปลง (วิวัฒนาการ)
ที่สกัดจากประเพณีสงกรานต์..... ๘๓
- ❖ รำพึงถึงฐานะคนรุ่นใหม่ของตัวเองในอดีต..... ๘๕
- ❖ จากความเร็วอ้อยอิงเป็นความเร็วแสง..... ๘๗

- ❖ รำพึงถึงลักษณะความเป็นกสิยัค..... ๙๐
- ❖ เพราะระบบประชาธิปไตยจากโลกสากลเป็นเหตุ..... ๙๓
- ❖ เพราะระบบเครดิตจากโลกสากลเป็นเหตุ..... ๙๖
- ❖ เพราะมัวเมาระบบเครดิตเป็นเหตุ..... ๙๘
- ❖ ปาหีของชีวิตตามหลักกติกาสากล..... ๑๐๑
- ❖ วันแม่แห่งชาติไทย..... ๑๐๓
- ❖ ภาคผนวกที่ ๑ : อนาคตกับชีวิตทันสมัย..... ๑๐๖
- ❖ ภาคผนวกที่ ๒ : รายชื่อหนังสือธรรมะ โดย สิริวิรุณ..... ๑๕๑

การสำนึกถึงความจริง ไม่เรียกว่าสาย
 แม้ไม่คิดว่ากำลังทำผิด
 ก็น่าจะลองวิธีคิดแยกกายของพุทธบ้าง
 สังคมไทยกำลังต้องการผู้นำที่มีสัมมาทิฐิ
 นี่คือการขาดแคลนอย่างยิ่งของการพัฒนาเพื่อสันติภาพ

-แม่ชี ดร.ไพเราะ ทิพย์ทัศน์-

กัลยาณมิตรย่อมอยู่ในสถานที่ปฏิบัติธรรม เพราะพุทธเจ้ากล่าวเป็นคาถาว่า

เธอลงไปในเวลาที่ถูกต้องเหมาะสม ด้วยจิตอ่อนน้อมปราศจากมานะ
พบท่านผู้ทรงธรรมที่ศักดิ์สิทธิ์ เหมือนต้นไม้ที่ไม่ลู่ตามลม
ท่านปฏิบัติธรรมด้วยหัวใจเป็นสุข เสวยปีติและสันติของสังขะ
ท่านอยู่ด้วยธรรมอย่างนี้ จึงรู้ธรรม และอธิบายเพื่อผู้อื่นรู้แจ้ง
ธรรมอันลุ่มลึกตามความเป็นจริง ไม่ล้อเล่น ไม่ประจบ ไม่ข่มขู่
ไม่อยู่ด้วยความโกรธ ปฏิฆะ โลกะ หรือมานะ ไร้อวิชชา ตัณหา อูปาทาน
ท่านปฏิบัติธรรมได้ชัยชนะ ไม่ทะนงตนว่าดำรงชีวิตถูกต้อง
วาจาของท่านจริงใจ มีความจริงเสมอ
ท่านศึกษาเล่าเรียนเพื่อกัมมัฏฐาน
อันบุคคลผู้หมกมุ่น ประมาท ขาดความตั้งใจ
ไม่เหมาะที่จะรู้สังขะ และไม่เจริญด้วยแสงสว่างคือปัญญา
ถ้ามีบุคคลผู้แตกฉานในธรรม ได้รับสักการะจากเทวดาและมนุษย์
มีเกียรติคุณเจิดจ้า เพิ่มศรัทธาให้ท่านเป็นพหูสูต
สามารถรักษารธรรม พังข่าวด้วยมุทิตา
สั่งสมบุญกุศลมหาศาล ดำเนินตามสังขะและปฏิบัติได้
ทำปัญญาเลิศให้เกิดมีขึ้น และตนเองก็ได้ปัญญาอันยอดเยี่ยม
ถ้ามีอาจารย์เช่นนี้ เธอควรปฏิบัติกับท่าน
ด้วยความกระตือรือร้น ไม่เลื่อมคลาย

จากวิมุตติมรรค

“ผู้มีวิชา มักเห็นว่า มนุษย์เก่งกว่าธรรมชาติ
 เพราะสามารถควบคุม ตัดต่อ ตบแต่ง ธรรมชาติได้
 ผู้มีสติปัญญา รู้ว่า ความยิ่งใหญ่ยังคงเป็นธรรมชาติ
 แต่บางทีเขาก็ลืมไปว่า
ธรรมชาติที่แท้จริง คือ ใจของเขาเอง
 ถ้าเขาประจักษ์ธรรมชาติภายในของตน
 เขาจะปฏิรูประธรรมชาติภายใน ให้เกิดประโยชน์สูงสุด”

แม่ชี รศ.ดร.ไพเราะ กิพยทัศน์

โชคดียี่สิบที่เข้าใจรากแก้วของวิทยาศาสตร์พื้นฐาน

ปรัชญาหรือหลักการของวิทยาศาสตร์เป็นฐานของเทคโนโลยี รวมถึงสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ และได้ใช้เป็นรากแก้วของความ เป็นโลกาภิวัตน์ รวมทั้งสร้างพฤติกรรมสังคมกัมมหน้าด้วย

ความยิ่งใหญ่ของปรัชญาวิทยาศาสตร์ เกิดขึ้นได้เพราะมนุษย์ ยอมเปลี่ยนจินตนาการดั้งเดิม (ประจำชุมชน) มาใช้จินตนาการสากล โดยเฉพาะหน่วยซึ่งดวงวัดระบบเมตริกที่เป็นฐานของคณิตศาสตร์และ ฟิสิกส์

ปรัชญาวิทยาศาสตร์เป็นฐานตัวแทนปรัชญาตะวันตก มีฐาน หลักมาจากการเชื่อพลังของสารบริสุทธิ์ (สารเคมี พันธุกรรมของคน สัตว์ พืช จุลินทรีย์) รวมกับสมรรถนะในการทำให้เกิด IC chip ของซิลิคอน (Silicon) จนเป็นจุดเริ่มต้นของภาษาเบสิกในคอมพิวเตอร์

พัฒนาการของเทคโนโลยีมีความเร็วที่เปลี่ยนพฤติกรรมของ มนุษย์รวดเร็วที่สุด เมื่อสามารถสร้าง AI (Artificial Intelligence) จาก ระบบควอนตัม (Quantum) แทนระบบลอการิทึม (Logarithm)

ทั้งหมดนี้ตรงกับโลกิยธรรมของพุทธธรรม เพราะรากแก้วของ วิทยาศาสตร์เกิดจากสมมติฐานประจวบและประจวบของคลื่นแม่เหล็ก ไฟฟ้าในอะตอมหน่วยเล็กที่สุดของสสาร

อภิธรรมของพุทธธรรมยังมีโลกุตตรธรรม เป็นสิ่งมีเองที่บัญญัติว่า นิพพานเป็นอนัญญา (ไม่มีชั่วคล้ายนิวตรอน) มีเวพจน์ (อวตารแปลงร่าง) ได้ ๘๗ สภาวะ ซึ่งล้วนมีเอง

ลักษณะของโลกุตตรธรรมตรงกันกับ อิเธอร์ หรือควาร์ก (Quark) ของนักวิทยาศาสตร์ ที่เป็นตัวพาคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าไปสู่เป้าหมาย (ระบบการสร้าง hardware กูเกิล เฟซบุ๊ก ตี๊กต็อก) หรือ software ที่สร้าง application ขึ้นมากมายนับไม่ถ้วน ถูกส่งมาที่หน้าจอตามการเขี่ยของบุคคลโดยระบบ AI

คนเก่ง คือ ผู้ที่เข้าใจสมมติบัญญัติของวิทยาศาสตร์ ปัญญาของวิทยาศาสตร์ถูกแบ่งเป็น ๖ ระดับ คือ จำได้ เข้าใจได้ ประยุกต์ได้ วิเคราะห์ได้ สังเคราะห์ได้ และประเมินได้

การวิเคราะห์สัญลักษณ์หรือสมการต่างๆ รวมทั้งนำไปสังเคราะห์ได้ ถือว่าเป็นความฉลาดขั้นอัจฉริยะ

หลักของพุทธธรรมในการสร้างความเจริญพัฒนาทุกเรื่อง ต้องการสภาวะ ๕ ชนิด คือ ศรัทธา ศีล สุตะ จาคะ ปัญญา โดยเฉพาะปัญญาว่าด้วยความคิดแบบคายที่ถูกบัญญัติเพื่อประโยชน์ของอารยธรรม

แต่ถ้าจะสร้างมนุษย์ที่สามารถเผชิญความท้าทายใหม่ๆ แก้ไขทุกอุปสรรคได้ ต้องเพิ่มฮีโรตตตปปะ ทั้งหมดเป็นสมบัติเฉพาะตัวบุคคลนำไปใช้ได้ทุกที่ทุกเวลาแม้ในโลก

มนุษย์ผู้ประเสริฐในหลักพุทธธรรม คือ มนุษย์ผู้เข้าใจตนเอง ช่วยเหลือตนเองได้รอบทิศ (อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ) ต้องเข้าใจและแจ้ง

ใจใน “สัพเพ ธัมมา อนัตตา” ภาคผนวกที่หนึ่งจะอธิบายปริยัติของ อนัตตาธรรม

กลวิธีจะเปลี่ยนตนเองจากมนุษย์คนหนึ่งเป็นมนุษย์ประเสริฐ (Noble person) ต้องอาศัยตถาคตโพธิสัทธา และสร้างปัญญาญาณ จากไตรสิกขา (การศึกษา ๓ อย่างให้ลึกซึ้ง ๓ ระดับ คือ อาทิกัลยาณัง มัชฌกัลยาณัง ปริโยสานกัลยาณัง) จนแจ้งใจในอนัตตาธรรมที่ดำเนิน ในขณะชีวิต

มนุษย์ประเสริฐเรียกว่าอริยบุคคล สามารถอยู่ในโลกแห่งความ โกลาหลวุ่นวาย โดยการปรับความเข้าใจ และประยุกต์ทุกสิ่งได้ ขึ้น กับเป้าหมาย (Purpose) และความตั้งใจ (Determination) ของท่าน อีกด้วย

การภาวนาที่ใช้นิพพานเป็นอารมณ์ ถ้าทำได้จะเปรียบดัง AI จากระบบลอการิทึมมาเป็นระบบควอนตัม นั่นคือ สามารถใช้รูปนาม (กายใจ) ของตนช่วยตนด้วยตนเอง บรรเทาปิดเป่าทุกปัญหาทุกอุปสรรค ได้รวดเร็วกว่าการภาวนาโดยใช้อานาปานสติ

ซึ่งผู้ที่เข้าใจรากแก้วของวิทยาศาสตร์ น่าจะปรับใช้ได้สะดวกกว่า ผู้ที่เป็นนักสังคมศาสตร์หรือมนุษยศาสตร์ เพราะผู้ที่ไม่ใช่นักวิทยาศาสตร์ จะไม่เข้าใจวิธีการทดลอง การวิจัยของวิทยาศาสตร์ นักวิจัยย่อมรู้แก่ใจ ว่า งานวิจัยในห้องทดลองเป็นแค่สมมติธรรมดาเท่านั้นเอง

ความเป็นทาสโลกาภิวัตน์ของมนุษย์ออนไลน์

วิทยาศาสตร์เป็นศาสตร์เน้นย้ำว่า สสารคือแก่นแท้ของชีวิต สมบัติของสสารจะแปรปรวนกับเวลา

หน่วยเวลาที่มนุษย์รู้จักคือเวลากรีนิช ซึ่งเป็นเวลาสากลที่เริ่มต้น ๐๐ น. ที่เมืองกรีนิช ประเทศอังกฤษ (เพราะขณะนั้นอังกฤษเป็นเจ้าโลก)

ถ้าไม่ใช่ นักวิทยาศาสตร์ มนุษย์ที่ทำงาน เดินทาง ท่องเที่ยว ก็จะปรับตัวให้เข้ากับเวลากรีนิช ส่วนนักวิทยาศาสตร์จะต้องเข้าใจเวลา ในหน่วยวิชาอื่นๆ ที่เป็นหน่วยเฉพาะของหัวข้อวิชานั้นๆ

แต่ไม่เข้าถึงสมมติของหน่วยเวลาของสาขาวิชา มนุษย์ยุคโลกาภิวัตน์ก็หมดหนทางจะตีความรายงานวิจัย นอกจากนี้ยังมีสัญลักษณ์เฉพาะในสมการ ในหลักการ ในทฤษฎีจำนวนมากมาย มากยิ่งกว่าตัวย่อทางการเมืองมากมายนัก

การปล่อยผ่านความหมายของสัญลักษณ์ ความไวใจข้อความ การวิจัยที่ถูกตีพิมพ์ ตีข่าว ประชาสัมพันธ์ ทำให้มนุษย์สังคมก้มหน้า เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม (homo sapiens) สายพันธุ์ที่เชื่องที่สุด เชื่องกว่าสัตว์ดิรัจฉานทั้งหมดทั้งมวล กล่าวคือ ข้อมูลถูกอ้างว่าผ่านการวิจัย จะได้เครดิตเพิ่มทันที

ทำให้เกิดช่องโหว่และเปิดโอกาสที่จะได้ใจมนุษย์ยุคสังคมก้มหน้า กลายเป็นมนุษย์เดินตามโฆษณา ประชาสัมพันธ์

เช่น แค่ว่าบางมาตรการกฎหมายแล้วพูดเอาใจคนฟัง แค่นี้ผู้ฟังจะ
ปรบมือให้ ทั้งๆ ที่ไม่รู้จริงหรือไม่ เอาแค่ว่าฟังถูกใจอย่างเดียวพอ ถ้าพูดว่า
สากลโลกเขาทำกัน ทั้งๆ ที่ไม่รู้ว่าจริงไหม แต่กลับเป็นคำอ้างที่ศักดิ์สิทธิ์
ยิ่งนัก

การพัฒนาของโลกาภิวัตน์ ทางวัตถุเรียกว่า frontier develop-
ment คือ สร้างการศึกษาชนิดผู้เรียนเห็นช่องทาง มองไปข้างหน้า
หมายใจว่าจะคว้าอะไรสักอย่างมาครอบครอง การพัฒนาทางจิตเรียกว่า
frontier mentality คือสร้างอิเวนต์ให้มนุษย์ต้องปรับตัวให้ทันสมัย
ห้ามหยุด โดยใช้ปัจจัยสี่ (ข้าว น้ำ แพ้ชั้นเสื้อผ้า ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค
เครื่องสำอาง) เป็นหลัก

ยังสำเร็จปริญญาเอก (Doctor of Philosophy: PhD) ยังไม่รู้
อะไรเลย เป็นวลีถ่อมตัวระดับสากล เพราะหลงป่าแอมะซอนอยู่

ทั้งหมดทั้งมวลตรงกันข้ามกับการพัฒนาจิตของพุทธธรรม ที่เป็น
เรื่องของการเข้าใจร่างกายและจิตของตนเอง ด้วยตนเอง โดยตนเอง
โดยมีกัลยาณมิตร กระบวนการ เป้าหมาย ทุกสิ่งครบจบในอุปมา ใบไม้
กำมือเดียว จะสามารถรู้แจ้งแทงตลอดโลกาภิวัตน์

การรดน้ำพรวนดินหัวใจและสติปัญญาของผู้เรียน
เพื่อให้เขามีอาหารจิตพอเพียง นับเป็นกุศลอย่างยิ่ง
แต่มักเป็นกุศลวิธีที่ไม่ค่อยมีผู้นิยมทำกัน

-แม่ชี ดร.ไพเราะ ทิพย์ทัศน-

เอลนีโญ ลานีญา

ก่อความแปรปรวนของดินฟ้าอากาศทุกหย่อมหญ้า

การไม่ยอมเสียเปรียบผลประโยชน์ทางการเมือง ทำให้การเมืองไทยเป็นธุรกิจและเศรษฐกิจปกติ (ไม่ใช่เรื่องการบริหารการปกครอง)

การฉวยโอกาสได้ประโยชน์จากงานระดับชาติ ระดับชุมชน เป็นเรื่องปกติของสังคมที่ขาดการอบรมให้เชื่อเรื่องอำนาจของศีล

การตีข่าวด้วยกลยุทธ์ทุกรูปแบบเพื่อเพิ่มความดังให้คลิปของตน เป็นเรื่องปกติของสังคมที่เน้นการแข่งขันสูง

การเคยชินกับพฤติกรรมแข่งขัน ทุกเรื่อง ทุกมิติ เป็นตัวกลายพันธุ์จากจิตตะวันออกเป็นจิตสากล (ตะวันตก)

พฤติกรรมธรรมดาเล็กๆ น้อยๆ กลายเป็นจุดขาย ถ้าตัดต่อลง TikTok เป็นจะกลายเป็นการสร้างรายได้ เป็นอาชีพใหม่

จับผิดในวาทกรรม พาดหัวข่าวให้ถึงใจ กลายเป็นการสร้างสรรค์ใหม่ๆ ในสื่อออนไลน์

เคยชินต่อการเสพวาทกรรมวิบัติ ทั้งวันทั้งคืน ก็เพราะเชื่อว่านี่คือความทันสมัย ทันโลก นั่นเอง

ปรัชญาตะวันตก เน้นกลวิธีสร้างกลยุทธ์ใหม่ๆ เพื่อปรับสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับผลประโยชน์ที่หมายตาไว้ เพราะปรัชญาตะวันตกวางอยู่บนฐานสัตว์ล่าเหยื่อ

ปรัชญาตะวันออก เน้นกลวิธีสร้างพิธีกรรมใหม่ๆ เพื่อให้ตน
ได้เข้าใจสิ่งแวดล้อม และใช้ประโยชน์ได้ตามสมควร

บัดนี้ ดอกผลของการศึกษาที่วางมาตั้งแต่ประกาศแผนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๐๔-๒๕๐๙) ได้บรรลุ
เจตนารมณ์ คือสภาพความเป็นเมืองทั้งเล็กและใหญ่ต่างกินอยู่ คือ ด้วย
ปัจจัยสี่แบบตะวันตก ความเรียบง่ายจากการเห็นคุณค่าของปัจจัยที่
ใช้สอย กลายเป็นสังคมลูปหน้าปะจุมก ทุกอย่างใช้ครั้งเดียวทิ้ง ไม่ว่าจะ
ระบบหีบห่อ ระบบบริการ ตลอดจนระบบหาคู่สร้างชีวิตใหม่

มีเกิด และ ต้องมีตาย

การผุดรู้ (emerge) ต่างจากการเกิด (birth)

การผุดรู้ (emerge) มาจากมีเหตุปัจจัยสะสมอยู่

แล้วดัน “การหยั่งรู้” ให้เกิดขึ้น

และมีความจริงแท้ (เที่ยง) ปรากฏขึ้นตามกฎอิทัปปัจจยตา

การเกิด (birth) มาจากการออกมาจากเหตุที่รู้

เช่น สัตว์ออกมาจากไข่ ฝีสื่อออกมาจากดักแด่

การเกิดจึงเป็นเหตุของการเจริญเติบโต

และลงท้ายด้วยการตาย (death) ตามกฎไตรลักษณ์

-แม่ชี ดร.ไพเราะ ทิพย์ทัศน์-

การเข้าถึงใบไม้กำมือเดียว

ใบไม้กำมือเดียว คือ โอวาทปาติโมกข์ ซึ่งประกอบด้วยการละบาปทั้งปวง (ไม่ทำอกุศลเพิ่ม) ทำกุศลให้ถึงพร้อม และทำจิตให้ขาวรอบ

พุทธบริษัทส่วนมากทำตาม Classical Method (วิธีการวิเคราะห์แบบดั้งเดิม) ส่วนมากเป็นภาษาคนที่ต้องปรับตามยุคสมัย

ดิฉันเป็นนักวิชาการที่ต้องตะกายให้รู้ทันโลกสากล พยายามสุดๆ ไม่เหลือเวลาไว้ให้ตนเอง แม้แต่เข้าใจความเป็นไทยของบุพการี ส่วนมากใช้เวลากับการติดตามเรื่องราวในวารสารวิจัยซึ่งเป็นภาษาอังกฤษอย่างเดียว ซึ่งอ่านก็ยาก เข้าใจไม่สุด กว่าจะได้แนวความคิดและล้วงลึกถึงต้นตอของวิชาการ ต้องนับถือความพยายามอย่างยิ่งของตนเอง

ความสุดโต่งของนักวิชาการก็คือหลงป่าแอมะซอน เพราะเชื่อในการวิจัยอันไร้ที่สิ้นสุด ฯลฯ

ความสุดโต่งตรงกับภาษาบาลีคือ “ครุกรรมที่เป็นมิจฉาธรรม”

เมื่อตัดสินใจอยากเป็นพระอรหันต์ ก็ใช้ความพยายามอย่างสุดโต่งอีกครั้ง คือไล่ล่าทำบุญกับพระอรหันต์จนหมดทุนหมุนเวียน ต่อมาปฏิบัติธรรมด้วยข้อวัตรแปลกๆ แต่เพราะเป็นคนอ่อนแอจึงไม่กล้าใช้ข้อวัตรเหล่านั้นอย่างผู้อื่น เช่น อดข้าวได้แค่วันสองวัน นอนในโรงศพได้คืนเดียว (ไม่ใช่ทั้งพรรษา) ฯลฯ ความพิสดารของวัตรปฏิบัติ เมื่อนำไปเล่าเป็นอารมณ์ปฏิบัติ กลายเป็นจุดเด่นมีคนชื่นชมเพราะพิสดารทำได้ยาก

ความศรัทธาต่อไตรสิกขา (ทาน ศีล ภาวนา) ทำให้ถอดรหัส ทานบารมี ศีลบารมี ภาวนาบารมี จากอาทิกัลยาณัง (ความเชื่ออย่าง มีตัวตน) มาเป็นมัชฌกัลยาณัง (เชื่อตามหลักพุทธธรรม) และปริโยสาน กัลยาณัง (เชื่อเพราะค้นพบจากจิตตนเอง)

กว่าจะอ่านพุทธธรรมจนค้นพบและเปรียบเทียบกับหลักของ วิทยาศาสตร์ได้คล่อง ก็ได้เขียนวิเคราะห์อรรถธรรมเปรียบเทียบได้ หนังสือธรรมหลายสิบเล่ม

ท้ายที่สุดจึงแน่ใจว่า สำหรับพุทธบริษัทที่มีตถาคตโพธิสัทธา ไม่จำเป็นต้องเดินตาม Classical Method แต่เดินลมหายใจและสร้าง ความรู้สึกตัวผ่านโลกุตตรธรรมก็ได้จิตหนึ่ง และรูปนามที่มีธรรมชาติ ที่เป็นอมตะ (สุญญตาวินิหาร) ยิ่งได้ฟังผู้มีประสบการณ์แนะนำหลักการ ก็อาจจะได้จิตวิญญานที่พร้อมจะเข้าใจทั้งโลกออนไลน์และออฟไลน์ โดยที่ยังควบคุมเป้าหมายของชีวิตไว้ได้ดี

ถ้าจินตนาการเลขศูนย์และเลขหนึ่งว่า คือตัวแทนของอจินไตย
เข้าใจแค่นี้จะไม่เป็นเบี้ยล่างของทุนนิยม บริโภคนิยม
จะไม่ตกเป็นสัตว์เศรษฐกิจ
และอีกมากมายที่กตติกาสากลมอบให้

-แม่ชี ดร.ไพเราะ ทิพย์ทัศน-

อยู่สุวรรณภูมิ แต่กลับพัฒนาจิตให้เป็นสังคมนันดาร

สุวรรณภูมิ หมายถึงแผ่นดินที่เป็นทอง มีทั้งทองที่เป็นโลหะและทองที่อยู่ในรูปความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ สามารถสร้างบ้านแปงเมือง โดยปรับธรรมชาติรอบตัวมาเป็นปัจจัยสี่ดำรงชีพ

สุวรรณภูมิเคยกว้างขวาง น่าจะใหญ่กว่าสยามที่ยังไม่เสียดินแดนให้ตะวันตกไป ๑๔ ครั้ง จนเหลือประเทศไทยสืบเป็นขวานทอง

ทั้งสระ พญูชนะ ตัวเลข หน่วยต่างๆ ของคนในสุวรรณภูมิ บ่งชี้ว่าเป็นชาวพุทธที่ซ่อนสัญลักษณ์ทุกอย่าง จะเป็นภาษาเขียน ภาษาพูด เพื่อให้ระลึกว่าลักษณะอย่างใดเป็นบาปอกุศล อย่างใดเป็นบุญกุศล อย่างใดเหนือกว่าความเป็นคู่

ระเบียบ วินัย การปกครองเป็นแบบพ่อปกครองลูก ทุกคนรักษาคำพูดของตน มีความเกรงใจเป็นมารยาทหลัก เพราะฐานความเชื่อว่า “เจตนาเป็นตัวกรรม” แฝงอยู่ในค่านิยม จารีตประเพณีไทยองค์รวม

การศึกษาที่ลอกเลียนจากตะวันตก โดยเฉพาะปรับจากระบบอัตนัยเป็นปรนัย เป็นเหตุหลักในการล้มล้างอารยธรรมสุวรรณภูมิให้สิ้นซาก

ตั้งแต่ระดับอนุบาล เด็กจะถูกฝึกให้คิด (ฉันทคิดได้ ฉันทจึงมีอยู่) การเร่งเร้าความคิดจะเพิ่มสัญชาตญาณแห่งความหลงผิดให้แก่กล้าเยาวชนในระบบปรนัยขาดทริโอดตีปปะ สภาวะโลกียวิสัยจะเกิดกำลังการถูกฝึกให้ทำซ้ำๆ (ตามเส้นประ) รวมกับการใช้สัญชาตญาณจับโยงคู่

และใช้ปฏิภาณนำโลโก้ลงต่อ ให้ได้ภาพตามคำสั่ง คิดว่าตัวกูทำได้ แต่กลับ ไม่เห็นปัจจัยที่ถูกเตรียมไว้ให้ ว่าทำมาได้อย่างไร

เด็กถูกย่ำซ้ำตั้งแต่เป็นทารกให้ตีมันมจากสัตว์ ทนปฏิภูลของตนเองจากการใช้ผ้าอ้อม เด็กถูกฝึกให้แข่งขัน คลาน เดิน วิ่ง เข้าหา เป้าหมาย เป็นการใช้สัญชาตญาณของสัตว์นักรล่า เช่น เสือ สิงโต เป็นต้น

การจะได้รับการยอมรับเป็นหัวหน้ากลุ่ม ลอกมาจากสัญชาตญาณสัตว์โดยเฉพาะสิงโต ถ้าจับเหยื่อได้เมื่อใด ต้องคาบมาไว้เป็นกองกลาง ถ้าตัวใดทำได้ก็จะได้เป็นจ่าฝูง เราจึงเห็นชินตา คนเก่งทุกระดับชั้นทุกฐานะกลายเป็นสัตว์นักรล่า ชายของ ชายบริการ ชายอำนาจ ชายทุกอย่างเท่าที่จังหวะและโอกาสที่ตนเห็นช่องทาง พยายามสร้างวัฒนธรรมและจริยธรรมสากลที่มาจากฐานนักรล่า ให้จิตวิญญาณของคนแดนสุวรรณภูมิ กลายเป็นจิตวิญญาณของคนแถบกันดาร เช่น ทะเลทราย (ร้อนสุดขีด)

มิฉฉาทิฐฐิ มีความหมายว่า ต้อยคุณค่าของปัจจัยที่จำเป็น เพิ่มคุณค่าของปัจจัยเทียมและปัจจัยส่วนเกินในการเป็นอยู่ เพราะความหลงในสมมติบัญญัติ คิดว่าคือสังจธรรม แต่ดูหมิ่นมองข้ามสังจธรรมรอบตัวหันไปนิยมชมชื่นกับสมมติบัญญัติที่ผู้ฉลาดสร้างกตึกาขึ้น

สังคมไทยจึงต้องยากลำบากเกี่ยวกับปัจจัยสี่ทุกเรื่อง ต้องพยายามปลูกพืชเมืองหนาวในเขตศูนย์สูตร เช่น แอปเปิล ข้าวสาลี มันฝรั่ง ฯลฯ

จากสังคมหัตถกรรมที่เห็นคุณค่าของมือตนเองกับธรรมชาติรอบตัว กลายเป็นสังคมที่เห็นคุณค่าของบริโภคนิยม ใช้เครดิตจอมปลอมไปแลกทุกอย่างที่ถูกกระตุ้นผ่านประชาสัมพันธ์และโฆษณา เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมชนิดที่สูญเสียสัญชาตญาณในการอยู่รอดตามธรรมชาติ

ทุกอย่างต้องเป็นไปตามที่ถูกบอก ถูกโฆษณา ถูกเพิ่มค่า ทั้งที่ดูสังเวชน้อย และสังเวชมาก แต่กลับได้รับความนิยมชมชื่นว่านี่คือความเจริญ

จากคนที่เข้าใจและเคารพภาษาที่ตนพูด กลายเป็นผู้ที่ชมชื่น ภาษาที่ตนฟังไม่รู้เรื่อง ยอมเป็นทาสภักดีกับศัพท์ต่างๆ ที่ตนฟังไม่ออก เพียงแต่ชอบภาพลักษณ์ของผู้พูด จากคนที่เห็นคุณค่าของความสันโดษ เห็นคุณค่าของการพึ่งตนเอง กลายเป็นสังคมเลือกข้างที่ตนชอบใจ เห็นคุณค่าของเครดิต ชอบได้อะไรมาง่ายๆ โดยใช้คำว่าประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชนเป็นหลัก จากคนที่อะลุ่มอล่วยกลายเป็นคนที่จับผิดภาษา ทำทาง เพื่อความสะใจของตนเอง จากพุทธบริษัทที่กลัวกรรมกลายเป็น อสูรหรือมาร

อยู่สุวรรณภูมิแต่กลับพัฒนาจิตใจให้ทรนทรายราวกับแหวดล้อม ด้วยความกัณดารจากทะเลทรายและธารน้ำแข็ง

การเกิดดับเป็นสมบัติของสังขาร (กฎไตรลักษณ์)
การผุดขึ้นเป็นสมบัติของวิสังขาร (กฎแห่งเหตุปัจจัยหรืออนัตตา)
การเห็นทุกขณะของชีวิตเป็นวิสังขาร
ต้องการแค่ความแจ่มแจ้ง ๒ ประเด็น
หนึ่ง การเกิดดับเป็นมิติเส้นตรง ต้องเพิกออก (อย่าทำ)
สอง เข้าแจ้งว่า เห็นอกาลเทศะ คือ อมตธรรม
แค่นี้บรรลุนิพพานได้ร้อยจิตทันที

-แม่ชี ดร.ไพเราะ ทิพยทัศน์-

นันทิราคะที่เป็นบาปอกุศลจงเจริญ

ความสำเร็จของนักวิทยาศาสตร์จากการปรับความเร็วของแสง สี เสียงให้สอดคล้องกับโสตประสาทของคน รวมถึงการยอมรับ AI ว่าเป็นเครื่องมือที่จะพัฒนาสิ่งต่างๆ ให้ความพอใจกับมนุษย์

ทั้งสองปัจจัยหลักนี้ก่ออำนาจความพิศวง ทำให้มนุษย์ชาติต่าง เพลิดเพลินอยู่กับมอไนเตอร์ กลายเป็นสังคมก้มหน้า ทั้งทุกสิ่งรอบตัว เช่น ลี้มลุกหลานอันเป็นที่รักเสียสนิท ความน่าสะพรั่งเช่นนี้ จริยธรรม สากลกลับซั่วกลายเป็นมุกตลกเห็นอยู่ตามเนื้อเรื่องใน Tiktok

ยุคที่ยังไม่เกิดสังคมก้มหน้า แคฟังหรืออ่าน ติดตามนิยายจาก วิทยูหรือละครทีวี ก็ยังถูกบุพการีปรามว่า “ระวังจะเสียคน”

แม้ละครทีวีจะแฉ่คชั่น ตัดต่อทำ Computer Graphics จนกระทั่งได้ภาพดุดัน น่ากลัว สมจริง แต่ละครทีวียังมีข้อดีตรงที่ผู้ส่งสาร และผู้รับสาร สื่อสารได้ตรงเป้าหมาย กล่าวคือ ดีเป็นดีร้ายเป็นร้าย มีปม ช่อนเงื่อนบ้าง แต่ระหว่างช่อนปม ก็ทำให้ผู้เสพสื่อทำใจเป็นกลาง สรุปละครน่าเฝ้าแคไหนด ยังมีข้อดีตรงที่ให้อรรถนการแห่งความเป็นหนึ่งในจิตผู้เสพ

ความเป็นหนึ่งเกิดขึ้น ทุกอย่างดับไม่เหลืออกุศลไว้ค้างใจ ผู้เสพ สื่อรู้ว่านิยายเป็นแค่สมมติ ผิดกันกับคลิป TikTok ในสื่อออนไลน์ จะเกี่ยวกับการเมืองหรือไม่ใช่ ต่างพากันสร้างสรรค์ทุกมิติ ทุกบทร้าย จะใช้คำหยาบ คำสาบานย่ำซ้ำกับผู้ที่ทรงคุณหรือผู้มีชื่อเสียง

สิทธิมนุษยชนกลายเป็นกันชนทำให้คนไทยที่ลงทะเบียนเป็น
ชาวพุทธ ไม่กลัวบาปอกุศลอีกต่อไป สรุปลงไปไม้ก้ำมือเดียวคือโอวาท
ปาติโมกข์ ถูกลบทิ้งจากใจ

พิเศษกว่านั้น คือ ใช้ธรรมชาติของตรรกะ จะเป็นตัวเลข ภาษา
วิบัติ ที่สลับซับซ้อนแล้วเปลี่ยนความหมาย สลับจากบวกเป็นลบ จากลบเป็น
บวก กลายเป็นความคิดสร้างสรรค์เพื่อเพิ่ม rating ให้กับคลิปของตนเอง

ความเป็นทาสออนไลน์ หวังรายได้จากมือเปล่า จากคลิปที่ตน
สร้าง กลายเป็นจุดขาย เป็นโอกาสทองของสังคม ถ้าเป็นกันเช่นนี้มากเข้า
อย่าโทษต่างประเทศเลย โทษตัวเราเองที่จิกตีกันไม่ต่างกับไก่ก่าลิงจะ
ถูกเชือด ก็ยังตีกันไม่เลิก

ขณะของชีวิตคืออจินไตยของการผุดขึ้นของเหตุปัจจัย
ไม่เห็นว่าจะขณะใดเลยที่จะรอดไปจาก ๐-๑
(การผุดขึ้นของเหตุปัจจัย) เข้าใจ เข้าแจ้งแค่นี้
ปล่อยทุกปรากฏการณ์ให้เป็นกฎธรรมชาติ
นี่คือปฏิจลจสมุปปาทสายไร้ทุกข์ ที่มนุษย์ทุกคนทำได้
คือดับทุกข์ได้ง่าย ๆ ด้วยตนเอง (ไม่จำเป็นต้องเป็นพุทธบริษัท)

-แม่ชี ดร.ไพเราะ ทิพย์ทัศน์-

ภูมิใจว่ามีกระเทยเพิ่ม แต่กลับไม่ภูมิใจในอริยประเพณี

สังคมไทยมีประเพณีสองรูปแบบ ประเพณีทั่วไปและอริยประเพณี

การบวชถือเป็นอริยประเพณี แสดงความเป็นอริยชนของสังคมไทย คือบุพการีสละลูกชายของตนให้ไปเป็นลูกของพระพุทธเจ้า เพื่อสืบทอดพระพุทธศาสนา

งานบวชนาคจึงจัดใหญ่โต เป็นงานยิ่งใหญ่ที่แสดงถึงความกตัญญู ๒ ชั้น หนึ่งบวชให้บุพการี สองศึกษาพุทธธรรมเพื่อทำให้ตนเองสุข คือมีวุฒิภาวะสูงขึ้น

ก่อนจะได้ครองผ้ากาสาวพัสตร์ อุปัชฌาย์จะถามนาคว่า “ไม่ใช่กะเทย?” เพราะกะเทยเป็นสภาวะวิปริตทางเพศสภาพ ไม่เหมาะที่จะเข้าใจความหมายที่แท้จริงของชีวิต ที่ผู้ชายจะต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำของครอบครัว เป็นผู้สละชีพเพื่อชาติ และเป็นผู้เชิดชูพุทธธรรมให้เป็นที่พึ่งของพุทธบริษัท

มาถึงยุคที่ประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชนถูกเชิดชู มาถึงสภาวะที่ผู้คนแสวงหาการแข่งขัน แสดงตัวกูของกู จัดงานวันเกิด วันแต่งงานให้ยิ่งใหญ่เพื่อความทันสมัยของผู้ที่ลือกเลียนและเดินตามปรัชญาตะวันตกทุกอย่าง

มิใช่แค่นั้น ยังภูมิใจว่าล้ำเกินหน้าเจ้าของปรัชญา โดยจัดงานแสดงสถานะ LGBT ให้ยิ่งใหญ่ราวกับเป็นงานระดับชาติ

เราจัดการการศึกษา การปกครอง การพัฒนาประเทศอย่างไร จึงสร้างลูกหลานไทยที่ภูมิใจประเพณีที่เป็นนอสาระ และไร้วีแววที่จะเข้าใจสาระของอริยประเพณี ซึ่งมีน้อยมากในสังคมตะวันตก การยกย่องเพศสภาพความเป็นชายว่ายิ่งใหญ่กว่าความเป็นหญิง โดยอ้างว่าชาติก่อนรักษาศีลและทำบารมีมาดี

การศึกษาปัจจุบันทำลายคุณค่าที่ดีของประเพณีที่บรรพชนส่งมา

ไวยากรณ์อังกฤษเน้นย้ำกระบวนการของสัตว์น้กกล้า
ตั้งเป้าหมายจะจับเหยื่อ present tense
ลงมือไล่เหยื่อ continuous tense
กำลังพยายามไล่เหยื่อ present participle tense
เน้นอดีต ปัจจุบัน อนาคต ด้วยการผันคำกริยาให้ผิดไป
ลักษณะเช่นนี้ ไม่มีในไวยากรณ์ไทย ที่เน้นแค่ปัจจุบันขณะ
ไม่ต้องผลัดดันปัจจุบันขณะให้ต่อเนื่อง เพราะเห็นแต่ละขณะ
มีปัจจัยที่แปรเปลี่ยนไปเป็นอนัตตารธรรม
ไม่ต้องใส่เป้าหมายว่าต้องจับเหยื่อให้ได้
เพราะเห็นทุกชีวิตเป็นเพื่อนทุกข์เกิดแก่เจ็บตาย

-แม่ชี ดร.ไพเราะ ทิพยทัศน์-

๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖

วันภาษาไทย

อาหารปรุจรสที่ติดตลาด

เมื่อใดที่อายตนะทั้งหกได้รับผัสสะจากภายนอก และให้ผลเป็น
นันทิราคะ

เมื่อใดผัสสะถูกกระทบทั้งหกอายตนะ จะเกิดความพอใจแบบ
ฉับพลัน ผู้ที่ไม่เท่าทันอำนาจของผัสสะ ยากที่จะถอนใจ

อาหารปรุจรสกรูบรอบ ราคาจับต้องได้ หาได้รอบทิศ

เมื่อฉีกซองบรรจุ ใส่ปากเคี้ยว ตามโฆษณาที่กระจายในสื่อ
ออนไลน์

- เห็นขนาดสีสันพอเข้าปากหนึ่งคำ จักขุวิญญานทำงาน
- ได้ยินเสียงกรอบๆ เมื่อเริ่มเคี้ยว โสทวิญญานทำงาน
- ได้กลิ่นใหม่จากการอบ
รวมกับกลิ่นแต่งเติม ฆานวิญญานทำงาน
- ได้หลากรสขณะกำลังเคี้ยว ชิวหาวิญญานทำงาน
- รู้สึกสัมผัส (การเคลื่อนไหว)
ในปาก (โณภูรฐัพพารมณ) กายวิญญานทำงาน
- รู้สึกทันสมัย มโนวิญญานทำงาน

ครบหกอายตนะเรียกว่า **อริวจนสัมผัส** ทำให้เกิดนันทิราคะ
รู้สึกติดใจอยากกินต่ออีก เป็นนันทิราคะที่มีกำลังของสัญญาตญาณสัตว์
สนับสนุน ถ้ารู้ไม่ทันจะเกิดความภักดีต่อสิ่งนั้นทันที

เมื่อระบบการศึกษาภาคบังคับของสังคมไทย บังคับวิชาอารยธรรม (Civilization) ที่ตะวันตกกำหนดขึ้น และให้ศาสนาเป็นกิ่งจิวเล็กๆ ใน หมวดยุทธศาสตร์ จิวขนาดแค่นี้ข้อมาจไม่ปรากฏในวิชาการศึกษา ทั่วไป

ตรงกันข้ามกับจิตวิทยาที่มีฐานจากทฤษฎีของซิกมันด์ ฟรอยด์ กลับถูกเชิดชู เป็นเรื่องที่คนเก่งที่สำเร็จการศึกษาทั้งในและนอกประเทศ ต่างเชื่อตรงกัน

เมื่อเกิดปัญหา “ส่วยสติเกอร์” “คอร์รัปชันอื่นๆ” ฯลฯ แก่ โดยใช้ AI ทำงานแทนมนุษย์ ต้องเสียงบประมาณไปให้ต่างชาติ AI นั้น ต้องบำรุงรักษา ต้องให้คนเฝ้าหน้าจอ ทำลายสุขภาพกายใจ (ยิ่งกว่าโรค ออฟฟิศซินโดรม office syndrome) นี้แหละคนเก่งของไทย

ไร้เงาของผู้ที่ศรัทธานำศีลหรือสันโดษมาแก้ไข เอวัง!

ระบบการศึกษาในทุกระดับ สร้างให้ผู้เรียนรู้สึกมีปมด้อย

ยิ่งเรียนสูง ยิ่งช่วยตนเองไม่ได้

ยิ่งเรียนสูงยิ่งต้องมีอาชีพรับใช้ฝรั่ง หรือนายทุนผู้มีเงิน

นับว่าการศึกษาเป็นปัจจัยสร้างจุดอับทางปัญญา

บางคนอับอายแม้กระทั่งเปิดเผยฐานะของบุพการีของตนเอง

-แม่ชี ดร.ไพเราะ ทิพยทัศน์-

ทำตามกติกาสากลแบบสุดโต่งคือเหตุของโลกร้อน

พฤติกรรมที่เคยชินของมนุษย์ยุคสังคมก้าวหน้าเป็นใหญ่ ตีมีเครื่องตีมาจากขวด จากแก้วกระดาษ เสริ่งแล้วโยนลงถังขยะ

สั่งอาหารแต่ละมือจากร้านประจำ หรือร้านสะดวกซื้อใกล้บ้าน ทุกอย่างถูกจัดส่งทันทีถ้าสั่งออนไลน์

ของใช้ที่เป็นปัจจัยสี่ที่ทันสมัยทันสมัย บรรจุกฎข้ออย่างดีตั้งแต่ลูกก็เลิศรส ฯลฯ ไปจนถึงยาทุกชนิด แกะเสริ่งทั้งบรรจุกฎ ข้อแยกขยะถูกต้อง ถ้าหีบห่อดีอาจนำไปใช้ซ้ำ (reuse) หรือการแปรใช้ใหม่ (recycle) หรือให้ซาเล้งฟรีๆ

ไม่ว่าผู้ผลิตรายย่อย SME หรืออุตสาหกรรมทุกระดับชั้น

สินค้าทุกชนิดไม่ใช่แค่ถูกส่งถูกใช้ตามขั้นตอนเท่านั้น แต่การผลิตยังต้องทำตามขั้นตอน ตามกระบวนการของวิทยาศาสตร์-เทคโนโลยี

ไม่มีผู้บริโภคมองเห็นความน่าสงสารของตนเองที่ซื้อของเมื่อลดแลกแจกแถม จากราคาหน้าร้านเป็นพันเป็นหมื่นเหลือแค่หนึ่งร้อยหรือสองสามพัน (ไม่โกรธที่ค้ากำไรเกินควร)

ไม่สมเพชตนเองที่ซื้อสินค้าที่เต็มไปด้วยตัวย่อ SPF, LPD, HMV ฯลฯ หรือบอกชื่อเต็มก็ฟังไม่รู้เรื่อง Glycolic Acid, Sphingomyelin ฯลฯ แต่กลับเห็นว่าตนมีนิ้ววิเศษ (จิ้มหน้าจอ) คอยจ่ายเงินหน้าบ้านเป็นอันว่าความต้องการได้รับการสนองตอบ

ยิ่งคุ้นกับขั้นตอนใช้น้ำเร็วจนน่าอัศจรรย์ ยิ่งกว่าน้ำพระเจ้าของ
คนโบราณ หาได้มีจิตสำนึกสักนิด ทุกอย่างที่ตั้งมาถูกขั้นตอนกลายเป็น
ความชอบธรรม

คอร์รัปชันเชิงนโยบาย (โดยผู้มีอำนาจบริหารระดับประเทศ ระดับ
องค์กร ระดับหมู่บ้าน ฯลฯ) กลายเป็นความชอบธรรมทางประชาธิปไตย

แค่พฤติกรรมเล็กจิ๋ว ล้างหน้าเข้าห้องน้ำให้ประหยัดเพื่อไม่ติด
หนี้กรรมจนเกินพิกัด กลับทำไม่ได้เพราะต่างกลายเป็นมนุษย์ AI ความ
เป็น AI ของมนุษย์ยุคนี้คือเหตุหลักของโลกร้อน

ดิฉันเป็นเด็กยุคคลอง คุ้นเคยกับการได้ปัจจัยสี่ด้วยน้ำพักน้ำแรง
ที่เป็นแรงกายของตนเอง

เฉื่อยได้บรรจุเป็นอาจารย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อประเทศ
เริ่มแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๐๔-๒๕๐๙)

จากนิสิตกลายเป็นอาจารย์ก็เหมือนถูกอภิเษกโดยฉับพลัน สิ่ง
ประหลาดใจคือสวัสดิการ (Welfare) ที่มีเยอะมาก ไม่รู้ว่าใครคิด แต่ก็
รู้สึกโชคดี ได้เบี้ยประชุม เบี้ยคุมสอบ เบี้ยอบรม คุงาน เพิ่มพูน
ประสบการณ์ ฯลฯ คือจะได้ความรู้ และไม่ว่าจะทำงานอะไรเป็นต้องม
สวัสดิการรองรับ

ที่อยู่เหนือระบบสวัสดิการ คือ ระบบเครดิตที่ตั้งอยู่บนฐาน
ใช้เงินทำงานแทนมือ ระบบดอกเบี้ย พันธบัตร ต่อมาระบบเครดิตใช้
กระดาษเขียนโครงการ สามารถเอาเงินจากธนาคารมาใช้นับร้อยล้าน
นำพิศวงกว่าตลาดหลักทรัพย์ที่ในยุคแรกๆ มีแต่นักวิชาการที่เข้าใจ

ใครใจกล้าเล่นก็กำไร ลงทุนด้วยเงินแสนแปรสภาพเป็นเงินล้านอย่างรวดเร็ว

ความโกลาหลเกิดเมื่อเปรียบเทียบเงินเดือนข้าราชการกับรัฐวิสาหกิจหรือบริษัทเอกชน เพราะสวัสดิการที่บัญญัติโดยราชการจะน้อยกว่าที่สมมติกันเองจากบริษัท ห้างร้าน องค์กร หรือรัฐวิสาหกิจ ฯลฯ

คอร์รัปชันเชิงนโยบาย คือขั้นตอนที่ประชุมคิดขึ้นถูกต้องตามกฎหมาย มีการร่าง การตรวจตรา และยอมรับกันในกลุ่มพวกเดียวกัน คอร์รัปชันเชิงนโยบายของข้าราชการทำยากกว่ารัฐวิสาหกิจ และของรัฐวิสาหกิจทำยากกว่าบริษัทเอกชน

ดังนั้น สวัสดิการคือคอร์รัปชันเชิงนโยบาย แต่ถูกระบายสีใหม่ด้วยคำว่า “**ประชาธิปไตย**”

ถ้าพุทธบริษัทสำนึกไม่ได้ว่า สวัสดิการคือระบบประชาธิปไตยที่ทำกันตามขั้นตอน ตามตัวบทกฎหมายที่มนุษย์สมมติขึ้น แท้จริงประชาธิปไตยคือการแข่งขันความถูกต้องด้วยคอร์รัปชันเชิงนโยบาย

“จะคิดการใหญ่ใจต้องนิ่ง จะเข้าถึงชีวิตจริงจิตต้องชื่ตรง”

ความนิ่งรู้ คือความตั้งมั่นที่ยินหยัดว่าสภาวะของตนเหนือกว่าคู่แข่ง (การมองสังคมของตนเองเป็นปรปักษ์ทางจิตวิญญาณ) เรียกว่าอัตตานุทิฎฐิ

พุทธธรรมเน้นย้ำหลักการ **“เข้าใจชีวิตตนเองอย่างถูกต้องตรงจริง จึงจะเข้าใจโลกตามที่เป็นจริงด้วย”**

ยุคออนไลน์ ดาราจอมบทบาท ผู้นำจอมดราม่า เลียนบุคลิกภาพ จากจริยธรรมสากล แอ็กชันได้ใจผู้เสพสื่อออนไลน์หรือออฟไลน์ ใคร แอ็กชันได้เวอร์ชันถูกใจ FC (Fan Club) ก็ดั่งชั่วข้ามคืนข้ามเดือน

ลักษณะของจริยธรรมสากล ที่เห็นว่าความเจริญทันสมัยเป็น ความถูกต้องนั้น กลับเข้าข่ายคำโบราณว่า ชี้อ้างจับตักแตน (จัดอิเวนต์ ใหญ่โต ได้ผลลัพธ์จิวเดียว) หรือลูปหน้าปะจุมุก (ตัดต่อ แต่งแต้มทุกเรื่อง)

สิ่งที่ได้ผลน้อย ทำยาก สิ้นเปลืองมหาศาล เรียกว่า **มิจฉาทิฎฐิ**

สังคมที่ชูธงจริยธรรมสากล เชิดชูบุคลิกภาพสองหน้า ตีตก อภิธรรมการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้าให้เป็นหมัน ยิ่งกว่าซากฟอสซิลที่ ตายอยู่ตามลวลาในธรรมชาติเสียอีก

คนในสังคมมิจฉาทิฎฐิ จะมองข้ามปัญหาที่แท้จริงของชีวิตตน ไม่สามารถจะข้ามตนเอง คุณตนเองให้ทำสิ่งเล็กๆ ให้ถูกต้องได้ เลี้ยงลูก ก็อยากให้ลูกเป็นดาราจอมบทบาท มิได้ใส่ใจอริยทรัพย์ของตนเองหรือ ของคนในครอบครัว ไม่สามารถภูมิใจในสิ่งที่ตนมี คิดแต่เพียงต้องตั้ง เป้าหมายให้สูง เป็นนายกรัฐมนตรี เป็นเลขาธิการองค์การสหประชาชาติฯ เช่นนี้เป็นต้น ไม่รู้กระบวนการแสวงหาคำตอบที่ถูกต้องและสมควรธรรม ที่เป็นคำตอบที่ดีทั้งในปัจจุบันและไม่เกิดปัญหาในอนาคต เป็นได้แค่ ผู้แอ็กชันตีบทตามกติกาสากล แถมไม่รู้ด้วยว่าตนเป็นทาสผู้กักตื้อต่อ ปรัชญาตะวันตก และเป็นผู้ทำลายปรัชญาตะวันออกให้มลายด้วยตนเอง โดยตนเอง

ภราดรภาพของโลกสากล

การแพร่ระบาดของโควิด-19 ทำให้ค่านิยมในการรับประทาน อาหารบนโต๊ะเดียวกัน มีความเป็นสากลมากขึ้น เช่น ห้ามพูดขณะตัก อาหารจากกึ่งกลาง ห้ามใช้มือหยิบผลไม้ที่วางกลางโต๊ะ

แม้ว่าจะเป็นผู้ใหญ่ ดิฉันยังต้องถูกท้วงติง เมื่อใช้มือหยิบจับ ผลไม้ใส่ปากด้วยความเคยชิน

สุขอนามัยในเรื่องการครัวการเป็นอยู่ คูโกลาหลเพิ่มสูงมาก ทั้ง ล้างมือบ่อยๆ ทั้งเช็ดด้วยแอลกอฮอล์ ทั้งการใส่หน้ากากอนามัย

สุขภาวะเหล่านี้แสดงถึงภราดรภาพของจริยธรรมสากล ทุกคน ต้องทำ แม้ไม่รู้ว่าเป็นโควิด-19 คืออะไร

สรุปแล้ว วุ่นวาย กลัวยิ่งกว่ากลัวผีในตำนานทุกเรื่อง

ขอย้อนเวลาไป ๓๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๓๖) ครั้งหนึ่งมีการเดินชุดงศ์ จากภูเขาลูกแรกที่เรายู่ เดินข้ามภูเขาไปพักในป่า ป่าภูหลวงมีเนื้อที่ ห้าพันไร่ เป็นป่าที่พลเอกสุจินดา คราประยูร จัดทำเป็นโครงการอีสาน เขียว มีน้ำพุ (spring water) อยู่หลายที่

ดิฉันเป็นคนเดียวที่ไม่ชินกับการเดินป่าและนอนป่า

ขณะที่ติดตามเป็นผู้ช่วยแบกสัมภาระ ต้องตักน้ำมาตักตะกอน ในหม้อแขก ก่อไฟ จากนั้นต้มน้ำก่อนนำมาดื่มหรือปรุงอาหาร แม้ทำ ขนาดนี้ ความติดในสุขภาวะยังทำให้ดิฉันขณะนั้นหวาดกลัวอยู่ดี

ตอนสาย มีชาวบ้านสี่คนนำทางด้วยสุนัขหนึ่งตัวเดินมาพบคณะของเราจริงๆ อาจเพราะเขารู้ว่าตรงนี้มีน้ำอยู่ก็ได้ ภาพที่ทำให้ดิฉันงงตาค้าง เขาเอาขวดพลาสติกอัดน้ำจากบ่อน้ำพุ แล้วตีมัดบกระหายทั้งๆที่น้ำยังชุ่มอยู่ คนอีสานนับถือพระและนักชู้ดงค์เป็นสิ่งที่ศักดิ์สิทธิ์ ก็มลงกราบด้วยความเลื่อมใส

อาสวะหลุดไปจากใจฉับพลัน นี่เราผู้ที่เขาเห็นว่าศักดิ์สิทธิ์ กลับกลัวระวางธรรมชาติผู้เป็นมารดา ขณะที่ชาวบ้านธรรมดาไม่ได้ปริวิตกเลย แม้แต่น้อย ไม่น่า พ.ศ. ๒๕๖๖ ชาวบ้านอาจมีภราดรภาพเหมือนเราก็ได้

โกอานจากแม่ชีไพเราะ ทิพยทัศน์ เพื่อซาโตริของ FC ที่เห็นตรงกัน
 ตีมน้ำหนึ่งขวด แสดงถึงภราดรภาพของโลกสากล
 กินอาหารหนึ่งคำ แสดงถึงเมตตาธรรมของธรรมชาติผู้เป็นมารดา
 เดินหนึ่งก้าว แสดงถึงอริยสัจจ์ของอริยสงฆ์
 ฟังหนึ่งประโยค แสดงถึงอนัตตาธรรมของโลกียวิสัย
 คิดหนึ่งคำ แสดงถึงความสลับประหว่างนรกและสวรรค์

-แม่ชี ดร.ไพเราะ ทิพยทัศน์-

ข้อเท็จจริงกับจินตนาการ

อาศรมมาตา เขตหนึ่งประมาณ ๓๐ ไร่ มีดิฉันใช้ชีวิตตามลำพัง นานกว่ายี่สิบปี แต่ข้อเท็จจริง (fact) ของวิถีชีวิต เป็นความรู้สึกปกติสุข ที่ดำรงกิจวัตรประจำวันอยู่ในพื้นที่ครึ่งไร่ มีอาคารสองหลัง

ตอนเช้าของบางวัน จะเดินไปดูบางส่วนของอาศรม เพื่อตรวจดู ผลงานที่คนงานทำไว้ว่าตรงตามคำสั่งที่ออกไปหรือไม่ พุดต่างๆ กว่า จะดูครบ ๓๐ ไร่ อาจต้องใช้เวลาหนึ่งปี นี่คือข้อเท็จจริงของชีวิต

เทคโนโลยีการถ่ายภาพมุมสูง ทำให้ภาพเมืองใหม่ๆ แม่น้ำสาย สำคัญของอารยธรรมสากล เข้ามาอยู่ในจินตนาการผ่านจอทีวีแบบ ฉับพลัน ในสารคดีระดับพรีเมียม

ความอัศจรรย์ของโลก (Earth) สีฟ้า หมุนอย่างไร ก็เห็นแค่ ครึ่งซีกเสมอ

อีลอน มัสก์ สร้างกระสวยอวกาศ พยายามจะนำคนที่สนใจ ท่องอวกาศ สามารถไปท่องดาวเคราะห์อื่นๆ ได้

ทั้งหมดเป็นแค่จินตนาการ (Imagination) ไม่ใช่ความรู้สึกที่ สร้างข้อเท็จจริงจากร่างกาย (อายตนะห้า) ของคน

คราวนี้ดูการทำงานของจิตมนุษย์ ไม่ว่าจะกลางวันหรือกลางคืน แหงนดูพระอาทิตย์หรือพระจันทร์ ฉับพลันจะมีข้อเท็จจริงระหว่างเรา กับดาวฤกษ์ (ร้อนจัด สวย เย็นสบาย ฯลฯ)

บางครั้งกำหนดกาแล็กซี (ทางช้างเผือก) ถ้าอากาศเปิด

แม้มีคนเดียวในห้องก็กำหนดได้เช่นกัน

บางคนเชื่อดาราศาสตร์ บางคนเชื่อภพภูมิของพราหมณ์ (มี ๓๑
ภพ แยกเป็นภูมีย่อยๆ ของแต่ละภพอีกมาก)

สรุป จินตนาการผ่านความเชื่อจากโบราณ ก็ยิ่งใหญ่กว่า
จินตนาการผ่านความเชื่อของกล้องโทรทรรศน์อวกาศฮับเบิล (Hubble
Space Telescope) ขององค์การนาซาซึ่งกว่าจะถ่ายภาพกาแล็กซีได้
เสียงประมาณและเสียเวลาสำรวจถึง ๒๐ ปี

ยังไงๆ อัจฉริยะของจิตก็ยิ่งใหญ่ เกินจะมาเปรียบเทียบกับ
ดาราศาสตร์ของโลกสากล

-
- เชิดชูวิทยาศาสตร์-เทคโนโลยีให้เป็นใหญ่
ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์เป็นเรื่องธรรมดา
เมื่ออยู่ตามลำพัง ยังหาเรื่องให้ทุกข์กัดกินใจได้
 - เชิดชูจะให้จิตเป็นใหญ่ ความรู้สากลคือมรดกของชีวิต
 - เมื่อใดภูมิใจ ไว้ใจความรู้สึกของตนเองตามผัสสะที่เป็นจริง
การศึกษาภาคบังคับ คือ ความรุกรูปร่างของความสำเร็จของชีวิต

-แม่ชี ดร.ไพเราะ ทิพยทัศน์-

การสรุปนัยกับชีวิตจริง

การสรุปนัย (Generalization) เป็นการรวบยอดการตัดสินใจจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ ภาพถ่าย ภาพสื่อออนไลน์ เช่น คลิปยูทูป

การสรุปนัยจึงเป็นสังขารปรุงแต่งที่ต่างจากข้อเท็จจริง (fact) ซึ่งคือประสบการณ์ตรง

ยูทูป คือหลักฐานการปรุงแต่งของคนทั่วไปกับวิทยาศาสตร์-เทคโนโลยี โดยไม่สนใจว่าจะเริ่มสมมติมาอย่างไร ไม่ต่างจากซื้อสินค้า โดยแลกกับเครดิต โดยไม่สนใจกระบวนการผลิต ที่ไปที่มา องค์ประกอบ และ ฯลฯ (ไร้ข้อเท็จจริงสิ้นเชิง)

สรุปนัย หมายถึงใช้เครดิตอัตโนมัติของแต่ละคน สร้างสังขารปรุงแต่งแล้วส่งผ่านสื่อ ผู้ใดมีกรรมร่วมกันก็จะรับรู้เรื่องนั้นๆ

ตราบใดที่เรายังเพลิดเพลีนกับหมากรุก หมากรุกก็ยังมีประโยชน์ ใครเป็นคนเริ่มกติกาหมากรุกก็หมดความใส่ใจไปเลย

ปัญญาสากล เรียกว่า **ไอคิว** (IQ or Intelligence Quotient) จึงเป็นแค่การสรุปนัยชนิดหนึ่ง มันทำให้มนุษย์ผู้ทันสมัย เชื่อในการกินอาหารครบ ๕ หมู่ ออกกำลังกาย คลายเครียดตามวิถีทันสมัยที่จับต้องได้ของแต่ละคน

ชีวิตจริงในแง่พุทธศาสตร์มิได้ปฏิเสธความรู้สากล

กาลามสูตรสืบเป็นกลยุทธการเลือกเสพความรู้สากลมิให้กลายเป็นปัญหาชีวิตจนสุดโต่ง

พุทธธรรมยืนยันว่า ชีวิตที่แท้ที่มีความสุขจะต้องประกอบด้วย สุขภาพร่างกายที่ดี กินได้ ถ่ายสะดวก นอนหลับ เปลี่ยนอิริยาบถน้อยใหญ่ได้คล่อง

สุขภาพอารมณ์ คือไม่มีประสบการณ์ตรง (ข้อเท็จจริง) ที่หนักใจตนเองและหนักใจผู้อื่น

มนุษย์ผู้มีญาณปัญญา ย่อมอัศจรรย์ใจในการมองเห็น การได้ยิน การได้กลิ่น การได้รส การได้รู้สัมผัสทางกายและการได้คิด

ผู้บรรลุธรรม คือผู้เข้าใจกลไกของความรู้สึกดังกล่าว

ผู้ตรัสรู้ คือผู้แจ้งใจในเหตุปัจจัยที่ผลึกความรู้สึกให้ผุดขึ้น

หลักการเกี่ยวกับการพัฒนาวัตถุโดยปรัชญาวิทยาศาสตร์
และพัฒนาจิตใจโดยพุทธปรัชญา นับเป็นคนละเรื่อง
สร้างมาจากความเชื่อคนละแนว
เราไม่น่าเอาจิตวิญญาณสันติสุขของคนไทย
มาขายแลกเปลี่ยนกับการพัฒนาวัตถุ
เช่นที่กำลังกระทำกันอยู่เช่นนี้เลย

-แม่ชี ดร.ไพเราะ ทิพย์ทัศน์-

ญาณปัญญาเริ่มจากความเชื่อตรงต่อข้อเท็จจริง

ญาณปัญญาจะเกิดขึ้นเมื่อผู้นั้นเริ่มจำได้ เข้าใจ ยอมรับข้อเท็จจริงของชีวิตตนเอง

การเชื่อตรงต่อข้อเท็จจริงเป็นหัวใจของการพัฒนาญาณปัญญา

การเชื่อตรงต่อข้อเท็จจริง (อุชุกตา) คือ โสภณเจตสิกที่เปิดพร้อม กับกุศลเจตสิกอื่นๆ อีก ๑๘ ตัว ได้แก่ ศรัทธา สติ สมาธิ เป็นต้น (ให้คิด ภาพกตศัลย์บอร์ดเตียวในอิเล็กทรอนิกส์ได้คลื่นเสียง ๑๙ ชนิด)

“ตัวกู ของกู” คืออุปาทานขั้นที่เป็นผลวิปากของตัณหาสาม (กามตัณหา ภวตัณหา วิภวตัณหา) นี่คือปฏิจจสมุปบาทสายทุกข์

ถ้าปราศจาก “อุชุกตา” (การเชื่อตรงต่อข้อเท็จจริง) ไม่มีทางที่ใครจะชี้หรือแสดงให้เกิดการยอมรับ “ตัวกู ของกู” ได้

ยิ่งชี้ว่า “นี่ตัวกู” นะ แล้วผู้รับสารไม่ยอมรับ สิ่งที่เกิดขึ้นคือ ความขัดแย้ง ตามมาซึ่งความเกลียดชัง อาฆาต ริษยา ฯลฯ

คำพูดจากผู้อื่นไม่อาจชี้ตัวกูของใครได้ เพราะโลกนี้มีความเชื่อ ว่า “ฉันคิดได้ ฉันจึงมีอยู่” การศึกษาทุกระดับเน้นย้ำความมีเหตุผล รวมถึงการศึกษาพุทธธรรมด้วย

ความรู้สึกละเรียนกันไม่จบ สร้างความสุข ความทุกข์ สร้างปัญหาอกแตก เช่น มลพิษ โลกร้อน ฯลฯ เพราะเริ่มต้นไว้ผิด คิดว่าถ้ารู้เรื่องสมองดีแล้วจะควบคุมพฤติกรรมของคนได้

ปัญหาแทบทุกอย่างในโลกสากลเกิดจากการติดดีของกู การติด
เหตุผล การติดขั้นตอนที่ถูกต้อง ของกูของพวกกูทั้งนั้น

ข่าวอาชญากรรม ฆ่ากันหนึ่งศพ กราดยิงหลายศพ ก่อการร้าย
ประกาศสงครามยูเครน-รัสเซีย ข่าวอาชญากรรมในโลกเสมือนจริง

ข่าวทะเลาะวิวาท หย่าร้าง ตีกันข้ามองค์กร ฟุตบอลแพ้นักเชียร์
ไม่แพ้ ฯลฯ เป็นความธรรมดาของการพาดหัวข่าวของโลกสากล

พุทธธรรมสรุปว่า เกิดจากการไม่เชื่อตรงต่อสภาวะธรรมภายในตน
แต่โลกาภิวัตน์กลับอ้างกฎหมาย กฎหมู่ กฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎบัตร
ขององค์กรสากล มาตรฐานต่างๆ ที่ถูกอุปโลกน์กันขึ้น เพื่อกีดกัน เพื่อ
ป้องกันการโจมตี “ตัวกู ของกู” ในระดับต่างๆ

สิ่งที่พบในโลกออนไลน์จึงเรียกว่า “มิจฉาธรรม” เกือบทั้งหมด
ทั้งสิ้น

มนุษย์จะประเสริฐเพราะการฝึกฝนก็จริงอยู่
แต่ต้องเป็นการฝึกฝนที่ถูกต้อง
และมีกัลยาณมิตรคอยตักเตือนให้อยู่ในสัมมาทิฐิอีกด้วย

-แม่ชี ดร.ไพเราะ ทิพยทัศน์-

ญาณปัญญาสำคัญกว่าความฉลาด (IQ) หรือความเฉลียว (Intellect)

ความฉลาด = Intelligence มักมีมาตรวัดเป็น IQ (Intelligence Quotient) ที่บัญญัติโดยนักปราชญ์ตะวันตก โดยภาพรวม

อัจฉริยะ หมายถึงความอัจฉริยะที่พบเห็นในเด็ก หรือคนที่จดจำ บัญญัติได้แม่นยำ ได้คล่อง เช่น เด็กน้อยสามารถบอกชื่อวิชาการของ ไดโนเสาร์หลากชนิด หมายความที่อ้างตัวบทกฎหมาย จำมาตราต่างๆ ตีความได้แตกฉาน

ความเฉลียว = Intellect เป็นสมรรถนะที่สามารถนำบัญญัติ ต่างๆ ไปประยุกต์ สร้างนวัตกรรมใหม่ๆ แก้ปัญหาต่างๆ ได้ด้วยบัญญัติ ที่จดจำได้มาก เช่นคนเขียนบทนิยายที่นำประวัติศาสตร์จริงมาทำให้น่าสนใจ เช่น ผู้ชนะสิบทิศ ไซอิ๋ว ฯลฯ

ญาณปัญญามีสมรรถนะคล้าย Intellect เพียงแต่ใช้อริยทรัพย์ ภายใน มากกว่าใช้บัญญัติที่เรียนมาจากระบบการศึกษา

ญาณปัญญามีในผู้ที่มีการศึกษาในระบบสูง โอกาสที่จะได้นวัตกรรมใหม่ๆ จะเกิดขึ้น เช่น วิศวกรของคนจีน สร้างสะพาน อุโมงค์ หรือสร้างดวงอาทิตย์น้อย หรืออะไรที่จำเป็นต้องใช้บัญญัติจาก วิทยาศาสตร์-เทคโนโลยีได้ดี ได้เร็ว จนทำให้จีนกลายเป็นมหาอำนาจของโลก

ญาณปัญญาของผู้ที่มีการศึกษาในระบบน้อย พบมากในสังคมชนบท เป็นผู้นำชุมชน รวมชุมชนให้สร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ด้วยหัตถกรรม (ซึ่งมีมากมายในสังคมไทย)

ลักษณะของผู้มีญาณปัญญา แท้จริงคือผู้นำที่แท้จริงของชุมชน หรือองค์กรนั้นๆ (CEO) องค์กรใด ชุมชนใดที่เจริญพัฒนาด้วยสภาพภาพลักษณ์อะไรก็ตาม ที่แน่นอนคือต้องมีผู้นำที่มีญาณปัญญาอยู่ด้วยแน่นอน

ไม่ว่าการศึกษาในระบบจะสูงมากหรือน้อยมาก สิ่งที่ตรงกัน ในญาณปัญญา คือความสันโดษของผู้นำ ความเสียสละ การปิดทองหลังพระ อุปนิสัยที่ฉลาดเฉลียวเลือกทำแต่กัลยาณธรรม มีชีวิตเป็นแบบอย่าง เป็นผู้นำที่มีบารมีอย่างชนิดที่ไม่มีใครทดแทนได้

ในสังคมไทย โดยเฉพาะในชนบท ที่เป็นรากแก้วของการกินดีอยู่ดีของสังคมเมือง ส่วนมากเพราะผู้มีญาณปัญญามีกระจายอยู่ทั่วแผ่นดินไทย

รู้เรื่องสมองดีแล้วจะควบคุมพฤติกรรมของคนได้

ปราศจากญาณปัญญา ปัญหาโลกแตกก็เป็นใหญ่ในโลก

เสพข่าวผ่านทีวี ผ่านสื่อออนไลน์ จะพบได้ง่าย โลกสากlobalบอล
ไปด้วยปัญหาโลกแตก (เข้าทำนองไ่กับไขใครเกิดก่อน)

บรรยากาศปัญหาโลกแตกมีเป็นปกติ ไม่ต่างจากพระอาทิตย์ขึ้น
ตอนเช้าและตกตอนเย็น (เพราะที่นี้เขตเส้นศูนย์สูตร)

มหาอำนาจทางเทคโนโลยี สลั้ววาทะ โยนเผือกร้อนเข้าอีกฝ่าย
หลังการล้อมรบ การลงซีปนาวุธ การสาดโคลนด้วยภาพการสูญเสีย
หลังการโจมตีในการรบ การค้า การแลกเปลี่ยนวาทะกัน

ข้อเท็จจริงเป็นภาพตีข่าวซ้ำๆ ไม่ต่างกับทองป่าแอมะซอน

ที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้นำก็ดี ที่ปรึกษาก็ดี คนเก่งก็ดี ต่างขาด
ญาณปัญญา คือสมรรถนะในการเห็นตนเองว่า ตนนั้นแหละเป็นตัว
ปัญหาอลวน เพราะมองไม่เห็นตน แต่ยื่นกระต่ายขาเดียว ตนมีเหตุผล
เหตุผลของตนถูกต้อง ตนนี้แหละคนดีของโลกสากล

บรรยากาศการสร้างอิเวนต์ ก่อม็อบ ล็อบบี้ผ่านสื่อ ล้วนแต่
สาดวาทะของการติดดี ติดเหตุผล ติดสิทธิมนุษยชน ติดว่าตนนั้นแหละ
ถูกกระทำ ทั้งๆ ที่ตนทำเพื่อส่วนรวม

วันแล้ววันเล่า ไม่มีใครห้ามว่า การทำบรรยากาศสะอาดโคลน
อย่างนี้ เรียกว่าสร้างอกุศลวิปาก เป็นการหนักแผ่นดิน แผ่นฟ้า หนัก
กว่าปัญหามลพิษ PM 2.5 มากมาย

ตามหลักกอธิธรรม ใครก็ตามคิดย่ำเรื่องใด คิดบวกได้วิปาก
เชิงบวก (ชอบใจ) คิดลบได้วิปากเชิงลบ (ไม่ชอบใจ)

เสียงแห่งเหตุผลคือ พลาณภาพที่ทำให้หทัยปัจจัยตาฝ่ายอกุศล
วิปากเข้มข้นมากขึ้น ต่างฝ่ายต่างหลงตนว่า ถูกกว่า รวมพวกได้มากกว่า
เห็นคนในชาติด้วยกันเป็นปรปักษ์

กลยุทธ์ กลอุบาย สร้างเหตุผล สร้างความชอบธรรมฝ่ายตน
เป็นเรื่องของปุถุชนคนโง่ที่ปราศจากอชุกตา ไม่อาจมองกลับมาที่ตนเอง
ไม่เห็นว่าคุณเป็นทาสของโลกธรรมแปดจนสุดโต่ง

สื่อออนไลน์ ประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชน ล้วนเป็นเครื่องมือ
ทรงพลังสร้างความขัดแย้งในครอบครัว ในชุมชน ในสังคม จนไม่ต้องใช้
กองทัพอะไรโจมตีจริง เพราะนี่ก็คือสัญญาณแพ้วราบคาบอยู่แล้ว

ปริศนาธรรม

คือสัญลักษณ์ “คน” “ตัวเขาเอง” “I” “ฉัน” ผู้คนส่วนมากจะเห็นตรงกัน น้อยคนกว่าจะเห็นว่า คือวงกลมหนึ่งวง เส้นตรงห้าเส้น แทบหายากมากคือ ที่จะเห็นว่าเส้นสีดำกับพื้นสีขาวซ้อนกัน

หายิ่งยากขึ้นไปอีกคือ การเดินทางของจุดหรืออนุภาค เพราะไม่เคยสนใจนิยามของคณิตศาสตร์

หาแทบไม่พบ ตอบว่าแท้ที่จริงปริจเฉทรูปรูปร่าง “คน” ขึ้นมา

สัญลักษณ์ที่อัศจรรย์ที่สุดคือ วงกลมหรือศูนย์ เพราะอยู่เบื้องหลังมโนภาพทั้งหมดทั้งสิ้นของจักรวาลหรืออารยธรรม

สัญลักษณ์ที่ติดตัวมนุษย์คือ มิติเส้นตรง ที่เป็นตัวการสร้างรูปทรงและเรขาคณิตขึ้นมา

นักปราชญ์ของอินเดียนอกจากเป็นผู้วางรากฐานของชีวิต ยังทำให้จินตนาการของมนุษย์ก้าวกระโดดจนเกิดเป็นคณิตศาสตร์ นั่นคือการสมมติเลขศูนย์ให้เป็นสัญลักษณ์ของเลขจำนวน

ค่าคงที่ทางคณิตศาสตร์ เช่น ค่า π และค่าคงที่ของวิทยาศาสตร์อีกจำนวนมากไม่อัศจรรย์เท่ากับเลขศูนย์ เพราะมันซ่อนปริศนาธรรมไว้สามนัย เพิ่มแบบมิติเส้นตรง ลดแบบมิติเส้นตรง ทวีจำนวนเป็นอจินไตย มันอยู่เบื้องหลังของ AI chip ที่จะติดสมองของคน เพื่อช่วยผู้นั้นปฏิสัมพันธ์กับอารยธรรมสากล

อารยธรรมสากลที่คาดว่าอนาคตภายใน ๕ ๖ ล้านปีข้างหน้า จะผลิต
นมวัวเลี้ยงคนทั้งประเทศ ไม่ว่าจะเล็กหรือใหญ่ด้วยกระบวนการ (พันธุ
วิศวกรรม)

การปรุงแต่งของอนาคตศาสตร์ ไม่ว่าจะโลดโผนขนาดไหน หนี
ไม่พ้นอิทธิพลจากเลขศูนย์

พุทธบริษัทที่แท้ ไม่จำเป็นต้องวาดหวังถึงอนาคตศาสตร์ ณ
ปัจจุบันถ้าถอดปริศนาธรรมเลขศูนย์และเลขหนึ่ง (๑) ของไทยได้ก็จะ
ค้นพบว่า ทั้งหมดทั้งสิ้นที่กล่าวมาย่อๆ อยู่ในการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า
และอยู่ที่เราพุทธบริษัทจะเข้าใจและเห็นแจ้งตามเท่านั้น

ศิลปะของการดำรงชีวิต ศิลปะของการทำลมหายใจ

ควบคุมแต่ไม่บังคับ บริหารโดยไม่จัดการ

เพื่อดำรงความไม่ประมาทให้ถึงพร้อม ต้องเข้าใจ และเข้าใจ
การไม่รับ การไม่ปฏิเสธ และการไม่หยุดอยู่ ในทุกมิติของความรู้อัน

-แม่ชี ดร.ไพเราะ ทิพย์ทัศน์-

คุณของพระรัตนตรัย

โสดาบันคือผู้ที่ศรัทธาในคุณของพระรัตนตรัยไม่คลอนแคลน

ภาษาคน ภาษาที่เชื่อเรื่องรูปเป็นใหญ่ เป็นประธานของสรรพสิ่ง

การสื่อถึงคุณของพระรัตนตรัยด้วยรูป จึงหมายถึงพระพุทธรูป ที่ถูกปลุกเสกด้วยกระบวนการตามอริยประเพณี มีการอัญเชิญพระบรมธาตุ หรือพระอรหันต์ธาตุ หรือความศักดิ์สิทธิ์อื่นๆ บรรจุไว้อย่างอลังการอย่างพิสดาร

พระธรรม หมายถึง พระไตรปิฎกฉบับสังคายนาโดยนัยต่างๆ หรือรวมเสียงธรรม หรืออรรถกถาธรรมของเกจิอาจารย์ผู้ทรงคุณ

พระสงฆ์ โดยทั่วไปเถรวาทมุ่งเฉพาะภิกษุผู้รักษาพระธรรมวินัย ๒๒๗ ข้อ

คนส่วนมากไม่อาจรวมอำนาจของรัตนะทั้งสามเป็นหนึ่ง รวมยังไม่ได้ก็ไม่น่าจะใช้โสดาบัน

ภาษาธรรม ภาษาที่เชื่อเรื่องจิตเป็นใหญ่ เป็นประธานของสรรพสิ่ง

พระพุทธรูป หมายถึง อมตธรรมที่เจ้าชายสิทธัตถะทรงตรัสรู้ว่ามีอยู่เอง เป็นของเที่ยง เป็นของศักดิ์สิทธิ์ อิทธิฤทธิ์เกินพรรณนา

พระธรรมเจ้า หมายถึง อาภิธรรมที่หลุดจากความว่าง (สุญญตา) เป็นต้นธาตุต้นธรรม เป็นพระเจ้าผู้มีอำนาจบันดาล

พระสงฆ์ หมายถึง พุทธบริษัทผู้มีตถาคตโพธิสัทธา คือเชื่อในการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้าว่า คือสภาวะธรรมดาที่มีอยู่แล้วในชีวิตของมนุษย์ทุกคน ทุกชาติ ทุกภาษา

ทุกครั้งที่มีการแผ่รู้ (คล้ายกายคตาสติ) ของความรู้สึกที่ไหลจากอำนาจแห่งความว่าง เป็นอาทิธรรมที่อยู่เหนือบวกเหนือลบเพราะไม่มีขั้ว (อเนกชา)

การแผ่รู้ของธรรมร่วมกับตถาคตโพธิสัทธา คือความศักดิ์สิทธิ์ของพระรัตนตรัย

สามองค์คุณรวมเป็นหนึ่ง มีสภาวะเหนือโลกียวิสัยทั้งปวง โดยโหวตารจึงศักดิ์สิทธิ์ จึงมีอำนาจสูงสุดเป็นหนึ่ง จะแผ่รู้ ปรึบ ทั่วสรรพางค์กาย มีค่าเท่ากับพระรัตนตรัยนับไม่ถ้วน ผุดเป็นความศักดิ์สิทธิ์ของขณะชีวิต

นี่คือคุณของพระรัตนตรัยตัวจริง เสียงจริง พบได้จริงๆ ง่ายๆ เป็นธรรมดา

บุญเป็นเหตุของสังสารวัฏ

วัฒนธรรมประเพณีที่ถูกรักษาไว้โดยชุมชน จะมีเหตุปัจจัยที่เป็นบุญ คือ ทำแล้วมีความสุข

สื่อวิทยุและโทรทัศน์ เป็นเครื่องมือหรือเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการปรับปรุง แปรเปลี่ยน พัฒนาวัฒนธรรม ประเพณีของชุมชน

สื่อสมาร์ตโฟนนับเป็นสื่อสากล เพราะใช้ฐานของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นเหตุหลักที่ก่อความผันผวน ปรวนแปรของวัฒนธรรม และประเพณีที่ถูกอนุรักษ์ไว้ เกิดการสั่นคลอนจะปรับให้เป็นสื่อสากลหมด

จงอย่าลืมว่าสื่อสากล ไม่ว่าจะยูทูบ เฟซบุ๊ก ล้วนมีฐานจากวิทยาศาสตร์ และวิทยาศาสตร์สร้างจากนักปราชญ์ตะวันตก

ทฤษฎีต่างๆ ของวิทยาศาสตร์สามารถกลับล้างความเชื่อดั้งเดิมได้หมดหรือเกือบหมด

การแสดงออกซึ่งความรักระหว่างเพศหญิงและเพศชายผ่านยุคคลุมถุงชน (ไม่เคยรู้จักหน้าผู้ชายเลย ยังยอมแต่งงานด้วย) จนกระทั่งยุคนี้ ฝ่ายหญิงจะปฏิเสธการแต่งงาน เพราะต้องขอลองอยู่ด้วยกันสองคนก่อนว่าจะไปด้วยกันได้ไหม จึงจะยอมแต่งงานด้วย

ล่าสุด คือการขอลิทธิการแต่งงานระหว่างเพศเดียวกัน

ไม่ใช่แค่ความรักระหว่างเพศเท่านั้น สัญลักษณ์ของปัจจัยสี่ที่เป็นสมบัติจากบรรพบุรุษถูกกวาดล้าง ถูกทำให้เป็นฟิวชันทั้งหมดทั้งสิ้น จนกลายเป็นอาหาร น้ำ แฝงชั้นเครื่องแต่งกาย บ้านที่อยู่อาศัย การรักษาสุขภาพกาย-ใจ ถูกกวาดล้างให้เป็นสากลหมดสิ้น

เถรวาทมักอธิบายบุญคือความสุข ทำบุญอุทิศให้ผู้ล่วงลับ ทำบุญสังฆทาน ทำบุญด้วยอุบายต่างๆ ก็ถูกทำให้เป็นฟิวชันหมด เช่น ทำบุญช่วยกันออนไลน์ในประเด็นต่างๆ ที่เตะใจผู้ชมข่าว

เหตุปัจจัยที่ก่อความสุขผ่านสื่อสากลจึงเต็มไปด้วยปมด้ายยุ่งพิสดารเกินจินตนาการ สามารถรักข้ามทวีป โกงข้ามแดน บุญแปลงร่างจากบวกเป็นลบได้ในพริบตาโดยไม่ต้องรู้จักกันมาก่อน

บุญในยุคสื่อออนไลน์เป็นใหญ่ จึงทำให้อำนาจของสังสารวัฏแบ่งบานยิ่งกว่ายุคใดๆ ในอารยธรรมที่ผ่านมา

การเห็นผิดนั้น มันเริ่มต้นเห็นผิดทีละนิด
การเมาวัตถุ ก็จะค่อยๆ กล้าเมาวัตถุทีละหนอย
เมื่อเห็นผิดจนได้ที่แล้ว ก็จะไม่ยอมเปลี่ยนความเห็น
อีกอย่างหนึ่ง คือกลัวเสียเปรียบผู้อื่น
เพราะการเห็นผิด มัวเมาแย่งชิงวัตถุ มีเพื่อนร่วมเดินทางมามาก
ทั้งหมดนี้ คือ อำนาจของอวิชชา

-แม่ชี ดร.ไพเราะ ทิพย์ทัศน์-

จินตนาการสร้างทั้งความยิ่งใหญ่ และก่อความตายทั้งเป็น (Imagination Causes the Greatness and the Living Death)

อุบัติทางความคิดสว่างวาบในจิตของนักปราชญ์ เป็นเหตุหลัก
ที่สร้างความยิ่งใหญ่ให้วิทยาศาสตร์กลายเป็นศาสนาสากล (ศาสนา
สากลหมายถึง ความเชื่อ ความเป็นที่พึ่งของมนุษย์ตรงกัน จนเกิดคำว่า
โลกาภิวัตน์)

ความน่าอัศจรรย์ ยิ่งใหญ่ราวกับโองการของพระเจ้าคือ การ
เสนอวิธีการจัดตารางธาตุของเมนเดเลเยฟนักวิทยาศาสตร์ชาวรัสเซีย

นักวิทยาศาสตร์ ณ ส่วนใดของโลกสามารถใช้ตารางธาตุที่ถูก
เสนอ คำนวณ สร้างสมมติฐาน เพื่อหาแร่ธาตุใหม่ๆ สมบัติของธาตุ
ใหม่ๆ ได้แม่นยำ โดยการใช้การคำนวณทางคณิตศาสตร์เรียกว่า การ
นิรนัย (deduction)

การนิรนัยจึงมีอำนาจ ทำให้ความรู้วิทยาศาสตร์ผงาด สามารถ
สยบความเชื่อโบราณได้เกือบทั้งหมด โดยเฉพาะการนิรนัยเกี่ยวกับ
สมบัติของแม่เหล็กไฟฟ้า แต่ทั้งหมดเป็นเรื่องของสิ่งไร้ชีวิต

สำหรับสิ่งมีชีวิตจะมีจินตนาการอีกรูปแบบหนึ่ง เรียกว่า การ
อุปนัย (induction) เป็นจินตนาการที่ต้องรับความเสี่ยงทางสถิติ (ความ
เชื่อมั่นที่เป็นเปอร์เซ็นต์)

การอุปนัยกลายเป็นหลักบริหารและจัดการมนุษย์ในสากลโลก ทำให้เกิดการแพทย์ การเกษตร การอุตสาหกรรมและการธุรกรรมแบบสมัยใหม่ แต่การสรุปนัย (Generalization) คือข้อเท็จจริงอันหนึ่งกลายเป็นระบอบความเชื่อของมนุษย์อย่างเหลือเชื่อกลับต้องการ การประชาสัมพันธ์ การโฆษณาชวนเชื่อ

การสรุปนัยค่อยๆ แสวงการอุปนัย เมื่อมนุษย์เปลี่ยนพฤติกรรมตนเองจากปกติกลายเป็นมนุษย์กัมหน้า ใช้การกัมหน้าแสวงหาอาชีพและโลกธรรมแปดอย่างเหลือเชื่อ

สมัยเมื่อดิฉันเป็นอาจารย์ใหม่ๆ นักข่าวลงจากสนามบินดอนเมือง ถูกล้วงกระเป๋า แล้วไปตีข่าวว่าคนไทยขี้ขโมยทั้งชาติ เช่นนี้ตีข่าวไม่สำเร็จ เพราะคนยังเชื่อนิรันดร์และอุปนัยมากกว่า

แต่ยุคนี้ ชาวเติร์กวัยรุ่นไม่มีใบขับขี่ ถูกตำรวจปารีสยิงตาย กลายเป็นจลาจลหนักทั่วฝรั่งเศส

นี่คือความสำเร็จของการสรุปนัยซึ่งทำให้วัยรุ่นไทยเช่น “หยก” สร้างกระแสปั่นรั้วโรงเรียน เพราะถูกตัดสิทธิ์ในฐานะที่ไม่แต่งเครื่องแบบมาโรงเรียน แคมย้อมสีผมอีกต่างหาก

สื่อออนไลน์ทุกชนิดเมื่อผลิต application ใหม่ๆ ต้องอาศัยพฤติกรรมสรุปนัยของมนุษย์เป็นหลัก ผู้ส่งข่าว ต้องการตีข่าว พาดหัวข่าว ตัดต่อข่าวให้ได้ rating เพื่อสนับสนุนอาชีพของตนให้คงอยู่ ผู้รับข่าว กลัวการตกข่าว ตกความทันสมัยทันโลก ทันเหตุการณ์ ตกแพชชั่น ตกข้อมูล ฯลฯ

การเชื้อการระบาดของโควิด-19, การป้องกัน, การสร้างพฤติกรรมใหม่ๆ ให้มนุษย์ เช่นล้างมือบ่อยๆ ใส่หน้ากากอนามัย ตรวจ ATK ฯลฯ กลายเป็นสิ่งจำเป็นถาวร นี่คือการยกการสรุบนัยให้สูงกว่าการอุปนัย

สรุปคือ น้ำผึ้งหยดเดียวสร้างความกลัว ความแตกแยก ความขัดแย้ง ความวิวาท ฯลฯ ให้กับมนุษย์ยุคสังคมก้มหน้า เหลือเชื่อสุดๆ

ลักษณะที่ขู่เท็จจริงเล็กๆ ระบาด กลายเป็นความเชื่อมวลรวมที่มีมาแต่โบราณกาล

แต่ยุคโบราณ บารมีของมนุษย์เป็นหลักการของการระบาดสรุบนัย ตัวอย่างเช่น ความเด็ดขาด ความกล้าหาญของสมเด็จพระนเรศวร ทำให้แค่อေးชื่อ พระองค์ดำ ก็สร้างความหวาดกลัวให้กับผู้ใต้ดิน การสรุบนัยจึงสร้างสันติให้สังคมไทยปลอดสงครามได้ยาวนาน

แต่ยุคนี้ จิตวิทยาหมู่และอะไรที่เกี่ยวกับพันธุวิศวกรรม กลายเป็นการสรุบนัยที่มีอำนาจสูงยิ่ง

การตื่นตระหนกขนาดรองลงไปคือ ข่าวเกี่ยวกับการตัดต่อยีน เช่น CRISPR (Clustered Regularly Interspaced Short Palindromic Repeats) อาจทำให้มนุษย์สูญพันธุ์ ขนาดคนเก่งบางคนยังฟังพันธุวิศวกรรมไม่รู้เรื่อง หน้าซำพั้งแล้วพยายามสรุบนัย (สรุปประเด็น) เป็นเช่นนั้นเช่นนั้นอีกต่างหาก

การที่ระบบการศึกษาของไทยไม่เชื่อไม่ลงทุนให้เยาวชนได้เข้าใจปรัชญาวิทยาศาสตร์ (หลักการสมมติเหตุผล หลักการวิจัย หลักอะไรต่างๆ ที่มีไม่มาก ทำซ้ำๆ ซากๆ ไม่ต่างจากท่องบทสูตรคูณเบื้องต้น)

ทำให้คนเก่งคนฉลาดของไทยกลายเป็นทาสผู้รักดีปรัชญาตะวันตก (รวมทั้งดิฉันในยุคเป็นนักวิจัยคุมงานพันธู์วิศวกรรมมาประมาณสองทศวรรษด้วย)

ที่เลวร้ายที่สุด คือการที่พุทธบริษัทไทยไม่ศรัทธาการสร้างปัญญาจากไตรสิกขา ไม่ศรัทธาหลักธรรมบุญชีวิตของพุทธ และเลวร้ายที่สุดคือสอนอภิธรรมเฉพาโลกีย์วิสัย โดยไม่เจาะลึกถึงโลกุตตรธรรม หน้าซำ้นำพระนิพพานไปฝังไว้ในขณะลมหายใจสุดท้าย (นิพพานพาทาย)

ถ้าหลักกาลามสูตรสิบถูกนำมาปิดฝุ่นให้เป็งานวิจัยระดับปริญญาโท ปริญญาบัณฑิตบ้าง ปานนี้การสรุปนัย (การตีข่าว) คงไม่ชนะการอุปนัย (การสร้างข้อมูลจากแบบสอบถาม)

ขณะเขียนบทความ องค์การนาซาประกาศเตือนภัยว่า อำนาจของพายุสุริยะจะขัดขวางระบบอินเทอร์เน็ตให้หายไปเป็นเดือนภายในสองปีข้างหน้า โดยได้จากการนิรนัย ด้วยการคำนวณความเร็วของแสง ทำให้เด็กปั้มน้ำมันที่ต้องทำงานห่างจากครอบครัวมีความวิตก เพราะชีวิตเขาขาดสมาร์ตโฟนที่ต้องอาศัยระบบอินเทอร์เน็ตไม่ได้เลยแ่กว่าการอดอาหาร แล้วจะทำอย่างไร

ปรากฏการณ์ซ้ำๆ เห็นซ้ำๆ ว่า คนไทยภาคภูมิใจกับการใช้ชีวิตด้วยความประมาท ใครทำอะไรนิดเดียว ไร้สาระแค่ไหน สังคมไทยก็กระต่ายตื่นตูมได้ ตรงกับที่กล่าวไว้ว่าสังคมของผู้ประมาท มีชีวิตอยู่ก็ไม่ต่างจากตายแล้ว (Living Death)

การนิรณัยจากข้อเท็จจริงเล็กๆ สร้างจินตนาการทางบวกและทางลบได้เท่าๆ กัน

การที่การสรุบนัยขณะการนิรณัย และถ้ามีฐานการอุปนัยสนับสนุน จะก่อให้เกิดสังคมตื่นข่าวลือ เป็นสังคมที่มีสมาชิกอยู่กับความเสมือนจริง (Artificial Intelligence) ยิ่งกว่าความมีชีวิตจริง (กินก็มีกิน มีชีวิตปกติในแผ่นดินสุวรรณภูมิ)

ลักษณะที่มนุษย์ขาดกัลยาณมิตรที่แท้จริง จับต้นชนปลายไม่ได้ว่าชีวิตดำรงอยู่ได้เพราะอะไร ทุกอย่างกลายเป็นจินตนาการที่ผู้ฉลาดกว่า กระตุ้นผ่านสื่อได้สำเร็จ พุทธธรรมเรียกชีวิตดังกล่าวว่าผู้ประมาท คือผู้ตายแล้วแม้อยังหายใจอยู่ (Living Death)

ลองคิดถึงคนตายที่ถูกเคาะโลงให้กินอาหาร ให้กลับบ้าน ให้ทำนันทน์ จากพิธีกรรมจริงๆ ที่เป็นข่าวรายวัน

Living Death ก็คือเหตุผลโดยนัยเดียวกัน คนโง่หรือคนที่ไม่เข้าใจชีวิตที่แท้จริง จะถูกกล่อมถูกกระตุ้นให้ทำอะไรตามๆ กันตามภาพข่าวที่ตัดต่อมาแล้ว ลักษณะเช่นนี้คือ Living Death ตรงกัน

ปรากฏการณ์ซ้ำๆ บอกให้รู้ว่า สังคมกัมหน้าของไทยมีสภาวะของ Living Death กระจายเป็นความปกติทุกวัน

สัญลักษณ์คือตัวชีวิตอำนาจ ความเป็นนายหรือเป็นทาส

ความเป็นนาย หมายถึง อำนาจที่ออกกฎ ระเบียบ กติกา เป็นข้อบังคับให้ผู้รับคำสั่ง (ตจทาส) ทำตาม รวมถึงอำนาจออกบทลงโทษ ในกรณีที่ทาสบิดพลิ้ว ทำงานพลาด ซ่อนเงื่อนได้อีกด้วย

สัญลักษณ์ของวิทยาศาสตร์อยู่ในฐานะ “นาย” และผู้ศรัทธา ความรู้สากลจึงเปรียบประดุจ “ทาสผู้ภักดี”

อาริสโตเติลนักปราชญ์ชาวกรีก หลังพระพุทธเจ้าประมาณ ๒๐๐ ปี เป็นจุดบิดาของวิทยาศาสตร์ เขาเป็นคนแรกที่เริ่มวิชาอนุกรมวิธาน จัดสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังเข้าพวกโดยดูจากรูปร่าง

แต่ความก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์ชะงักงันมานานนับพันปี เหตุหลักมีสองประการ

หนึ่ง เพราะใช้เลขจำนวนโรมัน ทำให้จินตนาการคับแคบอย่างเหลือเชื่อ

สอง แม้จะมีการค้นพบธาตุและสารประกอบไม่ก็ชนิด แต่ขาดสัญลักษณ์เรียกชื่อธาตุที่จะทำให้เกิดจินตนาการในการเข้าใจความหมายของธาตุและสารประกอบได้

ระบบเมตริกของชาวอาหรับที่ประยุกต์เลขศูนย์ของนักปราชญ์อินเดีย เป็นจุดกำเนิดของการสร้างจินตนาการ “ปริมาณ” อย่างเป็นรูปธรรมจำกัด ทำให้คณิตศาสตร์และสถาปัตยกรรมศาสตร์พัฒนา

เลขศูนย์ เป็นสัญลักษณ์ที่ก่อให้เกิดจินตนาการ ๓ ชนิด เพิ่ม ลด
อย่างไร้ขีดจำกัด รวมทั้งการผุดบังเกิดอย่างอจินไตยไร้ที่สิ้นสุด รวมเป็น
๓ รวบยอดของจินตนาการ

ระบบการศึกษาฝึกฝนให้มนุษย์ทุกคน จินตนาการความหมาย
ของเปอร์เซ็นต์ได้ฉับพลัน เครื่องคิดเลขที่ใช้นิ้วจิ้มหน้าจอเป็นตัวขัดขวาง
การสร้างจินตนาการแบบเปอร์เซ็นต์

ทุกวันนี้ เปอร์เซนต์กลายเป็นจุดไคลแม็กซ์ (climax point)
หรือจุดวิกฤติ (critical point) ของอารยธรรมสากล

ตั้งแต่พยากรณ์อากาศ พยากรณ์เศรษฐกิจศาสตร์ เช่น ตลาดหุ้น
ราคาน้ำมัน ราคาสินค้านำเข้า-ส่งออก พยากรณ์สติปัญญา การศึกษา
รวมทั้งเป็นกลยุทธ์ทางธุรกิจออนไลน์ที่เป็นวิสัยอดนิยาม สินค้าราคา
๑๐^c (หนึ่งหมื่น) ลดเหลือ ๑๐^m (หนึ่งพัน) เป็นกลยุทธ์เพิ่มยอดขาย
ทุกชนิดสินค้า

เมื่อโควิด-19 ระบาด จะต้องมีการแพทย์มารายงานนี้ โน่น นั้น...
ฯลฯ รายงานทุกวันเป็นเปอร์เซ็นต์

ดิฉันเป็นนักวิจัยจบปริญญาเอกจากประเทศสหรัฐอเมริกา มอง
เห็นความฉลาดของนักปราชญ์ตะวันตก ที่พยายามให้จินตนาการของ
คนในโลกกระจุกตัวที่เปอร์เซ็นต์

ดิฉันจึงซื้อรถยนต์ด้วยเงินสด แม้เพื่อนอาจารย์จะแนะนำว่า
ไม่ควรทำ ควรใช้วิธีผ่อนส่ง เพราะเงินเพื่อจะทำให้ค่าเงินตกต่ำ ฯลฯ

ดิฉันจึงไม่เคยซื้อของออนไลน์เพราะลดกระหน้า ฯลฯ เพราะ
ไม่อยากเป็นทาสเปอร์เซ็นต์

อำนาจของความไม่เชื่อรายงานเป็นเปอร์เซ็นต์ ทำให้ดิฉันไม่กลัว
การระบาดของโควิด-19 ไม่กลัวนั้น นี่ โนน ไม่เป็นทาสของอาหารเสริม
ไม่เป็นทาสของการพยากรณ์ต่างๆ ไม่ปฏิเสธ ไม่ยอมรับ แต่พิจารณา
เป็นกรณีไป

เพราะว่าดิฉันเชื่อในกฎของอนัตตาธรรมมากกว่าการพยากรณ์
เป็นเปอร์เซ็นต์ของความรู้สากล เพียงแค่นี้ก็ไม่ใช่ทาสของโลกาภิวัตน์
อีกต่อไป

นักปราชญ์หรือนักคณิตศาสตร์

ผู้ที่ใส่ใจในอานุภาพของเลขศูนย์และเลขหนึ่ง
เลขทั้งสองตัวนี้ คือ ความลับที่ทบทวจินตนาการของมนุษย์
จากที่แคบไปสู่อาเซียนไทย คือ ความไม่มีที่สิ้นสุด
นอกจากนี้ เลขจำนวนของไทย (๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๐) ในแต่ละตัว
ถ้าถอดรหัสได้คือโหราศาสตร์บอกลักษณะของชีวิต
นักปราชญ์ผู้ประดิษฐ์เลขไทย ต้องใส่ใจทั้งโลกีย์และโลกุตวิสัย
ของมนุษย์ ท่านย่อมแทงทะลุจักรวาลทั้งของรูปและนาม

-แม่ชี ดร.ไพเราะ ทิพย์ทัศน์-

๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖

วันภาษาไทย

ทำทุกกิจกรรมเพื่อระลึกถึงคุณของธรรมชาติ

พุทธธรรมต่างจากวิทยาศาสตร์ที่นิยามให้ธรรมชาติเป็นมารดาของสรรพสิ่ง ในขณะที่วิทยาศาสตร์ นิยามให้มนุษย์เป็นศูนย์กลางของธรรมชาติ เริ่มฐานคิดที่แตกต่าง ผลลัพธ์ที่ตามมาก็แตกต่าง

แต่วิทยาศาสตร์กำลังเป็นศาสนาสากล เป็นที่พึ่งที่ระลึกถึงของมนุษย์ยุคบริโภคนิยม โดยเฉพาะยุคที่สรรเสริญ AI (Artificial Intelligence) ผู้ที่มีตถาคตโพธิ์สัทธา นำที่จะนำนิยามของพุทธธรรมเข้าไปปรับใช้อย่างทางสายกลาง อย่างน้อยก็อย่าเป็นทาสผู้กักตุนความรู้สากลจนลบ “ตถาคตโพธิ์สัทธา” ลงหมดสิ้น

ความรู้สากล กติกาสากล จริยธรรมสากล ฯลฯ บ่งชี้ชัดอยู่แล้วว่า การศึกษาทั้งในและนอกระบบของสังคมไทย เป็นเหตุหลักที่จับสั่นทุกกระเสตถาคตโพธิ์สัทธา

พระพุทธเจ้าคือมหาศาสดา การตรัสรู้ของพระพุทธองค์และที่ทรงบัญญัติไว้ในพุทธธรรม มีอำนาจอยู่เหนือทุกสมมติและบัญญัติ สรุปลแล้วพระธรรมมีอำนาจเหนือความรู้สากล กติกาสากล จริยธรรมสากล ฯลฯ สำหรับพุทธบริษัทที่ยังคงหลงเหลือตถาคตโพธิ์สัทธาอยู่บ้าง จะรู้ได้ว่าไม่มีขณะชีวิตใดเลยที่ตถาคตโพธิ์สัทธาจะไม่อยู่เหนือสมมติทั้งปวง

วิทยาศาสตร์ซึ่งเป็นฐานของความรู้สากล บัญญัติให้วงเวียนชีวิตมีรอบละ ๒๔ ชั่วโมงต่อวัน บัญญัติที่เป็นกติกาสากลแบ่ง ๒๔ ชั่วโมงเป็น ๓ ช่วง ทำงานเลี้ยงชีพ ๘ ชั่วโมง กิจวัตรส่วนตัว ๘ ชั่วโมง พักผ่อนนอนหลับ ๘ ชั่วโมง

พุทธธรรมบัญญัติชีวิตที่มีค่าคือ ขณะที่กำลังรู้สึกตัว (กินก็รู้ว่ากิน จะดื่ม จะเดิน จะถ่าย ฯลฯ ทุกอิริยาบถที่รู้สึกตัว ถือว่ามีค่าเป็นกุศลมูลเท่ากัน ถ้าไม่รู้สึกตัวว่าทำขณะนั้นๆ ก็เป็นอกุศลมูลเท่ากัน)

หลักในการปรับขณะชีวิตให้มีค่าสูงขึ้น จึงทำได้ทุกเมื่อตั้งต่อไปนี้

๑. ทุกกิจกรรมส่วนตัวที่ต้องใช้ธรรมชาติ ควรใช้อย่างเกรงใจธรรมชาติผู้เป็นมารดา ใช้น้ำ ไฟ และปัจจัยที่จำเป็นให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด เช่นดินฉันจะใช้น้ำสองครั้งก่อนปล่อยเป็นน้ำทิ้ง คำนวณว่าใช้ไฟอย่างไรจึงจะประหยัดและตอบโจทย์ ความสะอาดกสบายที่เราเคยชิน เช่น ดินฉันจะตักน้ำร้อนใส่กระติก จะได้ไม่ต้องเสียบปลั๊กไฟต้มน้ำไว้ตลอด ส่วนปัจจัยที่บิ่นห่อ อะไรต่างๆ นำไป reuse หรือ recycle และที่สำคัญที่สุด ของกินของใช้กะให้พอดีที่จะใช้ คำนวณแล้วแจกจ่ายของที่มีอยู่ออกไปให้ของนั้นเป็นประโยชน์สูงสุด น้ำล้างจานสาดได้ต้นไม้ เช่นนี้ ก็อาจเรียกว่าใช้น้ำสองครั้งได้เช่นกัน ฯลฯ ใครทำได้จะพบกับคำว่าไม่ขาดแคลนทุกเมื่อ เพราะธรรมชาติจะคุ้มครองความสะอาด ความพอดีให้กับบุคคลที่เกรงใจธรรมชาติอยู่แล้ว

๒. ให้ระลึกไว้ว่า เงินเป็นตัวแทนของอารยธรรมสากล ชาวบ้านทั่วไปในสังคมไทยยังเคยชินกับธนบัตร แต่ผู้ที่เป็นทาสของความร่ำรวยสากล จะติดอยู่กับระบบเครดิตทุกประเภท (ทั้งที่เป็นเจ้าหนี้และลูกหนี้)

พุทธธรรมกล่าวว่า มนุษย์ทั้งหลายล้วนเคยเกิดเป็นญาติสัมพันธ์กันไม่ทางตรงก็ทางอ้อม คุณูปการของมนุษย์ก็คือผู้ให้ชีวิต และธรรมชาติให้การเจริญเติบโต บุพการีผู้ให้กำเนิดชีวิต ครูผู้ให้กำเนิดปัญญาจึงทำอำนาจสูงกว่กตึกาสากลหรือกฎหมายรัฐธรรมนูญ ผู้ใดกำลังทำหน้าที่

บุพการี ฟังระลึกถึงอำนาจความสัมพันธ์ที่ตนมี (กรรมโยนี) ถ้าการลงแรงของเราเพื่อทำกิจกรรม เพื่ออาชีพ เพื่อดำรงฐานานุรูป ฟังลงแรงด้วยสติปัญญา อุทิศให้กับผู้ที่ต้องพึ่งพาแรงของเราไม่ทางตรงก็ทางอ้อม

การลงแรงประกอบกิจกรรมหรืออาชีพใดๆ ด้วยลักษณะการอุทิศตนเพื่อความผาสุกของผู้อื่น พุทธธรรมกล่าวว่า นอกจากจะได้พลังคุณธรรมพิเศษปกป้องชีวิตตนแล้ว พลังธรรมแห่งการอุทิศยังแทรกแซงจิตสำนึกของผู้ที่หลงผิดหรือหลงยึดติดความรู้สึกล้วนได้ด้วย

๓. เวลานอน เป็นเวลาที่มีค่าของสัตยชาติญาณ ถ้าพลิกคฺยฺหุบ การนอนจะถูกครอบด้วยอิทธิพลความเชื่อจากจิตวิทยาสากลหมดสิ้น ถ้าเป็นจิตพุทธพึงรู้ว่า ความอ่อนโยน การหายใจด้วยความกรุณาต่อทุกคน ทุกองค์พยพของตนเอง ถือเป็นกุศลอัปมัญญา คือมีพลังทำให้เกิดการเจริญ พัฒนาอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

ผู้ใดเห็นคุณค่าของทุกความรู้สึก ไม่ว่าจะชอบหรือไม่ชอบ ทุกชนิดของเวทนา ล้วนเป็นความกรุณาของธรรมชาติผู้เป็นมารดาเพื่อให้องคพยพนั้นดำรงชีพอยู่

ขณะที่เกิดความรู้สึกถึงคุณค่าของความรู้สึกของตนเอง แสงแห่งอิริยชาติดับ พลันแสงสว่างของอิริยชาติจะผุดขึ้นแทน

ขณะที่นั้นอานิพพานธรรม เพิ่มคุณค่าของตนเอง ความรู้สึกอทุกขมสุข ไม่ใช่ทั้งสุขไม่ใช่ทั้งทุกข์จะผุดขึ้นทันที

ขณะที่นั้นนิพพานธรรมเป็นเครื่องอยู่ปกติของจิต ผู้นั้นสมควรค่ากับ อริยจิต นั่นที่

รู้ชื่อๆ คือการคลายปมด้ายยุ่ง

พุทธธรรมเชื่อว่า ร่างกายคือเครื่องมือของจิต

พุทธแนะนำให้พัฒนาร่างกายไปพร้อมๆ กับการพัฒนาจิต

จิตของพุทธธรรมไม่ใช่จิตวิทยาของความรู้สากล เพราะจิตวิทยา
เชื่อเรื่องสารสื่อประสาท จึงเป็นเพียงการพัฒนารูป

ทั้งพุทธธรรมและวิทยาศาสตร์ สรรเสริญปัญญาว่าจำเป็นต้อง
พัฒนาทั้งคู่

ความคิดแยกกายของพุทธธรรมมีแนวคิดที่กว้างและลึกกว่า
ความคิดแยกกายของวิทยาศาสตร์

ดิฉันเขียนวิเคราะห์ความคิดแยกกายของพุทธธรรมเมื่อ พ.ศ.
๒๕๓๘ เป็นจุดปัญญาคลาสสิก เพราะใช้เขียนหนังสือธรรมถ้อยๆ มาอีก
เป็นสิบเล่ม

แต่เยาวชยุคนี้ มีโอกาสใช้สมาร์ทโฟนตั้งแต่เริ่มพูดได้

สื่อออนไลน์ที่เสพเมื่อยังเป็นเด็กเล็กๆ จนเป็นเด็กวัยรุ่นมากมาย
แทรกซึม แทรกแซง เป็นปมด้ายยุ่งของคนยุคสังคมนกัมหน้ำ

ความพิสดารของกรรมมากมาย ทั้งที่ถูกกฎหมายและผิด
กฎหมาย จับต้นชนปลายได้ยาก แม้แต่เจ้าของกรรมก็ไม่อาจรู้ทันปม
ด้ายยุ่งของตนเอง

ทุกคนมีตนเป็นที่รัก และทุกคนมีคนที่รักตน
เราทุกคนยังอยากให้ตนและคนที่รักมีโชคดี

การสร้างปัญญาเป็นสิ่งจำเป็น และดิฉันได้กระทำโดยประยุกต์
จัดกิจกรรม อบรมคณาจารย์ อบรมนักศึกษา อบรมพุทธบริษัททั่วไป
ผ่านกิจกรรมที่เขียนขึ้นเพื่อเป้าหมายในการสร้างปัญญาพุทธ

แต่ ณ บัดนี้ กลับเชื่อว่าการใช้โลกุตตรธรรมแก้ปมด้ายยุ่งจะทำให้
ได้ง่าย สะดวก ไม่ต้องรู้พื้นฐานอภิธรรม ไม่ต้องรู้ปฏิจจสมุปบาท ฯลฯ
แต่แค่รู้ชื่อๆ ตั้งแต่เด็ก เรื่อยไปจนถึงผู้ใหญ่ทุกคนในโลกที่ทดลองฝึก

เพราะโลกุตตรธรรมหมายถึงสิ่งมีเอง จิตรู้้อย่างชื่อๆ เพียง
แต่ขาดการแนะนำ ขาดศรัทธา ว่าฝึกชื่อๆ ง่ายๆ แค่นี้แหละปมด้ายยุ่ง
ของจิตจะคลายตัว

หลักการและรายละเอียดต่างๆ ได้รับการแจกแจงไว้หมดแล้ว
แต่มันเป็นความรู้ก้อนใหญ่ซึ่งไม่เหมาะกับยุคสังคมก้มหน้าที่ชอบใช้นิ้ว
เขียนหน้าจอเสพสิ่งที่จิตพอใจ

ถามว่าฝึกนานแค่ไหน ตอบว่าผู้มีศรัทธาอาจฝึกได้ภายในวันเดียว
หรือแค่แว็บเดียวก็เข้าใจ (สำหรับผู้มีบารมี) ฝึกจนปรมาตถัสัจจะติดจิต
เป็นอัตโนมัติ

บทฝึกที่ ๑ มองไปข้างหน้า ถ้าจิตมองเห็นสิ่งของ ให้มองใหม่
เห็นอากาศเว้งว่างก่อน แล้วจึงมองสิ่งของนั้นๆ

บทฝึกที่ ๒ ฟังเสียงทั้งคนและสัตว์ ถ้าได้ยินเสียงว่าเป็นเสียง
นั้นเสียงนี้ ให้ฝึกหัดฟังใหม่ ได้ยินเสียงทั้งหลายไหลมาจากความเงิบ

บทฝึกที่ ๓ หายใจเข้า-ออก ได้กลืนสะอาดของอากาศ ถ้ามี
กลืนแปลกจะสัมผัสได้เร็ว การรับรู้กลิ่นจะไวขึ้น

บทฝึกที่ ๔ รู้สึกมีรสน้ำลายคลอตามไรฟัน จนกระทั่งรู้สึกสัมผัส
รสแปลกๆ ได้เร็ว ไว ตรงจริง

บทฝึกที่ ๕ ขยับอริยาบถเล็กๆ น้อยๆ เช่นการหายใจ ก็รู้สึกสัมผัส
ระหว่างเสื่อกับผิวหนัง

บทฝึกที่ ๖ อ่านหนังสือทีละคำ ให้มองเห็นว่าทุกคำอ่านไหล
จากกระดาศสีขาว

บทฝึกที่ ๗ เขียนทีละตัว มองเห็นเส้นอักษรเป็นศิลปะชีวิต

บทฝึกที่ ๘ พุดทีละคำ ได้ยินชัดทุกคำ ถ้ายังรู้การขยับของ
กล้ามเนื้อริมฝีปากได้ด้วยยิ่งดี

ทั้งหมดนี้เรียกว่า รู้ชื่อๆ จะฝึกบทเดียวหรือหลายบทก็ได้เพราะ
ง่ายๆ ไม่ต้องรู้ทฤษฎีอะไร

การฝึกที่เข้มข้นขึ้น ต้องการกัลยาณมิตรผู้เข้าใจปรมัตถสัจจะ
ชี้แนะชี้แนะว่า จิตของท่านติดข้องอยู่ตรงส่วนใด

การฝึกรู้ชื่อๆ ที่แนะนำมานี้ ทำได้ทันที ถ้าฝึกเด็กก็ต้องการ
กลยุทธ์จากผู้ใหญ่แนะนำเป็นกิจกรรม

ทุกบทของการฝึกมีอานิสงส์บรรเทาปมด้ายยุ่งจากการเสพลิง
ปรุงแต่งทับซ้อนได้อัจฉริยะ

กลยุทธ์เปลี่ยนสติเป็นมหาสติคือรู้สึกซื่อๆ

สติเป็นกุศลเจตสิกตัวหนึ่ง เปิดพร้อมๆ กับกุศลเจตสิกตัวอื่น รวมเปิดทีละ ๑๙ ตัว เรียกว่า โสภณเจตสิก

กายคตาสติ คือการรู้สึกเปลี่ยนแปลงกล้ามเนื้อขณะขยับทำกิจกรรมหนึ่งๆ

กายคตาสติเป็นอสมถธรรม คนทุกคนในโลกต้องรู้สึกร่างกาย ยกเว้นอกุศลวิปากรูมมหาศาลจึงขยับกายไม่ได้ คือ โรคอัมพาต

กายคตาสติเป็นเอกชนลักษณะ เป็นเครื่องชี้วัดบุคลิกเฉพาะตัว การเดินแบบ การเดินประหวัดต่างๆ ดูแล้วเดินคล้ายกัน แต่ทว่าก็ยังบ่งบอกได้ว่าผู้ใดมีความมั่นใจจากภายในมากกว่า คือการรู้สึกขณะเดินจะชัดกว่านั่นเอง

ดิฉันเขียนต้นฉบับธรรม เขียนมาแล้วหลายพันหลายหมื่นหน้า กระดาษ เรียกว่าฝึกกายคตาสติจากการเขียน

ต่อไปนี้จะบรรยายลักษณะของกายคตาสติขณะกำลังเขียน

๑. ทำจับปากกาของดิฉันเป็นเอกชนลักษณะ ไม่มีทางที่ใครทำได้ บรรยายคร่าวๆ ปากกาถูกถื่นวางอยู่ในระหว่าง ๓ นิ้ว ทำหน้าที่จุดจิม จับปากกาแน่นมากไม่เคลื่อนเลย นั่นก็คือ นิ้วชี้มีแรงกดส่งไปยังกล้ามเนื้อนิ้ววาง และมีกล้ามเนื้อนิ้วหัวแม่มือโป่งคอดันให้ปากกาเคลื่อนไปตามจังหวะ

๒. ขณะเคลื่อนนิ้วมือ มองเห็นความลาดเอียงของปากกาที่ทำมุมกับกระดาษ

๓. แม้เป็นปากกาลูกกลิ้ง ดินนรู้สึกลึถึงความฝืด (friction) ของตัวอักษร เสียงฝืดจะแตกต่างกันไปตามตัวอักษรตลอดเวลา เพราะต้องมีสรีระข้างบนและข้างล่าง

๔. ทำให้อักษรทุกตัวเป็นชีวิตขณเดียวของดินน วิปากนี้เห็นชัด ไม่มีอักษรใดซ้ำกันเลย ทั้งๆ ที่เขียนมาหลายหมื่นหน้า แต่ถูกอนุโลมโดยจิตผู้อ่านว่าเป็นอักษรนั้นๆ นี่คือนพลังของกายคตาสติ ที่เกิดจากเหตุปัจจัยทางกายภาพและทางชีวภาพที่ซับซ้อน

มหาสติ คือ ดินนรู้สึทังข้อมือที่ผลักนิ้วมือ หนาข้อมือข้างซ้ายก็คอยปรับ เพื่อให้ความสะดวกกับมือข้างขวา ดินนนั่งบนเก้าอี้ นั่งไปขาก็ขยับไป ฯลฯ เรียกว่า สัมปชัญญะ คือรู้ตัวทัวพร้อม มีปัญญารวมอยู่ด้วย จึงมองเห็นอริยาบถน้อยใหญ่ที่เคลื่อนตามมือ ยกเว้นการเขียนจะเขียนไปได้เรื่อยๆ สิ่งทีเขียนออกมาเรียกว่าสังขารปรุงแต่ง ไม่ใช่กายคตาสติ เป็นสติอีกชนิดหนึ่งทีอธิบายได้แต่ยุ่งยากกว่า

ต้นฉบับทีดินนเขียน มีลักษณะอมตธรรม ถ้าเป็นสมัยโบราณถือว่าเป็นสิ่งมีค่าสูงสุด แต่ยุคนี้คนชอบอ่านจาก AI จึงต้องนำไปพิมพ์กลายเป็นอักษรไรชีวิต แต่การอ่านเอาความกลับง่ายกว่า เพราะคนยุคนี้อยู่กับความเสมือนจริง (Artificial fact) จนทอดทิ้งปรมัตถส์จจะตรงหน้า

การฝึกกายคตาสติ จึงเป็นบทฝึกทีสอง ฝึกง่ายๆ มันทำให้เกิดความตั้งมั่น ปัจจัยภายนอกจะรบกวนยาก การเขียนต้นฉบับจึงดูง่ายๆ เขียนๆ ไปโดยไม่ได้ใช้สมองคิด เพราะใช้แค่สติปัญญาญาณ ทีรู้ว่ากำลังอธิบายอะไรอยู่ การฝึกการเขียนหรือฝึกการพูด เหมาะสำหรับทุกคนทีต้องเขียนต้องพูด ใช้สัญชาตญาณรู้ซื่อๆ และรู้สึทตามจริงๆ ซื่อๆ ยังมีมหาสติมากขึ้น ไม่ว่าจะอะไรผิดขึ้นในร่างกายจะรู้สึททันที แม่นยิ่งกว่าไปให้หมอตตรวจรักษามากมายนัก

การพลิกชั่วสติ (Configuration)

การพลิกชั่ว (Configuration) ถ้าเป็นความเชื่อเกี่ยวกับแม่เหล็กไฟฟ้า เรียกว่า Reverse election flow คือการกลับกระแสการไหลของอิเล็กตรอน

ในเมแทบอลิซึม Cyclic AMP (cyclic adenosine monophosphate) เป็นจุดเสนาธิการออกคำสั่งทิศทางของเมแทบอลิซึม

ถ้าเกิดสิ่งพลิกชั่ว Cyclic AMP ได้ เมแทบอลิซึมในเซลล์จะพลิกกระแสเมแทบอลิซึมปรับตัวพลิกตาม ทำให้ปกติชีวิตกลายเป็นโกลาหล เช่นกินเห็ดเมาอยู่ๆ ก็ท้องเสีย ชักเกร็ง และตายได้ ถ้ารักษาไม่ทัน และปรากฏการณ์มลพิษอื่นๆ

อุปมาไม่ต่างจาก เซเลนสกี ประธานาธิบดีของยูเครน ที่สามารถพลิกสันติและความสงบสุขในยูเครน ให้ปั่นป่วนต้องหนีตายได้ เนื่องจากประกาศศึกกับรัสเซีย คิดถึงความจริงที่ว่าคนๆ หนึ่งคิดและพูดบางอย่างที่จิตหมายมั่นไว้ คำพูดของเขานอกจากทำให้ประชากรยูเครนปั่นป่วนเดือดร้อน ประชากรโลกก็เดือดร้อนตามไปด้วย

นี่คือบทบาทของคำพูดที่ Configure ให้เกิดสันติหรือเกิดสงครามก็ได้ ทำให้เกิดความรักหรือเกิดความชังก็ได้ ทำให้เกิดความกล้าหรือเกิดความกลัวก็ได้

สติที่ปรากฏใน “มิลินทปัญหา” วาทะถามตอบเกี่ยวกับพุทธธรรมอันโด่งดัง ได้แบ่งสติไว้ ๑๗ นัย

สรุป สติเกิดจากสัญญา (ความจำ) ก็ได้ เช่นการดำรงปกติชีวิต

สติเกิดจากวิญญาณก็ได้ เช่นการออกแบบกิจกรรมต่างๆ

สติเกิดจากปัญญาก็ได้ เช่น มีการไปดูการจัดท่องเที่ยวที่ญี่ปุ่น ผู้ไปศึกษาผู้หนึ่งสามารถนำหลักการหนึ่งๆ มาปรับใช้ในภูเก็ต (ดิฉัน เพิ่งดูรายการ “ดูให้รู้” ของไทยพีบีเอส วันอาทิตย์ที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๖ เวลา ๑๗.๓๐ น.)

การพลิกข้อสติ ถ้ารู้จักนำมาปรับใช้ให้เหมาะสม สามารถปรับ ชะตาชีวิตของผู้นั้นได้แบบฉับพลัน นี่คือการอัครจริยของชีวิต และ พระพุทธเจ้าได้ตรัสรู้ไว้แล้วเรียกว่า **อุปนิสธรรม** หรือ **ปฏิจจสมุปบาท ๒๔** นั่นเอง

๑. เมื่อเกิดทุกขเวทนาทางกาย เจ็บจี๊ด ปวดแปล็บ เช่นนี้ ถ้าหากพลิกจิตเป็นทุกข์จะดับวับ หรือถ้ายังอยู่จะบรรเทา ฉับพลัน
๒. การรู้สึกครอบครองเป็นเจ้าของกามวัตถุ ทั้งที่เป็นสัตว์ บุคคล หรือทรัพย์สินต่างๆ รวมถึงการได้โลกธรรมฝ่ายบวกหรือ ฝ่ายลบ ถ้าพลิกจิตเป็นจะรู้สึกเป็นธรรมชาติธรรมดา ไม่นำ มาคร่ำครวญต่อจนกลายเป็นผลวิปากเรื้อรัง
๓. ถ้าหายใจแบบต้านแรงโน้มถ่วงของโลก หายใจตั้งขึ้นทำจน ชำนาญ จะกำจัดนิเวรณ์ห้าอาหารของอริชชาได้ดี

๔. ถ้าใช้กายคตาสติที่เป็นอมตธรรมร่วมกับปัญญาญาณ (หมายถึงระหว่างรับหรือใช้ปัญญาโลกุตตรธรรม) จะได้ ประมัตตสังขจะคือความถูกต้องตามธรรม (สัมมัตตานุกภาพ)

ตรงกันข้ามกับความคิดสร้างสรรค์จากสมองอย่างเดียว จะได้ผลข้างเคียงตามมา เพราะวิทยาศาสตร์มีหลักการ แลกเปลี่ยน (exchange reaction) จะสร้างสารตัวใหม่ สร้างปรากฏการณ์ใหม่ๆ

ที่สรุปมาคือทฤษฎีบทของเทอร์โมไดนามิกส์ ที่เป็นฐานคิด ของการสร้างเครื่องยนต์ทุกประเภท

๕. ถ้าขณะเขียนบทความ ดิฉันนำจิตไปวางไว้ที่กระดาษแล้ว ให้เหตุปัจจัยลากตัวอักษรมาตามธรรม สิ่งที่ได้เรียกว่า อมตธรรม ไม่มีผลข้างเคียง แม้ว่ากำลังทำโลกียวิสัยอยู่ ก็ตาม

๖. ผู้มีบารมีสามารถพลิกโลกียธรรมให้เป็นอมตธรรม คือไร้ผล ข้างเคียงได้ เพียงแค่เห็นการผุดขึ้นของปรากฏการณ์ ของ เหตุการณ์ ของกิจกรรม ของสังขารทั้งหลาย ถ้าเห็นได้ ประจักษ์เช่นนี้ จะไร้ผลข้างเคียง (ไร้กรรมและวิปากกรรม) ทุกอย่างเป็นแค่เหตุปัจจัยผุดขึ้นและดับลงสู่สูญญตาเป็น ธรรมดา

ดิฉันยังอยากเชื่อว่า มนุษย์ผู้พลิกชั่วสติเป็นจะอยู่เหนือโลกียวิสัย เหนือคำทำนายของโลกทุกประการ

ปัญญาญาณคือการผุดรู้ซื่อๆ

ปัญญาญาณ หมายถึงการผุดรู้ซื่อๆ มีอำนาจสลายมารด้วยการเห็นแจ้งที่ถูกต้องอย่างใดอย่างหนึ่ง

มารมี ๕ ประเภท มีหน้าที่ขัดขวางมิให้มนุษย์ค้นพบความยิ่งใหญ่ของจิตเจ้าของนั่นเอง

๑. **กิเลสมารเกิด** เพราะอำนาจของวิปลาสสี่ติดมาโดยกำเนิด หากเห็นเหตุปัจจัยในปกติชีวิตเป็นกฎของอนัตตาธรรม วิปลาสสี่ประการจะหายวับโดยฉับพลัน
๒. **ขันธมารเกิด** เพราะอำนาจของภาษา ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน ขันธมารยอมหายไปถ้าเข้าใจอำนาจของความเป็นภาษาวิทยาศาสตร์-เทคโนโลยี ซึ่งเป็นภาษาสากลที่มีอำนาจปลุกเสกขันธมารให้มีพฤติกรรมคล้ายกันทั้งโลก
๓. **อภิสังขารมารเกิด** เพราะติดความรู้ทั้งความรู้สากลและความรู้ดั้งเดิม เพราะมีอวิชชาเป็นเหตุเกิด เมื่อเปลี่ยนอวิชชาเป็นวิชชา อภิสังขารมารยอมหายไป เหลือแต่การปรุงแต่งตามเหตุปัจจัยตามธรรมชาติธรรมดา
๔. **เทวบุตรมารเกิด** เพราะอำนาจของมิจฉาทิฎฐิ
มิจฉาทิฎฐิระดับแรก คือ ไม่เชื่อในอำนาจของบุญกริยาวัตรสุจริต
มิจฉาทิฎฐิระดับสอง คือ ไม่เชื่อในความคิดแยกกายเชิงพุทธ
มิจฉาทิฎฐิระดับสาม คือ ไม่เชื่อในตถาคตโพธิสัทธา

๕. **มัจจุรเกิด** เพราะเน้นย้ำให้อำนาจของรูปใหญ่กว่าอำนาจของจิต เช่น กลัวโควิด-19 พร้อมกันทั้งโลก ทั้งๆ ที่ไม่รู้ว่าโควิด-19 คืออะไร ได้แต่เชื่อตามข่าวเล่าลือ มัจจุรจะหายไปได้หลายทาง ทางที่ลัดสั้นที่สุดคือ เข้าใจอำนาจของปริจเฉทรูปที่สร้างรูปสามมิติ ถ้าเข้าแจ้งในอำนาจของจิตเดิม จะควบคุมปริจเฉทรูปให้อยู่ในทำนองคลองธรรม ก่อสันติ และสัมมัตตานภาพได้ง่ายๆ

อักขระ พยัญชนะ เลขไทย คำไทย ไวยากรณ์ไทย
พร้อมให้ถอดรหัสได้ มากมาย นับไม่ถ้วน
อยู่แต่ว่า ผู้ถอดรหัสต้องชื่อตรงต่ออารมณ์ตน
และจะเห็นว่า ภาษาไทย คือ ภาษาที่บอกทางแก้ปัญหา
ถ้าถอดรหัสเป็น หรือ แค่มิตถาคตโพธิสัตว์ธา

-แม่ชี ดร.ไพเราะ ทิพยทัศน์-

๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖

วันภาษาไทย

ความร้อใจจะยกนรกใต้ดินมาตั้งบนดิน

เขี่ย TikTok พบคลิปสองชั่วที่สร้างความแตกแยกของคนในสังคมไทย

คลิปที่เขี่ยผ่าน บอกนัยความแตกแยกทางความคิดทางการเมืองของสังคมไทยชนิดสุดชั่ว ไม่เคยมีอดีตที่คิดต่างกัน แล้วต่างโยนความผิดให้อีกฝ่าย

สรุป ในใจคนไทยทั้งที่อ้างประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชน กับอ้างชาติศาสนาพระมหากษัตริย์ ดูแล้วน่าวิตก

นี่หรือคือพุทธบริษัท ๙๕ % ที่เป็นชาวพุทธ

ร้อใจไม่ได้วัตถุที่ต้องการ เรียกว่า กามตัณหา

ร้อใจไม่ได้นามธรรม (นิยาม) ที่ตนต้องการ เรียกว่า ภวตัณหา

ร้อใจกลัวอีกฝ่ายหนึ่งชนะ ฝ่ายตนแพ้ เรียกว่า วิภวตัณหา

การเมืองของสังคมไทยกลายเป็นเครื่องมือเพิ่มกำลังของตัณหาสามประการ รุนแรง โดดเด่น จนอยากถามว่า

พวกเชียร์ประชาธิปไตย เพราะเป็นทาสภักดีกติกาสากล

พวกเชียร์ชาติศาสนาพระมหากษัตริย์ เพราะเป็นทาสภักดีกับความคิดอนุรักษนิยม

ต่างคนต่างใช้พุทธบริษัทหรือไม่

ความร้อนใจคิดว่าความคิดของตนถูกก็คือ **อัตตานุทิฎฐิ** ซึ่งเป็น
อกุศลวิปาก อกุศลวิปากเต็มจิตมากๆ เข้า เท่ากับรวมพวกกันยกนรก
ใต้ดินมาตั้งบนดิน

ทางเดียวที่จะให้นรกกลับลงสู่ใต้ดินตามที่ควรเป็น ต่างคนต่าง
น้อมสันติ ความสงบเข้ามาสู่จิตตนเอง

สันติคือโลกุตตรธรรม ย่อมอยู่เหนือนิยามประชาธิปไตยและ
นิยามอนุรักษ์นิยม ต่างคนต่างน้อมสันติ เพื่อประกาศความยิ่งใหญ่แห่ง
จิตตน

ทำสันติในใจให้จิตร่มเย็น ประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชนก็จะเดิน
มาหาอย่างถูกต้องเอง ขาดสันติในใจก็เท่ากับช่วยกันยกนรกใต้ดินมาอยู่
บนแผ่นดินไทย

พัญชนะและอักขระที่ประกอบเป็นคำโดดเป็นคำไทยเดิม
คำเหล่านั้นคือปริศนาธรรม เพื่อให้พุทธบริษัทได้เข้าใจ
และเข้าแจ้งศกยภาพของความเป็นมนุษย์
ที่พร้อมจะยึดหยุ่นปัญญาได้ทุกสถานการณ์

-แม่ชี ดร.ไพเราะ ทิพยทัศน์-

๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๖

วันภาษาไทย

สังจธรรม

พุทธธรรมแบ่งสังจธรรมไว้ ๖ นัย

๑. **สังจวาทา** พูดอย่างไรแล้วรักษาคำพูด คิดก่อนค่อยพูด ระวังความคิด ควบคุมความคิด รู้ทันความคิด รู้วิธีหยุดคิด

๒. **สมมติสังจจะ** หรือธรรมสังจจะ เช่น บุญ-บาป วิธีการใช้ชีวิต ให้เป็นบุญ รวมวิทยาศาสตร์-เทคโนโลยี

๓. **ปรมัตถสังจจะ** ได้แก่รูป จิต เจตสิก นิพพาน เป็นอภิธรรม ที่รู้วิธีแยกอกุศลจากกุศล การเพิ่มกุศลด้วยอัปปมัญญาตามหลักอภิธรรม ของเถรวาท รู้วิธีใช้จิตเดิม ปลุกจิตพุทธให้ตื่น

๔. **สังจภาวะ** เช่น กามสุข การบริโภคมกามวัตถุ เช่น กิน ดื่ม ขับรถ ขับรถที่ชอบ โดยรู้คุณค่าแท้คุณค่าเทียม นิรามิสสุขเช่นการ สมาทานศีล ๕, ๘, ๑๐ สันโดษ โลกุตตรสุขคือรู้วิธีเปลี่ยนรูปนามของตนเองด้วยตถาคตโพธิสัทธา ทำให้ประยุกต์โลกุตตรสุขได้

๕. **อริยสังจัจ** คือ ปฏิจจสมุปบาทจากสายทุกข์และปฏิจจสมุปบาท สายไร้ทุกข์ รู้ทันทุกข์ รู้ทันการดับทุกข์ ปรับเปลี่ยนปฏิจจสมุปบาทสาย ทุกข์เป็นปฏิจจสมุปบาทสายไร้ทุกข์

๖. **นิพพาน** หรือโลกุตตรสังจจะ เป็นสิ่งมีเอง สามารถนำมาใช้ ได้ตลอดเวลา เป็นอมตธรรม แต่ต้องเป็นผู้ที่มีญาณทัสสนะ

กติกาสากลสร้างทาสผู้ทำพิธีกรรมด้วยชีวิต

กติกาสากล เป็นกติกาก็เริ่มต้นขึ้นซึ่งประโยชน์ของการเปลี่ยนกติกา
ดั้งเดิมให้มาใช้กติกาสากล มนุษย์จะได้ลดความยุ่งยากลำบากจากการ
ติดต่อ ค้าขาย แลกเปลี่ยนมิตรภาพ และสร้างภราดรภาพให้เกิดได้ง่าย

สังคมไทยก็เป็นสังคมหนึ่งที่ยกเลิกหน่วยชั่งตวงวัด หน่วยเวลา
หน่วยดั้งเดิมที่เป็นฐานจินตนาการสืบต่อความรู้จากบรรพชน

เมื่อฐานจินตนาการจากหน่วยชั่งตวงวัดดั้งเดิมเกิดไม่ได้ วิช
าที่บรรพบุรุษส่งต่อมา เช่น เกษตร ยุทธวิธี โหราศาสตร์ สุขภาวะ ฯลฯ
คนรุ่นใหม่จะจินตนาการนำมาประยุกต์ใช้ไม่ได้

เราต้องตะเกียกตะกายสร้างจินตนาการตามปรัชญาตะวันตก
และทิ้งรากเหง้าทางจิต รากเหง้าทางวัฒนธรรมดั้งเดิม ไม่ใช่ทิ้งไว้แค่เป็น
พิพิธภัณฑ์หรือโบราณคดี ยังเหยียบย่ำความรู้จากโบราณทุกเรื่องทุกมิติ
ให้ด้อยค่าไร้ค่ากว่าความรู้จากปรัชญาตะวันตก

เมื่อจินตนาการความรู้ดั้งเดิมไม่ได้ แถมถูกสร้างสิทธิมนุษยชน
ล้มล้างระบบอาวุโส ล้มล้างเหตุปัจจัยที่เป็นเรื่องของจิตวิญญาณ อ่างแต่
เหตุปัจจัยทางรูปที่ น้อยคนจะรู้ว่าเขาเริ่มสมมติมาอย่างไร แต่รับมาใช้
อย่างทาสที่ภักดี

ความเห็นที่ว่า วิวัฒนาการคือเรื่องปลาใหญ่กินปลาเล็ก ใครสร้าง
กติกาได้คือผู้ชนะ ผู้ที่ไฝ่สันติและชอบความพอเพียงคือโง่ คนฉลาดจะ

ต้องพัฒนา เหล่านี้เพราะมิได้มีความเชื่อการระวังเรื่องความสุตโต่งหรือทางสายกลางแต่อย่างใด

สส. (สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร) เป็นเครื่องหมายแสดงความเป็นทาสภักดีต่อปรัชญาตะวันตกของสังคมไทย โดยจะให้น้ำหนักความเป็น สส. มากกว่ากติกาสากลอื่นๆ เช่น เกาหลีเหนือใช้กติกาสากลสร้างเทคโนโลยีผลิตอาวุธได้เอง, ถูกกล่าวหาว่าเป็นทรราชเพราะขาดทาสผู้ภักดีในคราบ สส. ทุกมิตติ, สส. อายุไม่ถึง ๓๐ ปี อาจสั่งผู้ว่าราชการจังหวัด ล้มล้างปลัดกระทรวง โยกย้ายงบประมาณ ฯลฯ ครอบครัวยุคเคยเป็น สส. จะไม่มีวันยอมทิ้งอาชีพ สส. เด็ดขาด ทำทุกอย่างยิ่งกว่าสอบจอหงวนในยุคฮ่องเต้เรื่องอำนาจ

จึงเป็นความธรรมดาที่ความพอเพียง ความสันโดษของชนกลุ่มน้อย (ชาวเขา) เกษตรกร ชนชั้นแรงงาน ถูกปลุกเร้ารุนแรงว่าถูกเอาเปรียบ ถูกเหยียบย่ำ ฯลฯ แล้วแต่จะสรรหาข้อมูลออกมาขายยี่ถ้าเป็นข่าวการเมือง (กาลามสูตรช่วยไม่ได้เลย?)

เพราะพูดเท่าไรๆ คนระดับชาวบ้านจินตนาการได้แค่เปอร์เซ็นต์ (ถ้าถามว่านักปฏิบัติธรรมฉลาดที่สุดแล้วเข้าใจการขี้ข้าวไหม?) ไม่อาจตัดสินใจผิดถูก ไข่มื้อไข่ จากการอ้างงบบ้านล้าน หมื่นล้าน หรือแสนล้าน

คนไทยที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง รวมทั้งเด็กรุ่นใหม่ ๖ ล้าน ที่มีสิทธิ์เลือกตั้งครั้งแรกด้วย ดิฉันกล้าสรุปเลยว่า ล้วนเป็นทาสของปาหีการเมืองเท่าๆ กัน น้อยคนจะจินตนาการออกว่า GDP (Gross domestic product) เงินต่างๆ ที่อ้างคืออะไร อยู่ตรงไหนของลมหายใจของเขา

อยู่ตรงไหนของน้ำที่ดื่ม อาหารที่กิน เสื้อผ้าที่สวมใส่ และทุกสิ่งที่เขาใช้สอยเพื่อดำรงปกติชีวิต

นี่คือจุดอ่อนที่สุดของการเหยียบย่ำความรู้จากบรรพชน และเกิดจุดด้อยอย่างรุนแรงสำหรับคนไทยที่กลายเป็นปัจเจก จนดูเหมือนผู้ไม่พัฒนา แคใครพูดภาษาอังกฤษได้ ฟังไม่รู้ว่าพูดอะไร ได้เครดิตฟรีๆ

สิทธิมนุษยชนเป็นคำศักดิ์สิทธิ์ ล้มล้างความเชื่อเกี่ยวกับธรรมชาติที่ศักดิ์สิทธิ์ ล้มล้างความเชื่อเกี่ยวกับพระคุณของธรรมชาติที่ให้ทุกอย่างกับชีวิต

ดื่มน้ำจากขวดพลาสติก ไม่สำนึกว่าทำร้ายแม่ทุกแม่ แม่พระธรณี แม่พระพาย แม่พระคงคา แม่พระโพสพ ฯลฯ

เพราะจิตวิญญาณชาตานิคราบของสิทธิมนุษยชน

จึงต้องให้ผู้ที่เป็นพุทธบริษัทชานานแท้ เตรียมฝึกจิตให้เข้าใจอภิธรรม โดยเฉพาะนิพพานที่นี้และเดี๋ยวนี ซึ่งเป็นกระบวนการวิธึเดียวที่ จะหลบภัยจากชาตานิคราบที่กำล้งแข่งครองเมืองไทย

เข้าใจจิตของตนเองได้อย่างถูกต้อง นี่แหละป้องกันไสยศาสตร์
ถ้าไม่เข้าใจจิตตนเองตามที่เป็นจริงแล้ว
ถึงเรียนวิทยาศาสตร์ระดับสูงแค่ไหน
ก็ใช้วิทยาศาสตร์แบบเดียวกับไสยศาสตร์

-แม่ชี ดร.ไพเราะ ทิพยทัศน์-

อวิชาสองสีกำลังคุมเข้มสังคมไทย

ปรากฏการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้น แล้วสร้างความน่าสะพรึงขั้ดๆ จะบัญญัติว่าคืออวิชาสีดำ เช่น รถชนกันดับสยอง ตามฆ่าคู่รักที่กลายเป็นคู่แค้น ตีกันแค่ต่างสถาบัน แค่มองหน้ากัน แคंपีบแตรเสียงดัง แค่เข้าใจผิดตัว แค่เงิน ๒,๐๐๐ บาทถูกแทงตาย เหล่านี้เป็นปรากฏการณ์ที่เรียกว่า **อวิชาสีดำ**

สิ่งที่ควรระมัดระวังยิ่งกว่าอวิชาสีดำคือ **อวิชาสีขาว** หมายถึง คนในสังคมกำลังหลงทาง มิใช่หลงแบบตาบอดคลำช้าง แต่เป็นความหลงแบบ ชำช้าเองา

ทุกคนเกิดเป็นมนุษย์ จะมีวิปัสสนาสีติดจิตทุกคนไม่มียกเว้น

สังคมจึงต้องมึนึ้กปราชญ์ควบคุมมิให้กำลังของวิปัสสนาสีเพิ่มพูนจนกลายเป็นสังคมอกแตก ดุจมหาเศรษฐีอยู่ในคฤหาสน์มีทุกอย่างพร้อมสรรพ แต่เผชิญมหาเศรษฐีกลายเป็นอัมพาตทั้งทางกายและทางจิต ทรัพยากรและทุกสิ่งทุกอย่างมีครบ แต่ใช้เพื่อความสุขมิได้ ต้องจมอยู่กับกองทุกข์อย่างสาหัสสถานเดียว

ลองไตร่ตรองว่าวิปัสสนาสีเพิ่มพูนหรือลดลง เมื่อมีชีวิตผ่านมา จากวัยเด็กจนถึงวัยฉกรรจ์ วัยขบคิด และวัยชรา

วิปัสสนาสีที่หนึ่ง มองปฏิภูลว่าเป็นความสวยงาม ตัวอย่างเช่นร่างกายมนุษย์หรือสัตว์ เป็นที่รวมของปฏิภูลทุกชนิด เป็นสารพิษ เป็นเชื้อพิษ แค่น้ำลายกระเด็นเข้าเข้าตาตนเองก็รู้สึกอันตรายมาก แต่

สังคมยุคบริโภคนิยมที่ยกย่องให้ผู้บริโภคคือพระราชอา ถูกประชาสัมพันธ์
ให้กินอาหารขยะ (ถูกตบแต่งจนไม่เหลือสภาพอาหาร) ต้มน้ำขยะ เสริม
อาหารเสริมด้วยโฆษณา ใส่เสื้อผ้าชนิดตัดต่อเว้าแหว่ง สร้างเครื่องมือ
ที่ช่วยทำครัว โฆษณาจนความเป็นธาตุอาหารถูกบิดเบี้ยวด้วยเทคนิค
ต่างๆ ฯลฯ

วิปัสสนาข้อที่สอง เห็นสิ่งที่ไม่เที่ยงว่าเที่ยง เช่น พุดช้ำๆ ให้
การเรียน การทำงาน การขายของ การหาคู่ ฯลฯ ผ่านช่องทางออนไลน์
ทั้งๆ ที่สื่อออนไลน์ไม่มีอะไรจริง จะเป็นสื่อต้องตัด ต่อ แต่ง เติม ทำให้
ผิดความเป็นจริงตามสามัญสำนึก แค่อะไร แค่เป็นกตีกาสากร แค่เขา
ให้รางวัลเล็กๆ น้อยๆ ก็หลงปลืกรรม ยอมเป็นทาสที่ภักดีสุดๆ ไม่มีใคร
พูดความจริงว่า การให้อินเทอร์เน็ตฟรี สมาร์ทโฟนฟรี จะทำลายสุขภาพ
ทางกาย ทางจิต ทางพฤติกรรม มากนับไม่ถ้วนจระไนไม่หมด ถ้าสังคม
มีผู้รู้ผู้รักความจริงอยู่สักคนสองคน สังคมไทยคงไม่ยกนโยบายส่งเสริม
พลังวิปัสสนาขึ้นมาเป็นนโยบายของพรรคการเมือง

วิปัสสนาข้อที่สาม เห็นสิ่งที่เป็นทุกข์ว่าเป็นสุข เช่น นำคนดัง
มาพูดขายของ หลอกหลวงเพียงเพื่อความเป็นประชาานิยม ไม่ว่าจะคนดัง
ระดับไหน ไม่รู้สึกละอายใจที่กลายเป็นอสูร ยักษ์ มาร ทำให้เกิด
ความเป็นธรรมดาในการขี้ข้าว ขยี้โฆษณา ขยี้ประชาสัมพันธ์ ขยี้เรื่อง
dogma ต่างๆ ให้เป็นความเข้าใจผิดของเยาวชนว่าความเก่งของคน
ยุคนี้คือ การฝึกภาษา ทำทาง ทำสัญลักษณ์ ทำคลิป ฯลฯ เพื่อขี้ใจคน
ให้หลงเชื่อติดตาม

วิปัสสนาข้อที่สี่ ถ้าผู้ใดกลัววิปัสสนาทั้ง ๓ ข้อ ที่เป็นวัชพืชที่สังคมไทยชื่นชมว่าเป็นเครื่องหมายของการเจริญพัฒนา และต้องการภูมิต้านทานทางจิตวิญญาณ ก็จะต้องประกอบด้วยตถาคตโพธิสัตว์ ๓ คือ

๑. ทุกอิริยาบถ ทำ พูด คิด อิริยาบถน้อยใหญ่ ล้วนเกิดจากเหตุปัจจัยที่แทรกแซงและซึบซาบผ่าน เสียง ผ่านแสง แค่ว่าเราเชื่อว่ามีอิริยาบถใดจะซ้ำเติมได้เลย นี่คือข้อแรกของอนัตตา
๒. ไม่ว่าจินตนาการความเชื่อของเราจะหลอกตนเองอย่างไร แต่ถ้ายังจับเจตนาของตนไม่ทัน ก็ต้องเป็นทาสกฎแห่งกรรม ต้องระวังการสุดโต่งทุกเรื่อง โดยเฉพาะสุดโต่งความทันสมัยทันข้อมูล
๓. ไม่ว่าจะจะมีข้อมูลตรง มีเครดิต มีพวกพ้องมากขนาดไหน ถ้าหากอกุศลกรรมทำหน้าที่ สิ่งที่คุณเองมีจะถูกบดบังมิให้ใช้ (ตั้งมหาเศรษฐีป่วยเป็นอัมพาตทั้งกายและจิต) จงอย่าประมาท พยายามลดอกุศลกรรม เพิ่มกุศลมูลให้มากที่สุด นี่คือนิวาสที่พุทธธรรมบอกทางไว้

ความเปลี่ยนแปลง (วิวัฒนาการ) ที่สกัดจากประเพณีสงกรานต์

การยินดี เต็มใจ สมัคใจ ไปร่วมกิจกรรมสาดน้ำ โดยไม่สนใจ
วรรณะ เชื้อชาติ ภาษา และชาติกำเนิดที่แตกต่าง

วันสงกรานต์เป็นวันที่แก่งกัน (สาดน้ำ ประแป้ง) ได้โดยถูกต้อง
ขอกรรม โดยต้องกดความชอบความไม่ชอบส่วนตัวเอาไว้

เช่น ท่านนายกประยุทธ์ถูก รตนน้ำดำหัว ผ่านคอเสื้อเข็ตลงไปที่
ลำตัวจนเปียกโชก ก็ยังระบายสีหน้ายิ้มแย้ม ไว้ตลอดถนนเดินหาเสียง

ประเพณีสงกรานต์ในไทย เป็นเครื่องหมายบอกความเปลี่ยนแปลง
หรือวิวัฒนาการทางความเชื่อของคนไทยดังต่อไปนี้

หนึ่ง การเชื่อว่าต้องร่วมกันทำกิจกรรมให้ยิ่งใหญ่ จนชนะสถิติ
กินเนสส์บุ๊ก เช่นการทำคลื่นมนุษย์ที่ถนนข้าวเหนียว อำเภอเมือง จังหวัด
ขอนแก่น

สิ่งนี้เป็นเครื่องหมายบอกว่า อุดมคติของคนตะวันตก
ได้เข้ามาแทนที่อุดมคติตะวันออก คนตะวันตกแม้ต้อง
เสี่ยงตาย ถ้าได้ลงกินเนสส์บุ๊กจะยอมทำ คนตะวันออก
จะเชื่อในการปิดทองหลังพระ การเสียสละสูงสุดคือการ
ทำที่ไม่ปรึกษาให้ใครรู้

สอง การแสดงคารวะ การรู้สึกถึงพระคุณของผู้สูงอายุ ค่านิยม ยกย่องอาวุโสถูกปรับให้เป็นการแสดงมุกตลกต่างๆ

นี่ประกาศอย่างโจ่งแจ้ง TikTok เป็นเครื่องมือที่ลึกลับซึ่ง ได้
ทั้งอาชีพ ได้ทั้งโลกธรรมแปด และกลับชั่วค่านิยมดั้งเดิม

สาม การมีข้อเท็จจริงว่าโมหะกรรมเป็นสากล ยืนยันอิทธิธรรม
ของเถรวาทว่าไม่ขึ้นกับเชื้อชาติและวรรณะ คนชาติไหนๆ ล้วนต้องการ
ที่ปลดปล่อยโมหะที่เก็บไว้อัดไว้ในจิต ถ้ามีประเพณีที่ตกลงกันได้ว่า การ
เบียดเบียนกันเป็นความชอบธรรม การเล่นไร้แก่นสารนำความสุขมาสู่
มหาชน (เช่นภาพยนตร์อ้วนผอมที่เป็นหนังขาวดำ เรียกเสียงหัวเราะ
จากการแกล้งกันแบบโง่ๆ)

นี่เป็นการประกาศอย่างโจ่งแจ้ง วันปลดปล่อยโมหะกรรม
เป็นสิ่งจำเป็น เป็นความชอบธรรม โมหะกรรมที่ตกลง
กันได้ ก็สามารถเปลี่ยนวิกฤติให้เป็นโอกาสได้

ถ้าตกลงกันได้ ความเบียดเบียนก็เป็นความชอบธรรมทางสังคม
นี่คืออกติกาสากล

รำพึงถึงฐานะคนรุ่นใหม่ของตัวเองในอดีต

การประกาศแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๐๔-๒๕๐๙ เป็นการหักดิบพฤติกรรมและระบบการศึกษาของเยาวชน ให้พร้อมรับความเจริญแบบปรัชญาตะวันตก

บัณฑิตคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รุ่นดิฉัน เนื้อหอมมาก ถูกจองตัวไปเป็นผู้จัดการโรงงานอุตสาหกรรมตั้งแต่ยังเรียนไม่จบ

ความเป็นข้อต่อของยุคเก่า (โบราณ) กับยุคใหม่ (วิทยาศาสตร์-เทคโนโลยี) ทำให้กระแสใหม่ๆ ทุกเรื่องทุกมิติ เริ่มจากยุคที่ดิฉันเป็นบัณฑิตแทบทั้งสิ้น (แทบทุกมิติของสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์)

เช่นระบบการศึกษาแบบอัตนัยถูกวิจารณ์รุนแรงและถูกเปลี่ยนเป็นระบบปรนัย การบัญญัติรัฐธรรมนูญ สวัสดิการองค์กร เช่นการจัดสรรที่ดินสำหรับปลูกบ้าน การจัดทำสหกรณ์ออมทรัพย์ และอื่นๆ การเกิดวิชาใหม่ๆ เช่น นิเวศวิทยา อุตสาหกรรมเกษตร ฯลฯ

สื่อสารมวลชนเป็นสื่อกลางที่นำความรู้วิทยาศาสตร์-เทคโนโลยีไปทำให้ฟังง่าย ไปทำให้เกิดความน่าเชื่อถือว่า ความก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์ถูกต้องกว่าดีกว่าของโบราณ

วิวัฒนาการของปัจจัยสี่ (อาหาร น้ำ เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค เครื่องสำอาง) ถูกขยายโลกทัศน์ผ่านละคร ภาพยนตร์

สารคดี โฆษณา ประชาสัมพันธ์ ผ่านโลกออนไลน์ระบบแอนะล็อก (Analogue)

สรุป frontier development และ frontier mentality ทำให้มนุษยศาสตร์เคยชินกับการปรับตัวตามแบบตะวันตกไปเรื่อยๆ ยอมรับว่าไม่มีที่สิ้นสุด การปรับตัวที่ว่องไวในอดีตก็ยังเป็นแบบ analogue ซึ่งอาจทำนายได้โดยการนำไปพล็อตให้เป็นมิติเส้นตรงในระบบ logarithm

ดิฉันเห็นคนเก่งในอดีตเชื่อระบบสั่งการของสมอง ทำงานหนักจนตายคาที่นอนมาพอสมควร ดิฉันรอดมาได้เพราะทนความทรมานของร่างกายไม่ไหว จึงลาออกมาปฏิบัติธรรม

แต่คนเก่งยุคนี้ไซ้คร่ำกว่ายุคดิฉัน เพราะยังไม่ทันโตเป็นวัยรุ่นก็รู้เรื่องเพศสัมพันธ์ รู้วิธีการสร้าง rating ตั้งแต่เด็ก เพราะเป็นยุคควอนตัมที่นิ้วของแต่ละคนคือนิ้วเพชรฆาต เขี่ยเอากรรมที่เต็มไปด้วยวิปัสสนาสีมาเพิ่มกำลังตัวกูให้กับร่างกายตนเอง

ดิฉันยังเชื่อว่า คนเก่งยุคนี้คงทนมิฉฉาธรรมของตนไม่ไหว จะล้มลงเพราะอกุศลวิปากที่สะสมในใจด้วยเจตนาของตนเองนั่นเอง

จากความเร็วอ้อยอิงเป็นความเร็วแสง

ในวัยเด็ก แม่พาลูกไปคารวะญาติผู้ใหญ่ในวันตรุษจีนทุกปี ภาพวิวจากคลองภาษีเจริญไปถึงคลองสำโรงยังประทับอยู่ภายในใจ

กลวิธีเดินทางในยุคนั้น มีการเดิน การนั่งรถเมล์ รถราง เรือจ้าง ต่อกันเป็นทอดๆ ใช้เวลาหนึ่งวันเต็ม ทิวทัศน์งดงาม ดินฉ่ำจึงชอบภาพขาวดำที่ทำให้รำลึกถึงสภาพวิวทิวทัศน์ในคลองสำโรงระหว่างเดินทางในวัยเด็ก แม้มีการเดินทางซ้ำๆ อยู่หลายปี แต่ภาพวิวทิวทัศน์ก็คล้ายๆ เดิม นี่คือภาพยุคคลองเป็นใหญ่

ขอเรียกว่า ความประทับใจของการเดินทางผ่านความเร็วอ้อยอิง ความเร็วแสงในระบบแอนะล็อกเริ่มกระแทกความเร็วอ้อยอิงให้หายไป จากความคุ้นเคยวันแล้ววันเล่า ที่คลองถูกถมเป็นถนน มีการวางระบบประปา ไฟฟ้า โทรศัพท์ไว้ใต้ผิวถนน ถนนถูกขุดและถมถึงสามครั้ง เพราะทำที่ละอย่าง

สรุป ชีวิตแทบทุกมิติในระบบความเร็วอ้อยอิงถูกมองว่าด้อยพัฒนา จากชั้นน้ำใบเตยกลางวงนั่งล้อมกินข้าว กลายเป็นนั่งโต๊ะ มีข้าวของใช้ส่วนตัว ทันสมัยจริงๆ ต้องมีห้องส่วนตัว

เพราะของส่วนตัวมีมากหลายนัย จึงไม่มีทางจะผลิตได้ด้วยมือ ดังนั้นระบบ demand supply และธุรกรรมของเครื่องอุปโภคและบริโภคจึงเกิดขึ้นได้

ในฐานะอาจารย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดิฉันเริ่มรับรู้และเข้าใจวิธีคิดที่ลอกจากตะวันตก เพื่อให้มองรูปหนึ่งอย่างกลายเป็นสินค้าทางเศรษฐศาสตร์

ระบบเศรษฐศาสตร์ทุนนิยมที่รับมาเป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๐๔-๒๕๐๙) เริ่มเป็นที่ยอมรับ

ในฐานะบัณฑิตเกียรตินิยมอันดับสองของคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดิฉันน่าจะจัดอยู่ในยุคเป็นข้อต่อ ระหว่างความเร็วอ้อยอิงกับความเร็วแสงระบบแอนะล็อก

ชีวิตในฐานะข้อต่อของยุคคลองกับยุคถนนเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ดิฉันบุกเข้าไปใน frontier development ของความรู้วิทยาศาสตร์พื้นฐาน อ่านวารสารภาษาอังกฤษเป็นพันเป็นหมื่นเล่ม และเริ่มพูดไทยปนอังกฤษเพราะนึกคำไทยไม่ทัน เนื่องจากยุคเริ่มต้น ตำราทุกมิติเป็นภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นจุดเริ่มต้นของการแปลตำราภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย

ความมีฐานะเป็นข้อต่อระหว่างยุค จึงได้รับโลกธรรมฝ่ายบวกมากมาย แต่ความประทับใจในยุคความเร็วอ้อยอิง ถ่วงดิฉันไว้ไม่ให้ทำตามระบบเศรษฐกิจทุนนิยม

เช่น ไม่เชื่อในเครดิต ระบบเครดิต โดยเฉพาะจะประหลาดใจทุกครั้งว่าถ้าเขียนโครงการวิจัยอ้างว่าสากลกำลังทำ จะได้รับอนุมัติทันทีได้เครดิตสูงมากเพราะสำเร็จปริญญาเอกจากประเทศสหรัฐอเมริกา

ด้วยเหตุนี้มาถึงยุคความเร็วแสงระบบควอนตัม ดิฉันจึงเป็น ส.ว. (สูงวัย) ที่ล่าหลังเรื่องระบบเครดิต (เช่น กด ATM ไม่เป็น ใช้สมาร์ทโฟน ไม่คล่อง ฯลฯ ซึ่งชาวบ้านทั่วๆ ไป ยังทำได้มากกว่า)

สื่อออนไลน์ที่ทำให้คนในโลกอยู่ในครอบครัวเดียวกัน คือความเร็วแสงระบบควอนตัม แทบทุกคนในโลกไม่ระแวง ไม่กลัว ไม่สงสัยในสื่อออนไลน์ผ่าน application ดังๆ เช่น ภูเก็ต ยูทูบ ทวิตเตอร์ ฯลฯ

ไอดอลในยุคดิฉัน คือ ในหลวงรัชกาลที่ ๙ และพระราชวงศ์ ทุกอย่างจับต้องได้ด้วยประสบการณ์ตรง เช่น ทรงดนตรีที่จุฬาฯ แข่งขันกีฬา โครงการพระราชดำริ สารานุกรม การจับต้องได้ต้องมีการเข้าเฝ้า มีการปรึกษารับกระแสพระราชดำริ แต่ไอดอลยุคนี้กลายเป็น AI

เราเคยชินกับการเห็นพฤติกรรมมนุษย์ที่ผ่านการตัดต่อโดย AI บุคลิกของคนจึงมีสองนัย บุคลิกที่ตัดต่อผ่าน AI พฤติกรรมจริงๆ เป็นร่องพฤติกรรมที่ผ่าน AI

ความผิดหวังของคนยุคสังคมก้มหน้าจึงเกิดได้ง่ายมาก เช่น พระสงฆ์กลายเป็นสมิมีเงินส่วนตัวเป็นหลายร้อยล้าน

พุทธธรรมกล่าวว่าวิปัสสนาสีเป้งบานเต็มหัวใจ และพฤติกรรมของคนถูกควบคุมโดย hardware และ software ยุคเป็นทาสของความเร็แสงผ่านระบบควอนตัม

ผู้ที่กุมอำนาจของทาสในระบบควอนตัมมีอยู่ไม่กี่คนในโลก

รำพึงถึงลักษณะความเป็นกลียุค

ในพระไตรปิฎกกล่าวว่า สมณโคตมผู้จะตรัสรู้เป็นพระศาสดา สัมมาสัมพุทธเจ้าจะอยู่ในกลียุค จึงต้องอาศัยญาณปัญญาเพื่อเข้าถึง สัจจธรรม (บางยุคการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้าใช้วิริยะหรือศรัทธา)

ภาพผู้ประกาศข่าวไทยพีบีเอสสามคน คนหนึ่งยื่นกดปุ่มอยากรู้ คะแนนจังหวัดใด คะแนนพรรคใดนำ ก็จะมีกดปุ่มนั้นๆ ภาพตัวเลขก็จะ ขึ้นมา อีกสองคนก็จะวิเคราะห์ที่ใครได้ใครเสียในวันเลือกตั้ง

นี่คือภาพกลวงสองชั้นที่ดูจนชินตาชินใจ

กลวงที่หนึ่ง ขณะที่กดปุ่มต่างๆ ตัวเลขถูกขู่ว่าจังหวัดนั้นๆ หน่วยนั้นๆ คนลุ่นเชื่อว่าเป็นข้อเท็จจริง ยิ่งกว่าเลขสลากกินแบงรัฐบาล แต่คืนหมาหอน ไฟดับที่เขตเลือกตั้งหนึ่ง คนกลับกลัวว่าจะมีการทุจริต จนผู้อำนวยการเขตต้องไลฟ์สดบอกว่า “ฉันอยู่ที่นี่ไม่ต้องกลัว นั่งอยู่กับยามหน้าห้อง แอมร้องเพลงให้ฟังอีกด้วย”

สรุป นี่คือกลียุคของความสงสัยและความเชื่อที่ไร้เหตุผล เป็น เครื่องหมายว่า มนุษย์ยุคนี้มีอารมณ์ตรามา หวันไหวได้แม้จิ้งจกทัก (มนุษย์ที่หวันไหวง่ายคือมนุษย์ที่ไม่มีศีลในหัวใจ)

กลวงที่สอง มีการเชิญผู้ชำนาญการเมืองมาวิเคราะห์เหตุผล ระหว่างตัวเลขกำลังวิ่ง โดยเฉพาะมีการบอกโพลการจัดตั้งรัฐบาล ลักษณะไม่ต่างจากโพลหวยไต้ดิน แต่ที่นี่คือโพลการเมือง

สรุป แม้แต่เอกลักษณ์ปากยังมีวรรณะ ไม่ต่างจากรวรรณะชุดตัวเลข จากจอมปลวกกับชุดตัวเลขจากหน้าจอตลาดหลักทรัพย์

เมื่อใดที่คุณธรรมในใจของตนเป็นที่พึงของตนไม่ได้ อวิชชาสีดำ จะกำเริบ เพียงแต่อวิชชาสีดำของกสิยุกฎทำให้เทเป็นอวิชชาสีขาว

กสิยुक คือ ยุคที่มนุษย์ก่อวณสันติในหมู่มนุษย์ด้วยกัน ด้วยการ อาศัยช่องว่างของกติกาสากล

จริยธรรมสากลทำให้เกิดความคุ้นเคยในการถูกรับการก่อวณ อารมณ ให้เกิดการตื่นเต้น สงสัย ระแวง แคลงใจ ถ้าทำเลยเถิดก็จะ แก่ตัวว่า นี่คือการซ่อมรับเพื่อเผชิญปรากฏการณ์จริง

กลวิธีล่อหลอกผ่านสื่อออนไลน์ประกอบด้วยการติดต่อ แต่งเติม เพื่อเป้าหมายสร้าง rating ยิ่งกว่าละครในทีวี

ดิฉันถามตนเองว่า แล้วไปติดตามทำไม?

คำตอบ อยากรู้ว่าลักษณะกสิยुकมีข้อเท็จจริงอย่างไร

หนึ่ง พุทธบริษัทถูกย้าให้เชื่อว่า อนาคตของแต่ละคนมีค่า มีความสำคัญที่จะผลึกประชาธิปไตยให้วิวัฒน์ได้จริง

กติกาสากลทำให้อัฒตาเกิดกำลัง ทั้งๆ ที่ยังไม่เข้าใจว่า
อัฒตาไม่มีจริง และประชาธิปไตยที่แท้จริง คือสันติในใจ
ตน ไม่ใช่สันติภาพที่เกิดจากเดินเข้าคูหาเลือกตั้ง

สอง ความสำเร็จของโลกธรรมแปดของมนุษย์ยุคนี้ ต้องขึ้นกับ สมรรถนะที่จะโชว์พฤติกรรม ที่ติดต่อ แต่งเติม ดราม่า แล้วเร้าอารมณ์ ความพอใจให้กับผู้เสพสื่อ

จริยธรรมพุทธอุกัลมล้างเหลือแต่จริยธรรมสากล

สาม พุทธบริษัทที่มีในกสิยุค จะต้องแสดงอารมณ์จริงใจ ใช้
สินค้าจริง ใช้วาทกรรมจริง พุดตามข้อเท็จจริง เจตนาที่เป็นตัวกรรม
ตามหลักพุทธธรรมกลายเป็นเจตนาที่ต้องการหลักฐานยืนยัน

จริยธรรมพุทธที่มีหน้าที่พัฒนาไตรสิกขา (ทาน ศีล
ภาวนา) ให้เจริญจาก อาทิกัลยาณัง มัชฌมกัลยาณัง
ปรีโยสานกัลยาณัง กลายเป็นบทสวดมนต์ส่ายมุ ดูแล้ว
น่าอัศจรรย์

ถึงจะวิวัฒน์ภาพลักษณ์กสิยุคไปไกลแค่ไหน โลกุตตรธรรมก็ยัง
อยู่เหนือโลกียธรรมอยู่ดี

โชคดีสำหรับผู้เข้าสู่ญญาตาวิหารได้ สมรรถนะดังกล่าวให้โอกาส
ก้าวข้ามทุกความขัดแย้งและก่อสันติได้

เพราะระบบประชาธิปไตยจากโลกสากลเป็นเหตุ

เมื่อตลาดหลักทรัพย์เริ่มเปิดที่กรุงเทพมหานคร มีนักวิชาการและแพทย์ ผู้ถูกอุปโลกน์เป็นครีမ်ของสังคมไทย รู้ถึงอำนาจการใช้เงินทำงานแทนมือ ต่างเฮโลเข้าเล่นเพื่อเพิ่มมูลค่าของเงิน จนนำความปวดหัวมาสู่ผู้บริหารระดับสูงเช่นอธิการบดีมาแล้ว

ขณะนี้ตลาดหลักทรัพย์เจอทางตัน ตรงที่มันเป็นระบบสากล ใครๆ จากตะวันตกจากที่ไหนๆ ก็มีอิทธิพลกับตลาด รวมทั้งยังตกอยู่ภายใต้อำนาจประชาธิปไตยอันมืออเมริกาเป็นประมุข (หมายถึงเป็นใหญ่ที่สุดเหนือโลกสากล)

“ประชาธิปไตย” ก็เป็นนิยามจากอเมริกาที่นักวิชาการไทยสำเร็จจากตะวันตก นำมาใช้ลดอำนาจของสมบูรณาญาสิทธิราชย์ และได้อำนาจประชาธิปไตยมาง่ายๆ เพราะพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงยอมลงพระปรมาภิไธยสุดแสนง่าย

ในยุคที่ประชาธิปไตยเริ่มผลิบาน ระบบการสื่อสารยังเป็นแค่ระบบวิทยุและโทรทัศน์ (มีไม่กี่ช่อง)

ดังนั้น ครอบครัวใดที่ด้รับรสสัมผัสจากการได้ถูกเลือกเป็น สส. (สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร) รู้ซึ้งกับใจ นี่คือการได้อำนาจบริหารสูงสุดทางลัด เป็นทางเดียวที่ไม่ต้องผ่านขั้นตอนยากลำบากของระบบราชการสามารถส่งลูกหลานของตนให้เถลิงอำนาจบริหารสูงสุดได้

สังคมไทยจึงถูกครอบครองด้วยอำนาจประชาธิปไตยจากคน
ไม่กี่ตระกูลดัง ไม่มีทางที่จะ ละ เลิก จากอำนาจอันหอมหวานนี้ได้

เพราะ สส. มีอำนาจเหนืออำนาจศาลตุลาการ เป็นเหตุให้ต้อง
ตั้งศาลรัฐธรรมนูญมาข่มอำนาจ สส. อีกชั้นหนึ่ง

ในยี่สิบปีที่สี่สารมวลชนกลายเป็นอาชีพที่ให้โอกาสใครก็ได้
ดังทางโลกธรรมแปด (ดังทางบวกเช่น ดารา พิธีเซนต์เตอร์ และดังทางลบ
เช่น อาชญากร คอร์รัปชันสุดแหวกแนว) แต่ทั้งหมดภายใต้แนวจินตนาการ
ของประชาธิปไตย

ตราบไตสังคมไดยังหนักแน่นในระบอบประชาธิปไตย พุดอีกมิติ
หนึ่งคือ ยังเป็นทาสภักดีของระบบปกครองตะวันตก

ตราบนั่นอเมริกาก็ยังอุ้นใจ อำนาจมหาอำนาจของเขายังเข้มแข็ง
อยู่ ดอลลาร์ (กระดาษเปื้อนสี) ยังมีคนบูชาเป็นเครดิตทางเศรษฐศาสตร์
แค่นี้ก็เป็นทาสบรรณาการที่น่าพอใจมากอยู่แล้ว

ย้อนมาดูประชาธิปไตยที่วิวัฒนาการในสังคมไทย ทั้งระยะต้นน้ำ
กลางน้ำ ปลายน้ำ

เราลงทุนสรรเสริญกิจกรรมให้เยาวชนในโรงเรียนและสถานการ
ศึกษา เลือกตั้งผู้นำทำกิจกรรมต่างๆ ถือเป็นต้นน้ำ

เราลงทุนให้คนชนบทนอกระบบการศึกษาภาคบังคับ ให้คุ้นเคย
กับการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน กำนัน อบต. อบจ. ทุกอย่างที่จะได้อำนาจ
เบ็ดเสร็จมาจากการเลือกตั้ง ทำซ้ำๆ ให้ระบบการเลือกตั้งลบล้าง

ลบลื่อน ระบบอุปถัมภ์ที่สังคมไทยเคยสร้างบ้านแปงเมือง นี้คือระบบ กลางน้ำ

แม้แต่ในสมัยการปกครองสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ผู้ใหญ่ของ สังคมมีหน้าที่อุปถัมภ์ผู้อยู่ใต้อาณัติ ต้องสละทุกอย่างเพื่อให้บริวารคง สถานภาพความเป็นอยู่พอเพียง (อ่านจากสี่แผ่นดินของ มรว.คึกฤทธิ์ ปราโมชก็ได้)

ระบบอุปถัมภ์มีเห็นในระบบของวัดขององค์กร ที่มีปราชญ์ ชาวบ้านเป็นผู้นำ บัดนี้ระบบอุปถัมภ์ถูกราวาคือ “คอร์รัปชัน” มันแสดง ถึงแก่นแท้ของจิตตะวันตกได้กลืนกินจิตตะวันออกอย่างสมบูรณ์แบบ

คนตะวันตก นิยมให้ลูกหลานพึ่งตัวเอง อายุ ๑๘ ปีต้องหย่าขาด จากครอบครัวไปพึ่งตนเอง คนตะวันตกดูแคลนผู้ที่ต้องพึ่งงงสีหรือ ครอบครัว แต่นี่คือแก่นหลักของตะวันออก

บัดนี้ แคंपรรคการเมืองที่ชนะการเลือกตั้ง ได้รับคะแนนเสียง ๑๔ ล้านเสียง แสดงว่าระบบต้นน้ำ กลางน้ำ กวาดล้างระบบอุปถัมภ์ อย่างสิ้นซาก

เหลือแต่ระบบปลายน้ำ อายุแค้ไหน ขาดประสบการณ์ตรง แค้ไหน ไม่เป็นไร สามารถข่มขี่อาวุโสทั้งประเทศ เพราะระบบประชา- ธิปไตยของไทยเป็นสากลสุดๆ นั่นเอง

เพราะระบบเครดิตจากโลกสากลเป็นเหตุ

เครดิต หมายถึงอำนาจที่ได้รับอย่างถูกหลักประชาธิปไตย ถูกหลักกติกาสากล

ตัวอย่างเช่น การได้ปริญญาเอกจากประเทศสหรัฐอเมริกาของ ดิฉันเมื่อครั้งศตวรรษที่ผ่านมา ถือตามประชาธิปไตยสมบูรณ์แบบ ดิฉัน ต้องผ่านการคัดเลือกจากระบบ ผ่านปริญญาตรี โท เอก ถูกคัดเลือกมาหลายขั้นตอน จนได้เพชรกระดาศมาหนึ่งแผ่นที่มีค่าสูงกว่ายันต์ทุกชนิด

เมื่อได้อำนาจของโลกสากลในคราบของนักวิชาการ ดิฉัน ครอบครองอำนาจผ่านโลกธรรมแปดฝ่ายบวก มากมาย เช่น ได้สวัสดิการจากจุฬาฯ ที่เป็นต้นน้ำผู้คิดระบบสวัสดิการต่างๆ ให้ประเทศไทย ได้รับเกียรติยศมากมาย ไม่ว่าพูดเสนออะไรดูดีไปหมดไร้คนค้าน เช่น โครงการพัฒนาชนบท โครงการประหยัดพลังงาน ฯลฯ

แต่ความเป็นคนยุคคลองยังมีอำนาจเหนือระบบตัวกู ที่ฉลองเครดิตต่างๆ ที่ได้รับจากสังคม ดิฉันสะดุ้งตื่นเห็นภัยของระบบเครดิตตรงที่โครงการจัดสรรหมู่บ้านเป็นระดับร้อยล้าน ได้รับอนุมัติจากธนาคาร โดยมีแค่แผ่นกระดาศไม่กี่ใบจากผู้เขียน

รู้สึกในใจว่า “เอาเปรียบที่สุด น่ารังเกียจที่สุด นี่หรือระบบประชาธิปไตย” นี่หรือคือเครดิตที่ถูกล้างสมองไม่ให้เชื่อเกี่ยวกับบุญบารมี แต่หันมาสร้างหลักฐานบนเครดิต (เหมือนขุนโคขุนกระบือ) ให้เป็นที่น่าเลื่อมใส

ดิฉันรู้สึกวาระบบ สส. ยังมีจำนวนไม่ก็คน แต่ระบบเครดิตที่ต่างมอบให้กับผู้รู้จักสร้างภาพตนเอง (ขุนเครดิต) เป็นระบบลูปหน้าปะจุมกที่นำกลัวที่สุดของประชาธิปไตย

แล้วทำไมสังคมไทยยอม?

ก็เพราะเราต่างชินและคุ้นเคยกับระบบเครดิตที่ล้อมรอบชีวิต ลืมความเป็นชาวพุทธหมดสิ้นซาก นี่คือนักศกพที่มีชีวิตใหม่

คำไทยเป็นคำที่ประดิษฐ์ เพื่อผู้ที่กำลังพูด กำลังเขียน
ได้ตระหนักรู้ว่า กำลังคลุกอยู่กับกุศลธรรม หรืออกุศลธรรม

นักปราชญ์ผู้ประดิษฐ์คำไทย

ยอมมีกำลังของตถาคตโพธิสัทธาเป็นธรรมดาเช่นนั้น

ผู้สันโดษที่สุด (สมณะ) คือผู้ควรกราบไหว้บูชาสูงสุด

ผู้มีอำนาจบริหาร (พระมหากษัตริย์)

แต่ยังสันโดษควรแก่การเป็นมหาราชที่แท้ของโลก

-แม่ชี ดร.ไพเราะ ทิพยทัศน์-

๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๖

วันภาษาไทย

เพราะมีวเมาระบบเครดิตเป็นเหตุ

มนุษย์ในโลกล้วนเกิดมาอยู่ภายใต้โลกธรรมแปด มีทั้งสุขและทุกข์ ระหกระเหินไปตามภูมิศาสตร์ หรือถิ่นที่อยู่ต่างๆ ยกเว้นพระโพธิสัตว์ทำบาปมีสูงเช่นเจ้าชายสิทธัตถะ จึงจะฝ่าวงล้อมโลกธรรมฝ่ายบวกมาได้

สมัยระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์เป็นใหญ่ สิ่งศักดิ์สิทธิ์รวมคำว่าพระเจ้า เป็นข้ออ้างเพื่อสืบทอดอำนาจแห่งการปกครอง

สมัยระบบประชาธิปไตยเป็นใหญ่ การคัดเลือกผ่านกติกาสากล เป็นข้ออ้าง เพื่อสืบทอดอำนาจแห่งการบริหาร จัดการ การเลือก ส่ง พัฒนาและไม่พัฒนา ตามบทเนื้อเรื่องที่เป็นหลักกติกาสากล

กติกาสากล จึงทำหน้าที่แทนสิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือพระเจ้า
ใครๆ ก็อยากทำหน้าที่เป็นผู้บัญญัติกติกาสากล

วิทยาศาสตร์ที่เป็นแก่นของกติกาสากลจะเต็มไปด้วยชื่อของผู้บัญญัติกติกาสากล เช่น เซลเซียส บัญญัติมาตรฐานความร้อน แอมแปร์ บัญญัติมาตรฐานอำนาจแม่เหล็กไฟฟ้า ฯลฯ มากมายนับไม่ถ้วน เป็นชื่อเจ้าของผู้บัญญัติกติกาสากล

อำนาจสูงสุดของกติกาสากลอยู่ที่องค์การสหประชาชาติ เพราะหน่วยงานสากลนี้ออกกติกาสากล ควบคุมพฤติกรรมมุกขนิตทุกประเภทของมนุษย์ มีอำนาจเหนือบัญญัติของวิทยาศาสตร์

อเมริกาเป็นผู้อุปถัมภ์ใหญ่ ไม่ต่างจากเสียงของฮ็องเต้หรือจักรพรรดิในสมัยโบราณ หรือแท้จริง อำนาจสูงกว่าโบราณด้วยซ้ำ เพราะเมื่อบัญญัติกติกาสากล เช่น น่านน้ำไมล์ทะเล ระบบการเงิน ระบบแลกเปลี่ยนสินค้า ระบบการศึกษา ระบบการพัฒนา ฯลฯ ทุกคนที่เป็นตาสีตาสาอ้างว่าไม่รู้เมื่อไร ถูกขังคุกทันที ทุกเรื่อง ทุกประเด็น

จากการเชื่อเรื่องบุญบารมีเป็นของที่ต้องสะสมตลอดชีวิต กลายมาเป็นการเชื่อระบบกรอกข้อมูลให้ครบตามกติกาสากล

ใครก็ตามเกิดมาแล้ว บุพการีไม่พาไปกรอกข้อมูล เขาจะกลายเป็นคนเถื่อน ขาดสิทธิมนุษยชนในความเป็นคนแม้เกิดในถิ่นนั้นๆ เพราะขาดข้อมูลแสดงตัวตนหรือบัตรประชาชน

ต่อมายกย่องระบบเครดิตที่นักวิชาการลอกมาจากกติกาสากล แม้จะถูกทำให้ลึ้มคว่ำ ผ่านระบบการเงิน ผ่านระบบเลือกตั้ง มาแล้วหลายครั้ง ก็ไม่สำนึกถึงรากเหง้าแห่งสังฆธรรม

ลึ้มว่าระบบเครดิตคือการอ้าง แยกว่าอ้างพระเจ้าหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เพราะทำให้มนุษย์มีความคิดสร้างสรรค์ ไม่ว่าจะเปียดเบียนธรรมชาติ ทำลายวัฒนธรรมที่สร้างเขามา อะไรก็ได้ ทำลายได้ ถ้าหากทำให้เขากรอกลงในช่องว่างตามหลักกติกาสากล เพื่อยืนยันตัวตนของเขาให้เป็นผู้มีเครดิต

ใหม่ๆ ก็ดูดี เพราะคนที่จะกรอกข้อมูลพิสดารได้ต้องมีความรู้ดี มีสมองดี เขาวนปัญญาดี และยังมีหัวใจเป็นธรรม ยังรู้ว่าอะไรดีอะไรไม่ดี ยังไม่เห็นผิดเป็นชอบเต็มที่

การเห็นผิดเป็นชอบ หมายถึง พฤติกรรมจริงๆ ส่วนตนแยะ
 แคไหนไม่เกี่ยว ไม่เคยมีไตรสิกขา คือไม่เคยคิดให้ มีแต่คิดจะรับ (กูเป็น
 ลูกนะ พ่อแม่ต้องไปหาอาหารมาให้ คงดูวิธีเลี้ยงลูกของสัตว์เดรัจฉาน
 มากไป) ไม่เคยคิดจะมีศีล คือละอายใจที่ถูกบ่นอารมณ์ให้ระหกระเหิน
 แต่กลับแย่งกันบ่นอารมณ์ผู้อื่น ใครบ่นอารมณ์ฝูงชนได้ด้วยวาทกรรม
 ด้วยการแต่งตัว การทำพฤติกรรมนอกรอบเป็นที่สะดุดใจ แต่ถูกต้อง
 ตามกติกาสากล

ทุกอย่างใช้ได้หมด ถ้ายังแสดงความเป็นทาสกติกาสากลได้ดี

ตามหลักการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า

บัญญัติสิ่งที่น่าสะพรึงสูงสุดคือ ความเห็นผิด (มิจฉาทิฏฐิ) ความ
 เห็นผิดมีอำนาจทำลายล้าง, สัมมัตตานุภาพ คือการเห็นสังจธรรมที่แท้
 ของชีวิต การเชื่อใน อัตตา หิ อัตตโน นาโถ หมดไป เหลือแต่ความเชื่อ
 กติกาสากล

อำนาจในการอ้างกติกาสากลอยู่ที่ใคร และบังคับให้สังคมต้อง
 ยอมฟัง ต้องทำตามอำนาจที่ตนอ้าง ความมัวเมาในเครดิตเช่นนี้ เคย
 ทำลายล้างประเทศอย่างชะงัดมาแต่โบราณแล้ว

ปาหีของชีวิตตามหลักกติกาสากล

สุภาชิตออกมาจากยูทูปกล่าวว่า
หาตัวเองให้พบ คบตัวเองให้ได้
ใช้ตัวเองให้คุ้ม คุมตัวเองให้อยู่ รู้ตัวเองให้จริง

ดิฉันขอเสนออิทธิพลของกติกาสากล ทำให้เกิดสุภาชิตใหม่ คือ
หาตัวเองไม่พบ เพราะถูกทำให้เชื่อว่า ฉันทัดได้ฉันจึงมีอยู่

สังจธรรมที่พระพุทธองค์ทรงตรัสรู้ว่า “สัพเพ ธัมมา อนัตตา”
จึงถูกปิดสนิท มองไม่เห็นแม้แต่สักนิด ว่าทุกขณะของความรู้สึกคือ
อนัตตาธรรม แม้จะรู้สึกอยู่เป็นร้อยปีก็ตาม

คบตัวเองไม่ได้ เพราะถูกทำให้เชื่อว่า ความสำเร็จในการพัฒนา
ชีวิตตน ต้องได้โอกาสตามหลักกติกาสากล จะทำดีแค่ไหน จะเสียสละ
แค่ไหน ถ้าไม่เข้าข่ายกติกาสากล ก็จะถูกตีตราว่าไร้การพัฒนาอยู่อย่างเดิม

ใช้ตัวเองไม่คุ้ม เพราะถูกกรอกหูซ้ำๆ ซากๆ ว่าร่างกายของตน
เป็นเครื่องมือที่ใช้ตรวจวัดอะไรไม่ได้ แค่สลับมือจุ่มน้ำเย็น-น้ำร้อนต่าง
กัน ยังรู้สึกต่างกัน เมื่อสัมผัสทางกายภาพถูกประเมินว่าขาดมาตรฐาน
มนุษย์ฟังกติกาสากล ก็มักติดต่อเครื่องมือและกติกาสากลสุดๆ ร่างกาย
ของตนเองจึงถูกทิ้งร้างไว้จิตวิญญาณของเจ้าของ

กุมตัวเองไม่อยู่ ไม่ว่าจะถูกเร้า ถูกกล่อม ด้วยเสียง (คำพูดต่างๆ
นานา) ด้วยแสง (ผ่านระบบการตัดต่อทางเทคโนโลยี) ก็จะสร้างความ
หวั่นไหวเชิงบวกและเชิงลบอย่างง่าย ๆ อย่างซื่อๆ เสียแม้แต่สัญชาตญาณ

การรู้จักอาหารที่กินได้กินไม่ได้ เสียสามัญสำนึกที่แม้แต่สัตว์ยัง
ทำได้มากกว่า กลายเป็นมนุษย์ทำตามความรู้สากลและกติกาสากล

รักตัวเองไม่จริง เพราะถูกทำให้เชื่อว่าความสมบูรณ์แบบของ
ชีวิตอยู่ที่การสะสมเครดิตตามกติกาสากล

ถ้าสะสมเครดิตข้ามประเทศ มีเกียรติสูงสุด ถ้าสะสมเครดิต
ระดับชาติได้ มีเกียรติรองลงมา ลดหลั่นลงมา คือการสะสมเครดิตเป็น
ผู้ชำนาญการ (การเมือง การปกครอง การแพทย์ การเสริมสวย ฯลฯ)
เลยกลายเป็นทั้งชีวิต แลกหน้ากับตนเอง

แค่มีอาการผิดปกติเล็กน้อย จินตนาการบรรเจิดว่าเป็นโรค
นี้ นั่น โนน ต้องรีบไปตรวจ ไปปรึกษาแพทย์ ฯลฯ แค่มีอาการไม่สบาย
อารมณ์ มีอารมณ์เศร้ามากไป ก็ถูกจัดว่า เป็นโรคซึมเศร้า

ถ้ามีอาการประพุดตินอกกรอบของกติกาสากลทางลบ ก็ถูกจัด
เป็นปัญหาของสังคม ถ้าประพุดตินอกกรอบตามหลักกติกาสากล ก็
เข้าตาผู้วางกติกาสากล ถูกเชิดให้เป็นคนหัวก้าวหน้า ถูกปั่นให้เชื่อว่า
ต้องทำลายระบบความเชื่อเก่าๆ ให้มาเชื่อตามหลักกติกาสากลเท่านั้น

สรุป เยาวชนหรือคนยุคเป็นทาสกติกาสากล
นอกจากหาตัวเองไม่พบ เพราะวิปลาสสี่สูงไป
ยังคบตัวเองไม่ได้ เพราะเป็นทาสกติกาสากล
ใช้ตัวเองไม่คุ้ม เพราะดูหมิ่นตัวเองเป็นปกติ
รักตัวเองไม่จริง เพราะมีมิฉฉาทิฏฐิมั่นคง

วันแม่แห่งชาติไทย

ทุกชาติจะมีวันสำคัญของชุมชนตามขนบธรรมเนียมของชาตินั้นๆ จะมีเฉพาะชาติไทยที่มีวันแม่แห่งชาติและเป็นวันหยุดราชการ ถือโอกาสให้ลูกกราบแม่ผู้ให้กำเนิด

สมเด็จพระพันปีหลวงฯ เมื่อสมัยทรงเป็นพระบรมราชินีในรัชกาลที่ ๙ ทรงรับผิดชอบโครงการศิลปาชีพ ในขณะที่ในหลวงรัชกาลที่ ๙ ทรงบุกสำรวจแผ่นดินเพื่อสร้างระบบน้ำ ทั้งสองพระองค์ทรงไปทุกหนทุกแห่งในแผ่นดินไทย กลับมาอยู่กรุงเทพฯ ในช่วงพระราชทานปริญญาบัตร

ตั้งแต่ดิฉันเป็นอาจารย์ใหม่ของคณะวิทยาศาสตร์ (พ.ศ. ๒๕๐๖) ดิฉันก็รับรู้ และถ้าได้ท่องเที่ยวก็จะพบศูนย์ศิลปาชีพที่ตำบลและอำเภอต่างๆ รู้สึกอัศจรรย์ใจในพระราชกรณียกิจของพระองค์ท่านสุดพรรณนา แม้มาอยู่ที่อาศรมมาตา ก็ซื้อที่ดินติดกับสระน้ำโครงการพระราชดำริ เหลือเชื่อจริงๆ ว่าห่างไกลความเจริญสุดลำฟ้าเขียว ก็ยังคงพบเห็นโครงการตามพระราชดำรินี้คือความพิเศษว่า ทำไมจึงมีแต่ประเทศไทยที่มีวันพ่อและวันแม่แห่งชาติ

พลังแม่เป็นพลังศักดิ์สิทธิ์ นี่คือนิพพานจากพุทธธรรมโดยตรง โดยโลกียวิสัย แม่หมายถึงผู้ให้ก่อน แม่อยู่กับคำถัดไปจึงหมายถึงผู้สละก่อน นี่คือนแก่นแท้ของภาษาไทย โดยภาษาคน แม่ผู้ให้กำเนิด (อุ้มท้อง) กับแม่เลี้ยงดู (แม่นม) อาจเป็นคนละคน

ยุคปัจจุบัน เกินกว่า ๕๐% ที่พิธีกรรมในวันแม่ตามโรงเรียนพบว่า เด็กไร้แม่บังเกิดเกล้ามาในงานเกินครึ่ง เพราะเด็กถูกพรากจากแม่ด้วยหลายสาเหตุ เช่น ปัญหาเศรษฐกิจ แม่ต้องทำงาน หรือปัญหาสังคมครอบครัวแตกแยก

ท่านพุทธทาสภิกขุกล่าวว่า แม่คือผู้สร้างโลกผ่านลูก

คำกล่าวของท่านพุทธทาสภิกขุจะเป็นจริงในยุคที่ดิฉันเป็นเด็ก ทั้งหมู่บ้านไม่มีครอบครัวแตกแยกเลย เราจึงคุ้นเคยอยู่พร้อมหน้าพ่อแม่และลูกๆ แม่ของดิฉันเป็นคนขยัน พ่อชอบวิจัยสูตรยาสมุนไพรเพื่อผลิตยาตัวใหม่ แม่ตัวยังเล็กๆ ดิฉันก็คุ้นเคยกับกิจวัตรช่วยพ่อผลิตยาต่างๆ

ทุกอย่างต้องทำด้วยมือ แม้แต่บดยาก็ต้องใช้แรงกระชากล้อบดยาให้เคลื่อนไปมา ความที่คุ้นเคยกับการทำด้วยมือ ทำให้ดิฉันไม่เคยประทับใจกับระบบใช้ของครั้งเดียวทิ้งของอเมริกัน แม้แต่ตอนเป็นนักศึกษาปริญญาเอก ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา ดิฉันก็ยังล้างหลอดแก้ว เช็ดโต๊ะ ปิดไฟ ทำทุกอย่างอย่างประหยัด ช่างขัดตาของนักศึกษาอเมริกันที่เห็นดิฉันเป็นคนแปลกพิเศษ

คำสอนให้ช่วยตนเองไม่มีในระบบวิทยาศาสตร์ หรือในขนบประเพณีของตะวันตก จะทำอะไรต้องแลกด้วยเงินจึงจะทำให้ เป็นอาชีพ

พลังวิเศษของแม่ (ภาษาคน) แม้ไม่ได้อยู่ร่วมกันก็ยังเป็นพลังศักดิ์สิทธิ์ ถ้าเด็กของเราถูกสอนให้เข้าใจพลังแม่ตามหลักพุทธธรรม ปัญหาของสังคมไทยที่เป็นทาสตะวันตก แทบจะถูกแก้ได้ด้วยความเป็นแม่

แม่ขณะทำงานเลี้ยงชีพ ใช้พลังจิตส่งทุกแรงที่ลงไปทำงานว่า แรงที่ส่งนี้จึงเป็นพลังที่ปกป้องคุ้มครองลูกๆ แม่ที่อุ้มท้องมีสิทธิ์ที่จะได้พลังศักดิ์สิทธิ์นี้ แม้จะทำงานห่างไกล ลูกก็จะได้พลังคุ้มครองจากแม่แน่นอน

ยังมีพลังแม่ภาษาธรรม ภาษาที่เกี่ยวกับวิปัสสนาญาณ

พุทธธรรมสอนว่า มนุษย์ สัตว์ พืช ล้วนมีแผ่นดินเป็นมารดา แม่พระธรณีคือสิ่งมีจริง เป็นพลังที่ไร้อคติ ไม่ใช่พลังบวกพลังลบแบบพลังแม่ภาษาคน (เช่นแม่ที่มีแต่อกุศลมูล ลูกก็จะได้พลังอกุศลมูลจากแม่ด้วย)

พระราहुล (โอรสของเจ้าชายสิทธัตถะ) น้อมพลังของแผ่นดินที่ไม่เคยหวั่นไหวกับพลังบวกพลังลบของโลก ความหนักแน่นของจิตดุจแผ่นดินทำให้สำเร็จเป็นพระอรหันต์ได้

ขณะทำกิจใด จะทำความรู้สึกตัวเมื่อใด การรู้สึกถึงพลังเย็น ร้อนอ่อนแข็งที่เป็นจุดกระจายทั่วสรรพางค์กาย นี่คือรากแก้วของพลังชีวิต น้อมพลังแม่พระธรณี (ธาตุดิน) ที่มีอำนาจเหนือแรงโน้มถ่วงของโลก (ตามหลักวิทยาศาสตร์) ใครน้อมพลังแม่ได้ จะรู้สึกถึงชีวิตินทรีย์กระจายทั่วตัว

นี่คือวิปัสสนาญาณชนิดหนึ่ง น้อมง่าย ๆ ใครก็ทำได้ถ้ารู้สึกตัวเป็น แต่ถ้าใช้สมองสั่งให้น้อมก็ต้องกลับไปเชื่อพลังสมองของวิทยาศาสตร์ เพราะเป็นคนละเรื่องกัน พลังแม่ภาษาธรรมที่น้อมได้จะชนะทุกความกลัวฉับพลัน

ภาคผนวกที่ ๑

“อนัตตากับชีวิตทันสมัย”

อนัตตากับสภาวะความเป็นโลก

อนัตตาคือคำบาลี ถูกแปลเป็นไทยว่า “ไม่ใช่ตัวตน” และถูกแปลเป็นภาษาอังกฤษว่า “Not-self” หรือ “selflessness”

อนัตตาคือแก่นของธรรมชาติที่ถูกค้นพบและประกาศจากการตรัสรู้ดีของพระศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า โดยสังขจะ มันทำงานร่วมกับอนิจจะและทุกขะเพื่อปรุงแต่งความเป็นโลก และทำงานเป็นเอกเทศในความเหนือโลก

คนเข้าใจ “ความเป็นโลก” แต่พอพูดว่า “เหนือโลก” บางคนกลับคิดไปว่า เหนืออวกาศ เหนือจักรวาล ซึ่งภาษาอังกฤษคือ *Beyond earth surface* เพราะคิดว่าโลกคือ ก้อนวัตถุอย่างหนึ่งนั่นเอง

ผู้ที่เคยศึกษาปริยัติของอนัตตามาบ้าง ปฏิบัติเพื่อความรู้แจ้งอนัตตามาบ้าง ก็จะกล่าวทำนอง ความลึกซึ้งของอนัตตา เสมือนว่าเกินสติปัญญาของคนธรรมดาที่จะใช้อัตตาดำเพื่อดับทุกข์ในปกติชีวิต

ความรู้สึกดังกล่าวนี้เอง เป็นมูลเหตุให้การประยุกต์พุทธธรรมอยู่ในวงแคบและกระจุกตัว น้อยคนที่จะกล้าคิดกล้าวิจารณ์อาจหาญนำพระพุทธรศาสนามาแก้ปัญหาชีวิต

เหตุที่ไม่กล้าล้วงลึกในอรรถธรรมของพุทธศาสนา สาเหตุหนึ่งคืออรรถธรรมได้ถูกทำให้ตีบตันด้วยการอ้างเอาพุทธวจนะมาตัดตอนการ

กล้าคิด กล้าล้วงลูก ดังนั้นธรรมะต่างๆ ที่ถูกนำมาประยุกต์ใช้อธิบายโลกที่ทันสมัยของท่านพุทธทาสภิกขุ จึงดูเสมือนราวกับเป็นธรรมเทียม

การอ้างพุทธวจนะเพื่อยุติการขยายมนทัศน์ของพุทธธรรมเข้ามาสู่ชีวิตที่ทันสมัย ทำให้ภาษาพุทธธรรมแปร่งหูไปจากภาษาสมัยใหม่ คนสมัยใหม่ถูกค่านิยมใหม่ๆ ของโลกาภิวัตน์ครอบครองความคิดไว้ และยอมรับใช้หลักคิดเหล่านั้นโดยดุษณี ทั้งๆ ที่ค่านิยมเหล่านั้นเพิ่งได้รับการประดิษฐ์มาไม่ถึงหนึ่งร้อยปีมานีเอง

ถ้าเราเชื่อว่า พุทธวจนะเป็นหลักธรรมสากล ไม่ขึ้นกับกาลเทศะ เป็นของอมตะ ทำไมจึงมาเกยต้นที่ความคับแค้นของการตีความอย่างไม่มีติดหูแล้ว เพราะสิ่งที่เหนือกาลเทศะนั้น ไม่มีอะไรที่ทำให้สะเทือนได้ ถ้าหากการตีความไม่เข้าข่าย อมตธรรมย่อมถูกหลักอนิจจังพัดพาให้สูญสลายหายไป เราจึงควรกล้าคิดที่จะนำพุทธธรรมที่อ้างว่าลึกลับซึ่งนั้น มาประยุกต์ใช้ในระดับวิถีชีวิตด้วย

หนึ่งในพระพุทธรูปที่ถูกล้างบ่อยๆ คือ “ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นเรตถาคต ผู้ใดเห็นเรตถาคต ผู้นั้นเห็นธรรม”

ท่านพุทธทาสให้ความหมายของคำว่า “ธรรม” กว้างขวางสุด มโนทัศน์ของมนุษย์ ท่านจึงแปลงพระพุทธรูปมาเป็นวลีอย่างน้อยที่สุด ๓ วลี คือ

“ผู้ใดเห็นอิทัปปัจจยตา ผู้นั้นเห็นเรตถาคต ผู้ใดเห็นตถาคต ผู้นั้นเห็นอิทัปปัจจยตา”

“ผู้ใดเห็นปฏิจจสมุปบาท ผู้นั้นเห็นเรตถาคต ผู้ใดเห็นตถาคต ผู้นั้นเห็นปฏิจจสมุปบาท”

“ผู้ใดเห็นอนัตตา ผู้นั้นเห็นเราตถาคต ผู้ใดเห็นตถาคต ผู้นั้นเห็นอนัตตา”

สรุปก็คือ การเห็นอนัตตาก็ดี การเห็นปัจจุสมุปบาทก็ดี การเห็นอิทัปปัจจยตาก็ดี มีค่าเท่ากับการเห็นตถาคตทั้งนั้น

ธรรมที่ดับทุกข์ได้ล้วนอ้างได้ว่าเป็นอสังขตธรรมทั้งนั้น การนำพุทธธรรมมาดับทุกข์จึงต้องศึกษาเกี่ยวกับอสังขตธรรม จึงจะถูกตรงตามพุทธประสงค์

ถึงเวลาแล้วไม่ใช่หรือ ที่เราน่าจะเร่งมาระดมเรียนรู้เกี่ยวกับอสังขตธรรม กล่าวพูดกล่าววิจารณ์ธรรมชาติของอสังขตธรรม อย่างนำอสังขตธรรมไปเก็บไว้เป็นเรื่องลึกลับ ทำให้พุทธธรรมมีประโยชน์คับแคบและกระจุกตัวอยู่เฉพาะคนบางหมู่บางเหล่า

คนทุกคนไม่ว่าจะเป็นใคร ล้วนมีปัญหาชีวิตต้องแก้ทั้งสิ้น ทุกวันนี้ วิธีการแก้ปัญหาของสังคมไทยนั้น เกือบร้อยเปอร์เซ็นต์ใช้ปรัชญาตะวันตกเป็นที่พึ่ง ถ้าเราไม่ใช่พุทธธรรมแก้ปัญหาของสังคมไทยแล้วเราสมควรนามพุทธบริษัทหรืออย่างไร เพราะความเป็นพุทธบริษัทที่แท้ ควรหมายถึงผู้ศรัทธาในคำสอนของพระพุทธเจ้า มองเห็นความเป็นอนัตตา ความเป็นปัจจุสมุปบาทและอำนาจของอิทัปปัจจยตาทิ ผลักดันชีวิตของเราอยู่ การที่เราเห็นจริงเห็นแจ้งว่า ทั้งชีวิตของเราถูกรอบด้วยอสังขตธรรมดังกล่าว เช่นนั้นไม่ใช่หรือที่ควรได้ชื่อว่าพุทธบริษัทที่แท้

มาช่วยกันพลิกภูมิปัญญาพุทธธรรมเพื่อแก้ไขปัญหาของสังคมไทยกันดีกว่า เมื่อไรสำนึกได้ไม่มีอะไรที่เรียกว่า สายเกินแก้

กฎของอนัตตาเป็นอสังขตธรรม

ในบทสวดมนต์ทำวัตรเช้า จะพบสองวลีที่กล่าวว่า “ลัทธิเพ ลังขารานอนิจจา ลัทธิเพ ฐัมมา อนัตตาดติ” ซึ่งหมายความว่า การปรุงแต่งทุกอย่างของโลกล้วนสร้างขึ้นจากสภาวะของความไม่เที่ยงอยู่ตลอดเวลา ความไม่เที่ยงดังกล่าวมีทั้งที่เปิดเผยโจ่งแจ้ง และที่ซ่อนเร้น นอกจากนี้ก็ยังคงอยู่ภายใต้กฎของอนัตตา คือความที่ต้องเป็นไปตามเหตุตามปัจจัย ไม่อาจควบคุมได้ตามบังคับบัญชาของใคร ไม่อาจหาเจ้าของได้ ซึ่งเป็นการขัดแย้งต่อความต้องการของมนุษย์ที่ทันสมัยทุกประการ ทั้งหมดนี้ก็รู้จักกันในนามของสังขตธรรม (ธรรมที่เกิดจากการปรุงแต่งของจิต)

ท่านพุทธทาสภิกขุได้กล่าวไว้ชัดเจนว่า ธรรมที่เหนือโลก หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า อสังขตธรรม เป็นธรรมเที่ยง มีจริง แต่ก็ยังเป็นอนัตตา คือมีสมบัติไม่ต่างจากสังขตธรรม เพียงแต่เป็นนิจจัง เป็นสิ่งมีจริงเช่นนั้นเอง

ผู้ใดเรียนวิทยาศาสตร์พื้นฐานพอประมาณ ก็จะเข้าใจดีกว่าที่นักวิทยาศาสตร์จะลงความเห็นหา สารหนึ่งเป็นสารเคมีชื่ออะไร จัดเข้าเป็นสารประเภทไหน นักวิทยาศาสตร์ต้องทดลองและค้นคว้าหาหลักฐานทั้งเชิงกายภาพและเชิงชีวภาพมาร่วมกันยืนยันหลายแง่หลายมุม ยิ่งมีหลักฐานมาก ความแน่ใจยิ่งเพิ่มมากขึ้น น่าเชื่อถือมาก ด้วยหลักการเดียวกัน การพิสูจน์ว่ามีธรรมหนึ่งเหนือสมมติโลก ก็อาจใช้วิธีพิสูจน์หลายๆ นัย ยกตัวอย่างวิธีพิสูจน์ เช่น (หนึ่ง) ทดสอบความเป็นหนึ่งทาง

กายภาพ เช่น พินิจรูปร่างลักษณะของสิ่งนั้น หรือทดสอบความเป็นหนึ่งทางรูปธรรมและทางนามธรรมโดยกระบวนการต่างๆ ที่หลากหลายแล้วแต่ความเหมาะสมในแต่ละกรณี (สอง) ทดสอบว่า สมบัติดังกล่าวไม่ขึ้นหรือแปรปรวนตามกาลเวลา (สาม) ทดสอบความเป็นเช่นนั้นเองของเหตุปัจจัยที่มารวมกันเป็นสิ่งนั้น คือทดสอบความนอกเหตุเหนือผลของโลกนั่นเอง (สี่) ความเห็นจะตรงกันว่าเป็นจริงตามนั้นโดยสัตบุรุษผู้ใคร่สังจรรย์ผู้สามารถใช้กาลามสูตรลิบได้คล่องแคล่ว

ข้าพเจ้าคิดว่า การวิจัยของพุทธธรรมจะโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ของพุทธบริษัท สามารถปลุกชาวโลกให้ตื่นจากโมหะได้ ถ้าพวกเราสามารถพิสูจน์หลักการใหญ่ๆ ของวิทยาศาสตร์ ที่ถูกปลูกฝังให้เรียนและจำเหมือนกันทั่วทั้งโลกเป็นเท็จ หรืออย่างน้อยก็เป็นจริงแค่การยอมรับตามข้อตกลง ไม่ต่างจากการตั้งชื่อของมนุษย์แต่อย่างใด

พุทธบริษัทควรมองหาวิธีพิสูจน์ข้อเท็จ (falsify) ว่า

(ก) ที่ว่าสสารและพลังงานของโลกไม่อาจถูกทำลายได้ น่าจะเป็นเท็จ เราควรกล่าวว่า อสังขตธรรม เช่น ไกวัลยธาตุและนิพพานธาตุต่างหาก ที่ไม่อาจทำลายได้ และเป็นอมตธรรม

(ข) ที่ว่าทุกชีวิตมีพฤติกรรมของชีวิตผ่านกระบวนการ Central Dogma โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เชื่อมั่นว่าเป็นการแสดงออกของยีนบนโครโมโซม ซึ่งถูกแปรปรวนด้วยสิ่งแวดล้อม น่าจะพิสูจน์ว่าหลักการดังกล่าวเป็นเท็จ เพราะพุทธธรรมกล่าวว่า ชีวิตเป็นกระแสของเหตุปัจจัยที่มาอิงอาศัยกันชั่วคราว (ขณิกวาท) ปัจจัยที่แปรปรวนชีวิตไม่ใช่สิ่งแวดล้อมเท่านั้น แต่ขึ้นกับจิต กรรม และกฎธรรมชาติอีกด้วย

(ค) ชีวิตที่แข็งแกร่งเท่านั้นจึงจะรอดตามหลักวิวัฒนาการของชาร์ล ดาร์วิน ความแข็งแกร่งหมายถึงความแข็งแกร่งทางรูปธาตุ รวมทั้งอำนาจที่จะครอบครองรูปธาตุ นำพิสูจน์ว่าเรื่องดังกล่าวเป็นเท็จ เพราะพุทธธรรมกล่าวว่า การอยู่รอดของชีวิตและเกิดเป็นวิวัฒนาการได้นั้น ต้องอิงอาศัยพรหมวิหารสี่ (เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา) เป็นอย่างต่ำ และต้องอิงอาศัยอัปมัญญาสี่เป็นอย่างสูง

(ง) ความเร็วสูงสุดเป็นความเร็วของแสงนั้นน่าจะเป็นเท็จ เพราะความเร็วของจิตเร็วกว่าและคมกว่าแสง (เลเซอร์)

(จ) แสงเลเซอร์ แสงนิวเคลียร์ สามารถทำลายโลกได้นั้นน่าจะไม่จริง แท้จริงแล้วแสงแห่งอวิชชาต่างหากที่กำลังทำลายล้างโลก

หลักการพิสูจน์ก็ตรงตามสวากขาตธรรม คือเรียกทุกคนมาพิสูจน์ได้ พร้อมเมื่อไรพิสูจน์ได้เมื่อนั้น และต้องพิสูจน์ว่าจริงด้วยตนเอง ไม่ใช่แค่ นำข้ออ้างจากผู้อื่นมาข่มกัน ทำนองพวกมากถือเป็นฝ่ายชนะ อย่างน้อยควรรู้ว่า สมมติและบัญญัติของโลกนั้นเป็นความจริงชั่วคราว トラบใดที่มนุษย์ยอมรับข้อตกลงร่วมกัน สิ่งนั้นก็ยังเป็นความจริง ผิดกับปรมาตถ-ลัจจะ จะจริงเสมอไม่ว่าจะถูกยอมรับหรือไม่ก็ตาม

ถ้าเราทำได้เช่นนี้ จึงควรจะได้ชื่อว่า ประเทศไทยเป็นประเทศผู้นำของพุทธศาสนา มีปราชญ์ที่ผลิตลัจจธรรมที่เป็นที่พึ่งของโลก สามารถปลุกคนในโลกให้ตื่นจากความหลงผิดได้

ปรีติของอนัตตา

ดูผิวเผินคล้ายกับว่า การกล่าวข้อความที่ผ่านมา เป็นการหลงตัวเอง จนชมคนทั้งโลกว่าเป็นมัจฉาปฏิภูมิจิ จะรู้ได้อย่างไรแล้วว่า สิ่งที่เรา กำลังถือครองอยู่เป็นสัมมาปฏิภูมิจิหรือมัจฉาปฏิภูมิจิ

หนึ่งในกระบวนการทดสอบมัจฉาปฏิภูมิจิที่ขึ้นชื่อมาก คือความคิด เห็นที่สุตโต่งสองปลาย

ลักษณะของการสุตโต่งทั้งสองปลาย หมายความว่า ต้องมีปลาย ต้น (ตัวกู) และปลายที่ไม่ใช่ตัวกู พุดเป็นภาษาบาลีคือเป็นทวิภาวะ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจน เช่นการประกาศของประธานาธิบดีของ ประเทศสหรัฐอเมริกาก่อนจะส่งขีปนาวุธไปโจมตีประเทศอิรักว่า “ถ้า คุณไม่ใช่พวกเรา คุณก็เป็นพวกก่อการร้าย” นี่คือการของคนที่ผู้มี ตัวกูสุดโต่ง

พุทธศาสนาถือว่า ทุกคนเป็นเพื่อนทุกข์เกิดแก่เจ็บตาย เมื่อเสมอ กันตรงนี้ จะแบ่งว่าพวกเราพวกเขาได้อย่างไร เข้าใจตรงนี้ได้จะซาบซึ้ง หลัของอนัตตาทันที

คนส่วนมากติดความสุดโต่งอย่างไม่รู้ตัว เช่น เมื่อเห็นนักบวช ห่มผ้ากาสาขาวพัสดร์ ก็เหมาเอาว่า ต้องละกิเลสค้นหาได้หมด มิเช่นนั้น ก็ไม่ควรบวช หรือไม่ก็คิดทำนองว่า ถ้าหากไม่มีกิเลสค้นหาก็ไม่ควร ต้องใช้ความเจริญทางวัตถุ ฯลฯ เหล่านี้คือความคิดเห็นสุดโต่ง ซึ่งไม่ใช่ ทางสายกลางที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงเป็นครั้งแรกกับภิกษุปัญจวัคคีย์เลย

ท่านพุทธทาสภิกขุกล่าวย้ำซ้ำหลายหนว่า อัตตาเป็นสิ่งมีจริง แต่อัตตาที่มีจริงนั้นถูกกฎของอนัตตาควบคุมอยู่ ทำให้อัตตานั้นๆ ถูกอยู่ใต้หลักการของอนัตตาดังต่อไปนี้

(ข้อที่หนึ่ง)

ที่ว่าป็นอนัตตา

**เพราะ (นามรูป) ต้องเป็นไปตามเหตุตามปัจจัยของโลก
เป็นธรรมดา**

ชีวิตของผู้คนที่ไปกับความทันสมัยจะอยู่ภายใต้กลไกของระบบตลาด (นายทุนธุรกิจ) ชีวิตทุกวันนี้มีปกติชื่อของสำเร็จรูปจากระบบตลาดจะเป็นตลาดย่อย ตลาดรวมสินค้า ตลาดนัด ก็หนีไม่พ้นต้องซื้อหาในรูปแบบของปัจจัยสำเร็จรูป เราพอใจที่จะใช้เงินแลกปัจจัยสำเร็จรูปเหล่านั้นมา แทนการทำมันขึ้นมาด้วยมือของตนเอง เราคิดว่านี่เป็นความถูกต้อง จึงยังชีวิตของเราให้เป็นไปตามกลไกของระบบตลาด (นายทุนธุรกิจ) โดยมีแรงต้านน้อยมาก

ยกตัวอย่าง แม้ในฤดูกาลที่ว่างจากงานนางานไร่ คนชนบทก็ยังพอใจที่จะยังชีวิตด้วยอาหารที่ฉีกซองแล้วอุ่นหรือเติมน้ำ หรืออาหารที่เปิดซองเปิดกล่องแล้วรับประทานได้เลย รู้สึกว่าเฉพาะเทศกาลสำคัญๆ เท่านั้นจึงจะยอมทำอาหารด้วยมือของตนเอง คนสมัยใหม่เห็นว่าการเตรียมอาหารด้วยมือของตนเองเป็นของล้าสมัยและคร่ำครึยุ่งยาก และลำบากอีกต่างหาก

แม้กระทั่งการเลี้ยงชีพเป็นแม่ค้าขายกับชาวสำเร็จรูป ก็ยังหนี

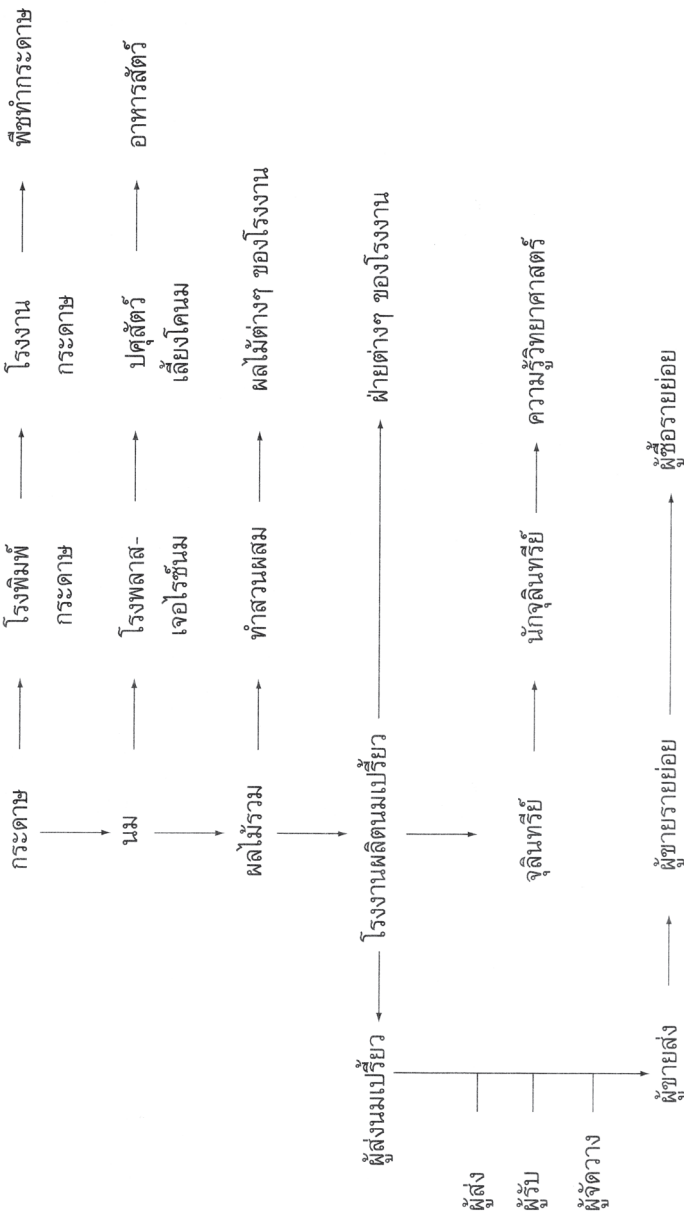
ไม่พ้นระบบตลาดทุนธุรกิจ การเป็นแม่ค้าขายกับข้าวกลายเป็นเพียงผู้ที่จะนำปัจจัยที่เตรียมสำเร็จแล้วจากระบบตลาดมาผสมกันเป็นแกงชนิดต่างๆ และแต่งรสตามชอบเท่านั้น น่าสังเกตว่า ถ้าแม่ค้าคนใดยืนยันการประกอบอาหารด้วยมือตามระบบดั้งเดิม จะกลายเป็นจุดเด่นและจุดขายของสังคมที่ยังหวนอนาลัยถึงอาหารที่ผลิตโดยกระบวนการเก่าๆ ซึ่งมีอยู่น้อยมาก

ลองหยุดพิจารณาปัจจัยที่จำเป็นอื่นๆ ในการดำรงชีวิต เช่น เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม เครื่องประดับ รองเท้า กระเป๋า เครื่องสำอาง ยา บ้านที่อยู่อาศัย ที่ทำการเช่นออฟฟิศต่างๆ รวมทั้งเครื่องเขียน แบบเรียน เสื้อผ้าชุดนักเรียน เครื่องอำนวยความสะดวก ความบันเทิง สันทนาการ พิธีการ พิธีกรรมต่างๆ เนื่องในงานมงคล งานอวมงคล ฯลฯ และ ฯลฯ ทั้งหมดทั้งสิ้นล้วนแต่อิงอาศัยปัจจัยที่สำเร็จจากน้ำมือผู้อื่นทั้งสิ้น

ถ้าเราไม่ถูกรอบด้วยการคิดสั้นๆ เพียงขั้นตอนเดียว ว่าเรามีเงินไปซื้อมา แต่มองลึกลงไปถึงเหตุการณ์จริงที่เป็นที่มาที่ไปของปัจจัยต่างๆ ที่กลายเป็นองค์ประกอบของชีวิตของเราทั้งโดยตรงและโดยอ้อม เราจะเห็นว่า **ยุคโลกาภิวัตน์ทำให้หลักของอนัตตาข้อนี้เด่นชัดและโจ่งแจ้งยิ่งนัก (โปรดอ่านทวนหัวข้อที่หนึ่ง)**

ยกตัวอย่างการได้ตีมนมเปรี้ยวหนึ่งกล่อง ต้องสำเร็จมาจากเหตุปัจจัยที่อิงอาศัยกันนับประมาณไม่ถ้วน นมเปรี้ยวกล่องที่เราตีมนั้นแต่ละวันนี้แหละ มีเหตุปัจจัยที่มาที่ไปที่สัมพันธ์กับคน ไม่ต่างอะไรกับการอุปมาเหตุปัจจัยที่มนุษย์มีความสัมพันธ์กับพ่อแม่ปู่ย่าตายายโดยตรง และสัมพันธ์กับครู เพื่อน และคนในสังคมโดยอ้อม เพียงอุปมาแค่ปัจจัยเดียวคือ จำนวนคนที่ร่วมด้วยช่วยกันผลิตนมเปรี้ยวหนึ่งกล่องนั้น ก็นับไม่ถ้วนเสียแล้ว (รูปที่หนึ่ง)

รูปที่หนึ่ง แผนผังการเชื่อมโยงปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวกับการผลิตนมเบรียวหนึ่งกล่อง

หมายเหตุ

(๑) โรงงานขนาดเล็กถึงขนาดกลาง มีคนเกี่ยวข้องประมาณ หนึ่งร้อยคน

(๒) แค่คิดโรงงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตนมเปรี้ยวโดยตรง มี ๕ โรงงาน

(๓) ถ้าคิดเชื่อมโยงถึงการทำนา ทำไร่ ทำสวนผลไม้ เลี้ยง ปศุสัตว์ ยิ่งเห็นคนจำนวนเป็นแสนๆ คน ร่วมมือกันผลิตนมเปรี้ยว ๑ กล่อง

(๔) ถ้าคิดถึงตัวโรงงาน สิ่งสาธารณูปโภค การคมนาคม การ สื่อสารโทรคมนาคม ยิ่งเห็นคนเป็นล้านคน ร่วมมือกันผลิตนมเปรี้ยว ๑ กล่อง

(๕) ถ้าคิดถึงคนที่เกี่ยวข้องกับการหาความรู้ต่างๆ ที่ใช้ในการผลิตนมเปรี้ยว คนที่ต้องแก้ปัญหาอุปสรรคต่างๆ ในการผลิต นมเปรี้ยว ๑ กล่อง ยิ่งเห็นว่า คนและสัตว์และพืชทั่วโลกร่วมกัน ผลิตนมเปรี้ยว ๑ กล่อง

หลักการข้อนี้ของพุทธธรรมก็คือ สรรพสิ่งไม่ว่าจะเป็นรูปธรรม และนามธรรมที่เล็กกระจิดจิริดเช่นฝุ่นธุลีหรือเม็ดทราย หรือใหญ่เท่ากับ โลกและจักรวาล ก็จะต้องเกิดจากเหตุปัจจัยอิงอาศัยกันมหาศาล ปัจจัยเหล่านั้นมาอิงอาศัยกันด้วยอำนาจของอิทัปปัจจัยตาที่ทำงาน ควบคู่กับอนัตตา

ก็เมื่อแค้นมเปรี้ยวหนึ่งกล่องยังต้องอิงอาศัยปัจจัยเป็นอเนกประการดังนี้แล้ว ก็วันหนึ่งๆ มีปัจจัยจำนวนมากที่เราต้องใช้เพื่อการดำรงปกติชีวิต ทุกวันนี้ชีวิตที่ปกติของเราแต่ละวัน จึงเชื่อมโยงอิงอาศัยผู้คนนับไม่ถ้วน อิงอาศัยปัจจัยจากธรรมชาติอีกนับไม่ไหว และทุกปัจจัยนั้นล้วนมีที่มาที่ไปอย่างแน่นอน แต่มันกลายมาเป็นปัจจัยเพื่อสืบสานชีวิตของเราได้อย่างน่ามหัศจรรย์ที่สุด

มองในแง่นี้ อนัตตาต่างหากที่สร้างความเป็นโลกาภิวัตน์ และเราซึ่งเป็นสมาชิกของโลกาภิวัตน์ต่างอยู่ภายใต้การอิงอาศัยระหว่างผู้คนในโลก เป็นการเชื่อมโยงที่ไกลาหลและมหิทมา ข้าพเจ้าใครจะเสนอว่า ข้อมูลที่มาที่ไปของปัจจัยที่ใช้ดำรงชีวิตในแต่ละวัน ชับซ้อนซ้อนเงื่อนเอาไว้ไม่ต่างจากความรู้อากลของโลกที่ทันสมัยที่เก็บสาระเอาไว้ในอินเทอร์เน็ตแต่อย่างใด

กล่าวอย่างมั่นใจว่า รูปแบบที่ได้ปัจจัยมากมายมาเสนอสนองความต้องการของชีวิตแต่ละวัน เป็นอินเทอร์เน็ตของเหตุปัจจัยที่อิงอาศัยกันอย่างซับซ้อนและไกลาหลอย่างมหัศจรรย์

ทุกวันเรามีปัจจัยเหล่านั้นใช้อย่างสะดวกสบาย แล้วเราคิดบ้างหรือไม่ว่า อนิจจังอาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต ถ้าผู้คนมีอกุศลกรรมมากพอ เพราะการมีปัจจัยใช้สอยอย่างสะดวกสบายต้องขึ้นกับกฎแห่งกรรมอีกด้วย

(ข้อที่สอง)

ที่ว่าเป็นอนัตตา
เพราะควบคุมให้เป็นไปตามอำนาจบังคับไม่ได้
ยกเว้นชั้นตอนเหล่านั้น
ต้องถูกตรงต่อกฎของธรรมชาติที่เป็นสังขธรรม

ค่านิยมที่ทันสมัยมองเห็นความถูกต้องในการจดลิขสิทธิสำหรับการคิดการเขียนโครงการและเรื่องราวต่างๆ รวมทั้งการจดสิทธิบัตรในการคิดประดิษฐ์สูตรสำเร็จ วัตถุประสงค์ต่างๆ นี่คือหลักฐานที่บ่งชี้ถึงความเชื่อเรื่องข้อตกลงทางกฎหมายหรือตัวอักษร แต่ขณะเดียวกันมนุษย์ก็พยายามหลีกเลี่ยงข้อตกลงเหล่านั้นด้วยกลอุบายต่างๆ นานา จนกระทั่งผิดเกิดความระแวงแคลงใจสงสัยในความซัดสัจจะของกันและกัน ใครยังดำรงสัจจะไว้ได้กลายเป็นเรื่องของความซื่อและความโง่ไม่ทันเกมตลาดแข่งขัน

ถ้าพินิจตามหลักอิงอาศัยของพุทธธรรมแล้ว ต้องถือว่าค่านิยมดังกล่าวเป็นความโง่ของผู้มีตัวตน ที่ทำความดีคือคิดสร้างสรรค์แล้วก็ปลงล้างความดีนั้นออกด้วยการจดลิขสิทธิหรือสิทธิบัตร แทนที่จะปิดิว่าตนได้มีโอกาสสนองคุณของบรรพชนที่เป็นต้นคิดค้นคว้าเรื่องราวต่างๆ ไว้ก่อนแล้ว โอกาสที่เราได้ทำคือต่อ ยอดความคิดเหล่านั้น ถ้าคิดแนวพุทธเช่นนี้ อำนาจของจาคะก็จะเกิดขึ้น คือต้องการคืนกลับความสร้างสรรค์เหล่านั้นให้เป็นสาธารณประโยชน์ต่อไป นี่คือนสิ่งที่บรรพชนคนไทยสอนลูกหลานมาเช่นนี้ ผู้เขียนคิดว่า เรื่องเหล่านี้เป็นอิทธิพล

ที่ได้รับจากพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ว่าด้วยเรื่องสัมปรายภพที่ตถะประโยชน์ บุคคลจะถึงพร้อมด้วยความสำเร็จทั้งปวงจะต้องบริบูรณ์ด้วย ศรัทธา ศีล จาคะ และปัญญา คนไทยจึงมีค่านิยมเปิดเผยสิ่งที่ตนรู้ให้เป็นสาธารณประโยชน์ ไม่ค่อยจะมีสำนึกในการจดลิขสิทธิ์ หรือสิทธิบัตรแต่อย่างใด

ทำไมจาคะจึงเป็นสิ่งประเสริฐที่อริยบุคคลทั้งหลายรับรองว่าได้ อานิสงส์สูงสุด **จาคะต่างจากทานคือการให้โดยไม่เจาะจงว่าให้กับใคร** ให้เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ เพื่อให้เหตุแห่งการให้ได้เป็นปัจจัยไปสู่ผู้ที่ควรรับ เป็นการเชื่อเรื่องกฎของอนัตตาที่ว่าเหตุและปัจจัยย่อมพอดี อิงอาศัยกันตามกฎของอิทัปปัจจยตา

เป็นการเชื่อย้อนกลับจากข้อที่กล่าวผ่านมาในข้อแรกนั่นเอง คือกฎของธรรมชาติจะจัดการให้เอง มนุษย์ไม่สามารถที่จะรู้ความซับซ้อนของเหตุปัจจัยนั้น เรามีหน้าที่แค่กระทำทาน รักษาศีล และทำภาวนา เพื่อฝึกฝนจิตให้ชาวรอบเหมาะแก่กับเหตุปัจจัยต่างๆ ที่ถูกโปรยปรายมาเป็นสาธารณประโยชน์เท่านั้น

นี่คือกฎของอนัตตา ว่าด้วยการไม่อาจควบคุมให้เป็นไปตามอำนาจบังคับ

แม้จะจดลิขสิทธิ์หรือสิทธิบัตร กฎข้อสองของอนัตตาก็ยังมีอำนาจเด็ดขาดอยู่ดี เพียงแต่กุศลของผู้คิดสร้างสรรค์ที่จดลิขสิทธิ์และสิทธิบัตรจะน้อยลงเท่านั้น แทนที่ได้ทำดีแล้วน่าจะทุกข์น้อยลง การกลับไม่เป็นเช่นนั้น การทำดีกลับทำให้เกิดการระแวงกลัวคนจะขโมยลิขสิทธิ์ ละเมิดสิทธิบัตร เพราะความไม่รู้ หวงสิ่งที่ตนค้นพบว่าเป็นของตน ตนนั่นเองที่ลืมนึกไปถึงเหตุปัจจัยที่อิงอาศัยส่งต่อมาให้ตนได้ค้นพบสิ่งเหล่านั้น

ต่อไปนี้เป็นข้อมูลจริงที่รู้ได้โดยสามัญสำนึกธรรมดา

๑. ไม่ว่าจะเป็นการผลิตวัตถุธรรม หรือผลิตโครงการนามธรรม ก็ตาม ทุกอย่างต้องเป็นไปตามขั้นตอนตามธรรมชาติ จะทำให้ลัดสั้น แล้วแย้งต่อกฎของธรรมชาติไม่ได้ ตัวอย่างเช่น ถ้าจะผลิตระเบิดสำเร็จรูป จะต้องเริ่มต้นจากกระบวนการทำแป้งจากข้าว การนวดแป้งผสมให้เข้ากับสารบางอย่างที่ทำให้แป้งที่นวดตีแผ่เป็นแผ่นและเหนียวพอตัดเป็นเส้นได้ ต้องทำให้แป้งสุก นำไปทำให้แห้งน้ำโดยการอบ

เราจะทำลัดสั้นโดยการนำข้าวไปยัดเป็นเส้นโดยไม่ผ่านกระบวนการทำแป้งไม่ได้ เช่นนี้เป็นต้น

นี่คือความหมายของอนัตตาที่ว่า จะต้องเป็นไปตามขั้นตอนตามกฎธรรมชาติ ไม่อาจควบคุมให้เป็นไปตามอำนาจของใครได้

ถ้าเข้าใจตัวอย่างที่ยกมา ก็จะเข้าใจอนัตตาในการกระทำทุกสิ่งทุกอย่าง เพราะรู้แจ้งเพียงหนึ่ง ก็จะแทงทะลุทุกสิ่งได้เป็นธรรมดา เช่นนั่นเอง

และโปรดสังเกตด้วยว่า ทุกขั้นตอนต้องประกอบด้วยเหตุปัจจัยอิงอาศัยกันเป็นอนเนกอนันต์ เช่นเดียวกับสังขารธรรมที่อธิบายในข้อที่หนึ่ง

๒. ต้องใช้กรรมหรือการกระทำลงไปทุกขั้นตอน (เจตนาคือตัวกรรม) ตรงกับวิทยาศาสตร์ที่เชื่อว่า ทุกปฏิกิริยาจะต้องใช้พลังงานและจะต้องได้ความโกลาหล (disorderliness) เข้าสู่สิ่งแวดล้อม เป็นกฎที่สองของเทอร์โมไดนามิกส์

มองตามสามัญสำนึก คน พิษ สัตว์ จุลินทรีย์ หรือสิ่งมีชีวิตบน

ผิวโลกจะต้องดูกลิ่นอาหาร (วัตถุธาตุ) น้ำ อากาศ และจะต้องขับถ่ายของเสียบางอย่างออกมา ขณะดูกลิ่นปัจจัยต่างๆ นั้น เหตุคือสิ่งมีชีวิตก็เลือกปัจจัยที่คัดแล้ว แต่ทว่าปัจจัยที่คัดแล้วเหล่านั้นก็ต้องเป็นตามขั้นตอนตามธรรมชาติ สิ่งที่ไม่ต้องการก็ต้องนำไปด้วย นี่คือหลักอนัตตาและก็ต้องขับถ่ายออกมาเป็นธรรมดาเช่นนั้นเอง

ถ้ารู้แจ้งตัวอย่างที่ยกมา ก็เห็นอนัตตาในทุกการกระทำในทุกคำที่พูดของเราทีเดียว และรู้แจ้งใจตนเองก็สามารถแทงทะลุแจ้งใจสิ่งมีชีวิตทั้งหลายทั้งปวง ซึ่งต้องเป็นไปตามหลักอนัตตาข้อนี้อีกด้วย

๓. ทุกขั้นตอนที่มีการกระทำ จะต้องผ่านการปรุงแต่งของจิตตสังขารก่อนหน้าเสมอ ภาษาสสมัยใหม่เรียกว่า วางแผนล่วงหน้า และเมื่อไม่เข้าใจกฎของอนัตตา ก็เลยปรุงแต่งต่อไปถึงขั้นการตั้งสมมติฐานและเลยเถิดจนถึงกับการเขียนโครงการ โครงการต่างๆ ตั้งแต่โครงการ วิจัยระดับชาติ ระดับมหาวิทยาลัยหรือสถาบัน หรือระดับองค์กรต่างๆ ตลอดจนลามมาถึงระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน มาถึงสมาชิกในครอบครัว แม้คนอ่านหนังสือไม่ออก เมื่ออยากได้เงิน ยืมจากกองทุนหมู่บ้าน ก็ต้องจ้างวานลูกหลานที่เข้าใจการเขียนโครงการช่วยเขียนให้ เมื่อได้เงินมาสมใจนึกแล้ว ต่างคนต่างก็เอาเงินนั้นไปใช้ตามใจฉัน เพราะรัฐบาลตรวจตราเฉพาะตัวอักษร อนุมัติตามตัวอักษร จะปรุงแต่ง อย่างไรก็ได้ ถ้าเป็นแค่ตัวอักษร

พุทธศาสนาถือว่า จิตตสังขารนั้นมีความไม่เที่ยง เป็นอนัตตาอยู่ในตัวมันเอง ทำไมบางคนปรุงแต่งแล้วค่อนข้างจะสัมฤทธิ์ผลตามนั้น บางคนปรุงแต่งแล้วเตรียมตัวล้มเหลวหรือล้มละลายล่วงหน้าได้ เพราะอำนาจของบุญกุศลที่บันทึกเป็นรหัสลับของจิตไม่เท่ากัน ถ้าผู้ใด

บันทึกกุศลกรรมไว้มาก โอกาสที่จะได้อิฏฐารมณฺ์จะมีมาก มันเป็นกรรมวิบากเช่นนั้นเองของกุศล ส่วนผู้ที่มีอกุศลกรรมบันทึกมาก เช่น คนทำดี ดิตดี เอาแต่ใจตัว ท่านเรียกว่ากุศลจิตทั้งนั้น ก็มีโอกาสดได้อิฏฐารมณฺ์มาก มันเป็นอกุศลวิบากเช่นนั้นเอง

ถ้าหากเข้าใจกฎของอนัตตาข้อนี้แล้ว จะสามารถวางเฉย (อุเบกขา) ต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของโครงการได้อย่างดี และที่เหนือไปกว่าการวางเฉยก็คือ **มองเห็นพิษภัยของการเขียนโครงการต่างๆ ซึ่งเสมือนเป็นประกาศิตแห่งความทุกข์ที่รอลงทัณฑ์ทั้งผู้เขียนและผู้อนุมัติโครงการทีเดียว**

๔. คราวนี้ลองหวนมาพิจารณาว่า กฎของอนัตตาข้อนี้ มีแทรกอยู่ในสรรพสิ่งที่อิงอาศัยกันเชิงนามธรรมหรือไม่ ตัวอย่าง การแต่งเพลง เนื้อร้อง ทำนอง การแต่งนิยาย เขียนสารคดี ข่าว โฆษณา ประชาสัมพันธ์ แต่งคำขวัญ คำกลอน ตลอดจนงานเขียนบทความธรรมเช่นที่ข้าพเจ้ากำลังกระทำอยู่ และอื่นๆ อีกมากมาย ถ้ามันจะต้องเป็นไปตามขั้นตอนตามกฎของธรรมชาติหรือไม่ จะควบคุมให้ลัดลันกว่านั้นได้หรือไม่ กรุณาใช้สามัญสำนึกพิจารณาความจริงที่ปรากฏกับตัวท่านเองก็ได้

ตัวอย่าง การเขียนบทความ เรื่อง “*ปรียัติ (ทฤษฎี) ของอนัตตา*” ต้องเริ่มจาก

- (๑) มีมโนทัศน์หรือแนวความคิดเกี่ยวกับอนัตตามากพอควร
- (๒) มีเจตนาที่จะแลกเปลี่ยนมโนทัศน์สู่สาธารณะ
- (๓) พยายามเรียบเรียงแนวทอ้งเรื่องให้เข้าสรมัยนิยม
- (๔) เขียนร่างบทความ เพื่อเป็นฐานของสาระ

- (๕) เขียนร่างต้นฉบับหลายๆ ครั้ง จนพอใจ
- (๖) ส่งต้นฉบับร่างไปพิมพ์เข้าคอมพิวเตอร์
- (๗) แก้ไขต้นฉบับในคอมพิวเตอร์ ก็รอบก็ตามจนถูกต้อง
- (๘) ส่งบรรณาธิการพิจารณา
- (๙) บรรณาธิการพิจารณาสาระของบทความ
- (๑๐) บรรณาธิการตัดสินรับหรือปฏิเสธบทความ

ทุกขั้นตอนเป็นอนัตตา ไม่ทราบว่าจะเขียนเสร็จวันไหน เวลาไหน แค่ตั้งเจตนาแล้วก็ดำรงความเพียรเรื่อยๆ มีเวลาปลอดโปร่งใจก็เขียนต่อมาทีละชั้น ตามลำดับ จะเว้นขั้นตอนไหนก็ได้ทั้งนั้น และกำหนดไม่ได้ด้วยว่าจะสำเร็จวันไหน เพราะงานที่เข้ามาแทรกแข่งทั้งงานประจำ งานจร งานพิเศษที่แฝงเข้ามาโดยระบบอนัตตา แค่นี้พรรณนามานี้ก็จะเข้าใจได้ว่า กฎของอนัตตานั้นเด็ดขาดแค่ไหน

ข้อได้เปรียบของการเข้าถึงกฎของอนัตตาก็คือ ไม่ต้องทุกซัซนที่ กำลังดำเนินแต่ละขั้นตอน ไม่ถือว่างานจร งานพิเศษเป็นมารของการเขียนบทความ เพราะซาบซึ้งใจในกฎของอนัตตาอยู่แล้ว เมื่อเขียนเสร็จแล้วก็ต้องวางอุเบกขา เพราะต้องเผชิญทั้งอิฎฐารมณและอนิฎฐารมณอย่างไม่ต้องสงสัย โลกสังขารเป็นเช่นนี้เอง

(ข้อที่สาม)

ที่ว่าเป็นอนัตตา เพราะหาสภาพการเป็นเจ้าของไม่ได้

ความเป็นเจ้าของในความหมายของพุทธธรรม คือการมีสิทธิ เด็ดขาดต่อสรรพสิ่งนั้นๆ และไม่มีอำนาจของอะไรอาจแทรกแซงสิทธิ นั้นได้

คนในโลกออกกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ วางอำนาจ ควบคุม การจัดสรรทรัพยากรต่างๆ ปักปันเขตแดน ออกโฉนดที่ดินเป็นมรดก ตกทอด ออกข้อกฎหมายควบคุมทั้งสังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์ แล้วยึดมั่นถือมั่นว่า นี่แหละคืออำนาจเด็ดขาดที่มนุษย์มีในโลกนี้ ลืม ลังจจธรรมไปว่า ทั้งหลายทั้งปวงเป็นของสมมติที่อุปโลกน์กันในหมู่ มนุษย์เองเท่านั้น เมื่อหลงตัวเองจนเต็มอัตราก็ลืมข้อเท็จจริงที่ปรากฏ ตรงหน้า ซึ่งเห็นดำตาดำใจอยู่ทุกวัน ว่ากฎของธรรมชาติเท่านั้นที่ใหญ่ กว่ากฎหมายของมนุษย์

ถ้าพอมีสติยอมรับความจริงอยู่บ้าง ก็เห็นจริงด้วยสามัญสำนึก ธรรมดา ดังต่อไปนี้

๑. สรรพสิ่งทั้งหลายทั้งปวงเหล่านั้น ที่สมมติกันว่า ข้าพเจ้าเป็น เจ้าของแต่เพียงผู้เดียว ทุกสิ่งทุกอย่างล้วนถูกกระทบกระแทกด้วยปัจจัย กายภาพและปัจจัยชีวภาพอยู่ตลอดเวลา **ทุกสรรพสิ่งประกอบด้วยรูปธาตุ ที่มีสมบัติของอนิจจังมาอิงอาศัยกันชั่วคราว ทุกสรรพสิ่งจึงแสดง อนิจจังโดดเด่นและแผงเร้นอย่างไม่อาจบังคับบัญชาได้** ตัวอย่าง

บ้านทุกหลัง สิ่งที่อยู่ในบ้านทั้งหมดล้วนต้องแปรปรวนตามอำนาจของ
 สายลม แสงแดด และจุลินทรีย์ที่ลอยล่องในอากาศ นอกจากนี้สิ่งมีชีวิตตัวเล็กๆ ก็ยังไม่รับรู้สิทธิของมนุษย์ มันก็ยังคงใช้บ้านทุกหลังเป็นที่
 สืบวงจรชีวิตของมันตามธรรมดา บ้านแต่ละหลังจึงเป็นที่อาศัยของนก
 หนู แมลง มด จิ้งจก ตู๊กแก ปลวก และสัตว์มีพิษอื่นๆ ไม่รวมรั้นไรที่
 มองเห็นได้ยากด้วยสายตาธรรมดาอีกด้วย นี่คือนัตตาในความหมายว่า
**ไม่มีใครเป็นเจ้าของอะไรอย่างแท้จริงได้ ต้องเปลี่ยนไปตามกฎแห่ง
 เหตุปัจจัยตามธรรมดา**

๒. ลองพิจารณาต้นไม้ ใบหญ้า พืชทุกต้นที่ปลูกในกระถาง แปลง
 ในนาไร่ทั้งปวง ทุกที่ทุกแห่งล้วนตกภายใต้การกระทบกระเทือนของ
 ปัจจัยกายภาพและปัจจัยชีวภาพด้วยกันทั้งนั้น ด้วยเหตุนี้ พืชที่เราปลูก
 จึงถูกแทรกแซงด้วยปัจจัยต่างๆ โตบ้าง ตายบ้าง ให้ผลบ้าง ไม่ให้ผล
 บ้างเป็นธรรมดา นี่คือนัตตาในความหมายของไม่มีใครเป็นเจ้าของ
 อะไรอย่างแท้จริง

๓. ย้อนมองดูร่างกายของเราเอง ซึ่งถือว่าเป็นสมบัติโดยชอบธรรม
 ของเราแต่ผู้เดียว บางคนมือหังการคิดว่า “กูแน่” จะทำอะไรกับร่างกาย
 ของกูก็ได้ เลยกโรคเหล้ากรอกยากรอกอกุศลกรรมเข้าร่างกายวันแล้ว
 วันเล่า บางคนก็กลัวความทุกข์กลัวความยากลำบาก อุตสาห์ตั้งหน้า
 ทำความดี เพื่อบรรเทาทุกข์ ต่อให้ดีแค่ไหน มีบารมีสูงเท่าใด ก็ต้องตก
 อยู่ภายใต้กฎของอนัตตาอยู่ดี ลองพินิจดูกรณีตัวอย่างที่จะสมมติให้
 ลองใช้สามัญสำนึกกับนักบวชผู้เปี่ยมด้วยบุญบารมี แล้วคิดตรองดูว่า
 สิ่งเหล่านี้เป็นจริงหรือไม่

๓.๑) อาหารทุกคำข้าวที่ผู้มีบุญกำลังกลืนกิน ทุกคำล้วนมีองค์ประกอบของอนิจจาและเป็นอนัตตาอย่างถึงที่สุด นักบวชต้องกลืนอาหารที่ขึ้นกับจิตตสังขารของทายกและทายิกา จะให้ได้ตามใจปรารถนาก็ไม่ได้ องค์ประกอบอื่นๆ นอกจากคำข้าวก็พินิจพิจารณาทำนองเดียวกัน

๓.๒) อาหารทุกคำข้าว เมื่อถูกกลืนจากการเคี้ยวล่วงลงลำคอ ทุกคำล้วนแสดงอนัตตาธรรม มันจะถูกจัดด้วยอำนาจของอิทัปปัจจยตาไปตามธรรม ไม่มีใครคาดว่า อาหารทุกคำจะมีประโยชน์เท่านี้เท่านั้น ทุกคำข้าวจะมีโทษปะปนอยู่เสมอ ส่วนที่ไม่ใช่คำข้าวก็อาจพิจารณาได้ทำนองเดียวกัน

๓.๓) ไม่มีใครบังคับบัญชาได้ว่า อาหารคำไหน ส่วนไหนจะไปอยู่ที่ไหน นักวิทยาศาสตร์อาจคาดคะเน (อุปนัย) เท่านั้นเท่านั้น แต่นั่นไม่ใช่สังขารธรรมที่แท้ เป็นเพียงการคาดเดา มีโอกาสผิดเท่าๆ กับมีโอกาสถูก

สรุปก็คือทุกคำข้าวที่กลืนเสียงคุณเสียงโทษปานกัน บุคคลลรับประทานอาหารให้วิเศษแค่ไหน ก็ต้องพบกับความแก่ทุกวันไป

ถ้าพิจารณาคำข้าวทุกคำให้เห็นความไม่เป็นเจ้าของได้ แม้แต่อาหารที่ล่วงลงไปในร่างกายตนเอง กระนั้นแล้ว ปัจจัยที่ใช้สอยภายนอกยิ่งจะนอกการบังคับบัญชา และไม่อาจเป็นเจ้าของได้ปานนั้น

การพิจารณาเช่นนี้บ่อยๆ จิตจะสันโดษข้าวของ ถึงมีบุญวาสนาส่งก็มียินดีจะตระหนี่ข้าวของไว้เป็นของตัวเอง มองเห็นแต่กฎของอนัตตาที่เฉียบขาดที่กำลังทำหน้าที่ของมันอยู่เช่นนั้นเอง

(ข้อที่สี่)

ที่เป็นอนัตตา

เพราะมีสภาพขัดแย้งต่อความเป็นอนัตตา

พุทธศาสตร์ให้ความหมายของอนัตตาในข้อนี้คือ สรรพสิ่งต้องเป็นไปตามเหตุตามปัจจัยตามอำนาจของอิทัปปัจจยตา สรรพสิ่งไม่ได้อยู่ภายใต้อาณาเขตของใคร ไม่ฟังว่าใครเป็นเจ้าของ มีต้นเหตุอย่างไร มีเป้าหมายอย่างไร และที่กฎของธรรมชาติให้ความเท่าเทียมกันในข้อนี้คือ สัตว์ทุกชีวิตไม่มีที่จะอยากแก่ อยากเจ็บ อยากตาย แต่ก็ต้องได้รับความแก่ ความเจ็บ ความตายโดยเสมอกัน

ลองใช้สามัญสำนึกพิจารณาจิตตอนัตตาโดยนัยว่า **“มีสภาพขัดแย้งต่ออนัตตา”** หมายความว่าอย่างไร ดังต่อไปนี้

๑. มนุษย์ สัตว์ (สิ่งมีชีวิตทุกชนิด) ถูกอำนาจของอิทัปปัจจยตาบีบบังคับ ไม่ให้ดำรงท่าเดิม (อิริยาบถเดิม) แม้เจตนาจะนั่งสมาธิจะนั่งทำงาน จะเจตนาให้เลิศแค่ใด ทุกชีวิตก็ต้องขยับลุกขยับนั่งอยู่ตลอดเวลา ถ้าเราสามารถกำหนดอิริยาบถน้อยใหญ่ได้ทันตามธรรม ก็จะต้องลงความเห็นว่าเป็นของน่าเกลียดน่าชัง เพราะจะอยู่สงบนิ่งไม่ได้เลย จะมีอำนาจภายในต้องให้เคลื่อนไปมาหาความสงบได้ยาก นี่เรียกว่า เห็นทุกขสัจจ (อริยสัจจข้อที่หนึ่ง)

๒. มนุษย์ทุกคนที่ถือว่าเจริญกว่าสัตว์ ต้องมีกรรมเป็นของตน ทำความดีมากก็ต้องทนอริฏฐารมณมาก ทำความชั่วมากก็ต้องทนอริฏฐารมณมาก คนดีก็ต้องทนทุกข์อย่างคนดี มีคนมาหา ขอให้

ช่วยอย่างนั้นอย่างนี้ ขอเชิญไปเป็นเกียรติเท่านั้นเท่านั้น ไม่มีที่จะปกติ
อยู่ได้

๓. ต้องทนรับกรรมที่ให้ผลทั้งดีและชั่ว กรรมอาจแสดงผลกลับ
ตาลปัตรสิ่งที่หวังไว้ก็ได้ เช่นรักคนที่เขาไม่รักตอบ ชังคนที่เขาไม่ชังตอบ
เช่นนี้เป็นต้น

๔. บางคนใช้การแสดงอารมณ์เพื่อยังชีพ เช่นนักแสดงทั้งหลาย
ต้องแสร้งทำรักทำเกลียดกับบุคคลที่มีได้รักมิได้เกลียดในชีวิตจริง
พุทธศาสนาถือว่า กรรมเช่นนั้นก็เป็นอนัตตา คือแกล้งทำเพื่ออาชีพ
แต่กรรมก็ยังตามให้ผลเป็นของตน นักแสดงจึงพบเสมอว่าถูกคนชมทั้ง
รักทั้งเกลียด ทั้งๆ ที่ชีวิตจริงไม่รู้จักกันเลยก็ตาม รวมทั้งอกุศลกรรมก็
เพิ่มพูนในจิตของตนด้วย เพราะหลอกตัวเองด้วยบทบาทต่างๆ ที่แสดง
อย่างสมจริง

การพิจารณาเช่นนี้บ่อยๆ จิตจะเข็ดขยาดในการหลงเพ้อกับ
มายาบนหน้าจอทีวี หรือจอภาพยนตร์ ทั้งหลายทั้งปวงที่เป็นข่าว
โฆษณาประชาสัมพันธ์ล้วนปั้นแต่งให้เกิดความหลงผิดทั้งนั้น **ชีวิตจริงต้อง**
เผชิญกับกฎของอนัตตาที่แย้งต่ออัตตา แม้แต่ปกติชีวิตก็ทุกข์เพียง
พอแล้ว เมื่อยังไปเสริมด้วยความหลงจากข่าว จากนิยาย จากสิ่ง
ปรุงแต่งต่างๆ ที่มากับตลาดโลกาภิวัตน์ ทั้งหลายทั้งปวงล้วนน่าเกลียด
น่าชัง เราผู้หลงผิดต้องรับผิดชอบต่อกรรมของการหลงผิดเต็มประตู
จะปฏิเสธความหลงผิดที่รับเอามาเป็นรหัสลับของจิตไม่ได้เลย

(ข้อที่ห้า)

ที่ว่าป็นอนัตตา

เพราะต้องเป็นไปตามเหตุตามปัจจัยของมรรคธรรม

เป็นที่ยอมรับกันว่า มรรคมงคลแปดเป็นสิ่งที่ต้องเจริญ เพื่อผลแห่งการดับทุกข์ ผู้ใดจะมีความมั่นใจว่ากำลังดำเนินอยู่บนองค์มรรคนั้น ผู้นั้นจะต้องกำหนดทุกข์สังข์ คือมองเห็นความน่าเกลียดน่าชังของทุกข์ ในวิถีชีวิตดั่งที่กล่าวมาแล้ว ส่วนผู้ที่เห็นทุกข์แค่ปากว่า ยังพอใจที่จะว่ายวนในสังสารวัฏฏ์นั้น ก็ต้องมีชีวิตที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกับทุกข์ คนทั่วไปจึงไม่กลัวความทุกข์ บางคนยังมีนันทิคือความพอใจในความทุกข์ด้วยซ้ำไป

สำหรับคนที่กำหนดรู้ทุกข์ได้แล้ว ก็ยังต้องมีความสามารถในการแทงทะลุสภาวะดับทุกข์ (นิโรธสังข์) อีกด้วย ถ้ายังกำหนดนิโรธไม่ได้แล้ว การปฏิบัติมรรคธรรมก็จะย่อหย่อน เพราะไม่แน่ใจว่าจะปฏิบัติไปเพื่ออะไร

สำหรับคนที่แทงทะลุนิโรธสังข์ได้แล้ว ก็ยังต้องสร้างกุศลบารมี และขัดเกลาจิตของตนให้ขาวรอบ เพื่อที่จะได้มีโอกาสเห็นสังข์ธรรมด้วยตนเอง ดังนั้นนักปฏิบัติที่ต้องการพ้นทุกข์ จึงมีอาจทำได้ตามหวังต้องเผชิญกับกฎของอนัตตา แม้กระทั่งกำลังเดินอยู่บนมรรคธรรม

มรรคธรรมที่ว่านี้ มองด้วยสายตาของผู้อยู่นอกวงการปฏิบัติ และยังรู้ธรรมแค่ระดับตัวหนังสือ ไม่แจ้งสภาวะภายในอย่างแท้จริง

ตามตัวอักษร มรรคทั้งแปดก็คือสังขารธรรมตามธรรมดา แต่พุทธศาสนา
ถือว่า สังขารธรรมที่ทำหน้าที่เป็นองค์มรรค (คืออริยสังขัจจข้อที่สี่)
นับได้ว่าเป็นโลกุตตรธรรม เพราะมองจากมุมมองของการดับทุกข์ การดับ
ทุกข์ของนักปฏิบัติที่เกิดขึ้นทีละเล็กทีละน้อยเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะ
จะนำไปสู่การดับทุกข์ที่ถาวรได้

อุปมามรรคธรรมว่ามีค่าเท่ากับโลกุตตรธรรมดังตัวอย่าง ขณะ
กำลังเกิดไฟไหม้ น้ำที่รดเพื่อดับไฟถือว่าเป็นมรรคธรรม ขณะที่กระแสน้ำ
กำลังไหลป่าท่อมบ้านเรือน เชื้อนดินที่ป้องกันกระแสน้ำถือว่าเป็น
มรรคธรรม อุปมาดังกล่าวจะเห็นชัดเจนว่า สังขารธรรมที่ทำหน้าที่ดับ
ทุกข์ถือว่าเป็นโลกุตตรธรรม และจะเห็นว่า แม้มรรคธรรมจะเกิด
ตามเหตุตามปัจจัยก็ยังอยู่ภายใต้อนัตตาอยู่ดี

ต่อไปนี้ผู้เขียนจะเสนอการอิงอาศัยเหตุปัจจัยเพื่อการดับทุกข์เป็น
ธรรมดา เพื่อชี้ชัดไปว่า แม้เป็นองค์มรรค ก็มีค่าเป็นปฏิจกสมุพบาทที่
ต้องอยู่ภายใต้อำนาจของอนัตตาอยู่ดี ดังต่อไปนี้

ถ้ามีการรู้แจ้งหรือแจ่มแจ้งสภาวะของนิโรธมากเพียงใด ก็
จะผุดเกิดสัมมาทิฏฐิมากเพียงนั้น

กำลังของสัมมาทิฏฐิมากเพียงใด กำลังขององค์มรรคก็จะเข้ม
แข็งมากขึ้นเพียงนั้น

เมื่อมรรคธรรมทั้งแปดรวมกันพอดี อริยมรรคก็เกิดขึ้นได้มาก
เพียงนั้น

อริยมรรคเมื่อผุดเกิดขึ้นแล้ว ย่อมประหารอนุสัยที่นอนเนื่องใน
กมลสันดาน มากน้อยตามกำลังของอริยมรรค

อนุสัยที่นอนเนื่องอยู่ในกมลสันดาน ถูกทำลายล้างไปมากแค่นี้
กิเลสตัณหาก็จะรบกวนจิตน้อยลงเพียงนั้น

กิเลสตัณหาไม่พุดเกิดมาทำหน้าที่มากเท่าไร สันติสุขก็จะเป็นพื้น
ฐานของจิตมากเพียงนั้น

สันติสุขพุดเกิดมากเท่าไร จิตจะใช้ปฏิจสุมุบาทสหายไร้ทุกข์ใน
วิถีชีวิตมากเพียงนั้น (แน่อน ชีวิตมีแต่ปีติ ปราโมทย์ สุข ตังมั่น ฉลาดคิด
ฉลาดพุด ทุกเรื่อง ทุกประเด็น)

เนื่องด้วยเหตุนี้ ปกติชีวิตของเขาผู้นั้น ดูราบรื่น ไม่ว่าจะทำพุด
คิดอะไร เป็นมรรคเป็นผลง่ายตายราวปาฏิหาริย์ไปทุกเรื่อง

ความพอใจในวิถีชีวิตเพิ่มมากเท่าไร ความอยากได้อยากดี อยาก
มืออยากเป็น ก็พลอยล้มหายตายจากไปมากเพียงนั้น

เมื่อตณหาต่างๆ ไม่มีการทำหน้าที่ ความรบกวนต่างๆ ก็ไม่ข้อง
ติดในจิตมากเพียงนั้น

เมื่อปัจจัยอะไรๆ ก็กระทบกระเทือนความปกติจิตไม่ได้ บุคคล
ย่อมได้ชื่อว่า มีธรรมคุ้มครองอยู่โดยสวัสดิ

ธรรมคุ้มครองจิตของผู้ใด ธรรมย่อมหลั่งไหลจากจิตของผู้นั้นไป
สู่ผู้คนรอบข้าง และสังคมโดยองค์รวม และนิพพานเป็นที่สุด

ความร่มเย็นของธรรมย่อมปกแผ่ทุกชีวิต และแม้แต่สิ่งไม่มีชีวิต
เช่นบ้านเรือน ที่ดิน

บุคคลนั้นย่อมปลอดภัยแล้วจากการสงสัยในธรรม ในอนัตตาธรรม
และพ้นแล้วจากการตกเป็นเหยื่อล่อของค่านิยมหรือแฟชั่นสังคมทุกชนิด

บุคคลย่อมอยู่ในโลกของความทุกข์ โดยไม่ถูกทุกข์ทิ่มแทง หรือ
ขบกัด หรือถูกกระทบน้อยที่สุด

ผู้นั้นย่อมพร้อมที่จะมีชีวิตตามธรรม หรือตามเหตุปัจจัย และก็จะ
จะคล้อยตามอนัตตา จนอนัตตากลมกลืนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับชีวิต

(ข้อที่หก)

ที่ว่าเป็อนัตตา

เพราะต้องเป็นไปตามโลกุตตรธรรมเป็นธรรมดา

ข้อนี้เป็นข้อที่ผู้เขียนว่าเอาเอง ไม่ได้อ้างจากพระไตรปิฎกที่ไหน
แต่ใช้ตรรกะทางภาษาของโลกุตตรธรรม รวมทั้งการนิรนัยผลที่ได้จาก
การปฏิบัติธรรมของตนเอง

คำนิยามของโลกุตตรธรรมคือ “ธรรมที่เหนือโลก” หมายถึงเหนือ
กาลเวลา เหนือกาลเทศะ เหนือमितสมมติทุกชนิด มีความเป็นหนึ่ง
มีความเป็นเช่นนั้นเอง ไม่ขึ้นกับอะไร ไม่ฟังเสียงใคร แต่ทว่าเป็นไป
ตามกฎของอิทัปปัจจยตาที่ทำงานควบคู่กับอนัตตา

ตรงนี้แหละที่คนไม่เข้าใจว่า สังขารธรรมขณะที่เป็นมรรคธรรมนั้น
เรียกว่าโลกุตตรธรรม เพราะดับทุกข์ได้ เช่นเอาน้ำไปดับไฟก็ยอมดับได้
ส่วนประเด็นน้ำน้อยยอมแพ้ไฟไม่ได้ขัดแย้งเรื่องของน้ำดับไฟแต่
ประการใด โดยสังขารธรรม น้ำน้อยก็ดับไฟได้จำนวนหนึ่งอยู่ดี

ต่อไปนี้เป็นกฎของอนัตตาที่ผู้เขียนว่าเอาเอง ตามศรัทธาต่อ
โลกุตตรธรรมที่เห็นชัดว่า จริงตามนี้ และยินดีที่ได้เชื่อตามนี้อีกด้วย

๑. อานิสงส์ของการให้ทานจะสูงสุดเสมอ ถ้าให้ตามเหตุตามปัจจัย สูงสุดแค่ไหน แต่ที่ผู้ให้และผู้รับจะได้จากทานนั้นเต็มที่ ตัวอย่าง เจตนาจะให้เศษอาหารเป็นทานแก่สัตว์ ด้วยกรุณาต้องการสงเคราะห์ สัตว์ตัวไหนได้อาหารถือว่ามียานิสงส์เท่ากัน

เหตุคือจิตที่คิดจะให้ ตามเงื่อนไขที่ผุดเกิดขึ้นในเหตุการณ์นั้นๆ ถ้าหากการอิงอาศัยตามเหตุตามปัจจัยไม่ประจวบเหมาะ การผุดเกิด ที่จะคิดให้จะเกิดขึ้นไม่ได้ โดยวิธีนี้จึงเป็นการให้ตามธรรมชาติ จะให้กำลังเป็นทาน จะให้วาจาเป็นทาน จะให้ภัยทาน จะให้วิทยาทาน ถ้าเกิดตามเหตุตามปัจจัย ถือว่ามีอานิสงส์สูงสุด ที่ว่าเป็นโลกุตตรธรรม ก็คือ ไม่ขึ้นกับความเชื่อและความไม่เชื่อของใคร หรือไม่ขึ้นกับทฤษฎี ของใคร และอื่นๆ อีก

๒. การลดน้อมถ่อมตนตามเหตุตามปัจจัย ถือว่าเป็นโลกุตตรธรรม กล่าวคือ ไม่เฟื่องโทษผู้อื่น ไม่ประเมินผู้อื่นตามอำเภอใจของตน จะทำ พุทธคิดอะไรก็ทำตามเหตุตามปัจจัย “สักแต่ว่า” และเกิดได้ต้องมี สติปัญญาสูงพอที่จะเข้าใจเรื่องนี้ได้ บางทีอาจเข้าทำนองปากอย่างใจ อย่าง ตามสำนวนที่ท่านพุทธทาสชอบอ้างเสมอๆ

๓. เป็นผู้ที่มีศรัทธาประกอบด้วยปัญญา จึงสามารถใช้ปฏิจ- สมุบาทสายไร้ทุกข์ได้ เท่ากับอยู่ในโลกุตตรธรรมโดยเงื่อนไขแห่งธรรม คือเห็นความเป็นเช่นนั้นเองของโลกสมมติ (ความเป็นคู่และความเป็น หนึ่งอยู่ในปรากฏการณ์เดียวกัน สามารถมองเห็นปรากฏการณ์ทั้งด้าน สมมติและเหนือสมมติในขณะเดียวกัน) ท่านพุทธทาสเรียกการมีชีวิตใน ลักษณะเช่นนี้ว่า “ตัวตนที่แท้” หรือ “ชีวิตที่แท้” หรือ “ชีวิตที่ไม่กั ดเจ้าของ” เป็นชีวิตสะอาด สว่าง สงบ ตามสำนวนของท่าน

ณ จุดนี้ จิตก็มองเห็นชีวิตคือการอิงอาศัยของเหตุปัจจัยตามธรรมชาติ อยู่กับกระแสโลกโดยไม่ต้องทวนกระแส หรือต้านกระแส หรือตามกระแส หรือข้ามกระแส ก็เพราะเหนือโลกโดยอัตโนมัติอยู่แล้ว

ถึงตรงนี้ ผู้ตายไม่มี ผู้เกิดจะมีได้อย่างไร ปฏิบัติธรรมมาถึงตรงนี้ ท่านว่าไม่เสียชาติเกิด เพราะจะอยู่ในสภาพที่พอใจในชีวิตอย่างยิ่ง สำนวนของท่านพุทธทาสคือ ยกมือไหว้ตนเองได้ เรียกว่า อยู่เหนือกรรม

สำนวน “เหนือกรรม” หมายความว่า “กรรมมีอยู่แต่ผู้รับกรรมไม่มี”

ตรงนี้จะผู้รู้อำนาจของอิทัปปัจจยตาได้เอง เมื่อใดธาตุรู้ที่เป็น วิญญาณธาตุทำหน้าที่ ก็ซาบซึ่งดีว่า สักแต่ว่าจิตตสังขาร ทั้งนี้เพราะ จิตเดิม จิตสัมบูรณ์ จิตพุทธ ได้ส่องนำทางชีวิตโดยปราศจากเครื่องปิดบัง

สรุปก็คือ อำนาจอิทัปปัจจยตาทำงานควบคู่กับอนัตตา แต่ก็ต้อง เป็นไปตามโลกุตตรธรรม คือทุกข์ที่เกิดนั้นต้องดับตามเหตุตามปัจจัย ไม่มีใครชวนชวยดับทุกข์ ทุกข์นั้นดับเองตามธรรม จึงเรียกว่า โลกุตตรธรรมโดยนิยาม เพราะจิตมีความเป็นหนึ่ง และมีความเหนือ กรรมนั่นเอง

มหายานพุทธชัดเจนว่า นี่คือตถตาตามเงื่อนไขโลก ยังเหลือว่าจิต จะต้องเข้าถึงตถตาพ้นเงื่อนไข จึงจะเป็นจิตสัมบูรณ์และพ้นโลกอย่าง แท้จริง

อุปมาวัฏภาคของน้ำ เพื่อความเข้าใจนิตตาของสรรพสิ่ง

น้ำเป็นสารประกอบที่ได้รับการศึกษาอย่างลึกซึ้ง ทั้งสมบัติของน้ำบริสุทธิ์และอิทธิพลของน้ำในสิ่งมีชีวิต สมบัติทางเคมีของน้ำที่รู้จักกันดีทั่วไปว่า ประกอบด้วยไฮโดรเจนสองส่วนและออกซิเจนหนึ่งส่วนน้อยคนที่จะเข้าใจว่า หมายความว่าอะไร ถ้าหากเข้าใจสมบัติทางเคมีก็จะมองเห็นวัฏภาค (phase transition) ของน้ำว่าแบ่งเป็น ๓ คือของแข็งของเหลว และก๊าซ ไม่ใช่ว่าสารประกอบทุกชนิดจะมีสมบัติพิเศษเช่นนี้ ณ อุณหภูมิห้อง

ภาษาปากเรียกน้ำในสภาพของแข็งว่า “น้ำแข็ง” เรียกน้ำในสภาพของเหลวว่า “น้ำ” และเรียกน้ำในสภาพของก๊าซว่า “ไอน้ำ”

เนื่องจากน้ำเป็นส่วนประกอบสำคัญของสิ่งมีชีวิต ในภาษาวิทยาศาสตร์เลยพลอยผสมโรงใช้ภาษาปากด้วย อันที่จริงมิใช่น้ำจะถูกศึกษาแค่ในสิ่งมีชีวิต แม้แต่สมบัติกายภาพอื่นๆ ของสารประกอบอื่นๆ จึงถูกศึกษาผูกพันอยู่กับน้ำ น้ำจึงกลายเป็นสารประกอบที่แทรกอยู่ในการวิจัยของทุกสาขาวิชา ทุกสาขาอาชีพ ทุกเรื่อง ทุกประเด็นก็ว่าได้

นอกจากนี้เทคโนโลยียังใช้น้ำในฐานะตัวทำความร้อน และตัวระบายความร้อน ไม่ว่าสมัยไหนๆ ระดับน้ำถูกใช้เป็นมาตรฐานปรับระดับความสูง จะพรรณนาเรื่องน้ำให้หมดแทบไม่ได้ แต่ที่กล่าวนำมานี้ก็เพื่อให้เห็นศักยภาพของน้ำที่แทรกอยู่ในทุกเรื่อง ทุกประเด็น ทุกสรรพสิ่งก็ว่าได้

ในทัศนวิสัยของนักสังคมศาสตร์ น้ำกลายเป็นเครื่องวัดความเจริญของชุมชน ลักษณะการใช้น้ำเพื่ออเนกประสงค์ต่างๆ บ่งถึงปัญญาของชุมชนนั้น สำหรับคนไทยในอดีตสร้างวัฒนธรรมบนสายน้ำ ชีวิตของผู้คนปลูกบ้านอยู่อาศัยอยู่กลางน้ำ ในโบราณกาลสมัยไม่มีชาติใดชำนาญการน้ำเท่ากับชนชาวสยาม น้ำกับพิธีการพิธีกรรมและความเชื่อต่างๆ ผูกพันกันแยกไม่ออก สรุปก็คือชาวสยามมิได้ใช้น้ำสำหรับยังชีพอย่างเดียว แต่ใช้น้ำยังวิวัฒนาการของชุมชนให้เจริญรุ่งเรืองอีกด้วย

บัดนี้คนไทยไม่ใช่คนสยามเสียแล้ว วัฒนธรรมบนสายน้ำกลายเป็นอดีตที่เล่าแล้วคนฟังรุ่นใหม่อีกก็ไม่ประทับใจ เพราะตั้งแต่เล็กแต่น้อยก็อยู่อาศัยบนบก มีชีวิตอยู่บนถนนติดถนนกันเป็นส่วนมาก แต่กระนั้นน้ำก็ยังเป็นปัจจัยสำคัญของการดำรงปกติชีวิต

ตั้งแต่ตื่นเช้า ผู้คนต้องใช้น้ำในการล้างหน้าแปรงฟันและดื่มกิน น้ำกินน้ำใช้เป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้เลยในแต่ละวัน แม้จะไม่ประกอบอาหารก็ต้องใช้น้ำเช็ดถู ขำระร่างกาย นอกจากน้ำจะมีความสำคัญทางกายภาพแล้ว แม้แต่บทบาทของน้ำในร่างกายก็มีความสำคัญอย่างยิ่ง ถ้าร่างกายขาดสมดุล เก็บรักษาน้ำไว้มากไป หรือเสียน้ำมากไป จะทำอันตรายถึงชีวิตได้อย่างง่ายดายที่สุด

พรรณนาเรื่องความสำคัญและอิทธิพลของน้ำมาพอสมควร ทั้งนี้ต้องการให้เห็นว่า แม้ไม่ใช่เรื่องของการอุปมา ข้อเท็จจริงของน้ำก็มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่าอนัตตาทีเดียว เนื่องจากสมบัติของน้ำเป็นที่รู้จักแพร่หลาย การนำสมบัติของน้ำมาเปรียบเทียบกับบทบาทของอนัตตา จึงน่าจะช่วยให้ซาบซึ้งในอนัตตาธรรมได้ดียิ่งขึ้น

ผู้ใดเห็นอนัตตา ผู้นั้นเห็นเราตถาคต

ผู้ใดเห็นเราตถาคต ผู้นั้นเห็นอนัตตา

ก็ความสำคัญของอนัตตามีถึงปานฉะนี้ ข้าพเจ้าจึงขอเชิญชวนท่าน
 เฟ่งพินิจพิจารณาอุปมาของอนัตตากับสมบัติของน้ำ ข้าพเจ้าคิดว่า
 ความซาบซึ้งในกฎของอนัตตาจะเพิ่มพูนขึ้น

อตฺตา อนตฺตา นีรตฺตา

ตามพุทธประวัติ ได้อ้างว่า ก่อนการตรัสรู้ของพระศาสดา สัมมา
 สัมพุทธเจ้านั้น ความเชื่อถือของผู้คนจะโอบน้อมเข้าสู่จุดหมายปลายทาง
 ของการมีกายเป็นอมตะ เรียกว่า อาตมัน อีกฝ่ายหนึ่งกล่าวว่า จุดหมาย
 ปลายทางของมนุษย์คือการมีจิตอมตะ เรียกว่า นีรตตา

เล่าขานกันเป็นตำนานว่า พวกที่เชื่อว่ากายอมตะก็คือศาสนา
 พราหมณ์ มีการสร้างความคิดที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับวิญญูสงสารและกฎ
 แห่งกรรม ตามความคิดของพราหมณ์ เพราะบุพพกรรมต่างกัน คนจึง
 เกิดมาด้วยวรรณะต่างกัน เพราะอาตมันเป็นอมตะ คนจึงเกิดมา
 ในวรรณะเดิม การแบ่งชั้นวรรณะเป็นการแบ่งผลประโยชน์ทางสังคม
 สิ่งที่น่ารังเกียจที่สุดของความเชื่อเช่นนั้น คือ การกดขี่คนที่แตกความ
 เชื่อวรรณะแล้วมาแต่งงานกัน ลูกของเขาจะถูกจัดเป็นจัณฑาล ไม่มี
 ใครกล้าคบ กลยุทธ์เช่นนี้ทำให้ไม่มีใครกล้าฝืนข้อบังคับของวรรณะ
 พวกวรรณะกษัตริย์และพราหมณ์ถือเป็นวรรณะชั้นสูง มีสิทธิพิเศษ
 มากมาย แล้วแต่จะกำหนดเอา จึงกลายเป็นกลุ่มคนที่ดีดสุข เรียกว่า
 กามสุขัลลิกานุโยค

อีกฝ่ายหนึ่งมองเห็นความอยู่ดีธรรมของศาสนาพราหมณ์ จึงพยายามค้นหาลัทธิธรรมใหม่ บังเอิญเหวี่ยงไปอีกสุดโต่งหนึ่ง คือเชื่อว่าจิตเป็นอมตะ ถูกรับรู้กันในนามศาสนาที่ขัมพร หรือชินะ ซึ่งทั้งสองศาสนานั้นมีผู้คนให้ความศรัทธามากมาย ทั้งสองศาสนามีจุดหมายปลายทางที่นิพพานเช่นกัน ทั้งสองต่างมีอรหันต์ แต่ทว่าหลักการจะเข้าถึงความเป็นอรหันต์นั้นต่างกัน

เจ้าชายลิทัตถะทรงใช้ชีวิตเยี่ยงกามสุขัลลิกานุกโยคอยู่ ๒๙ ปี และใช้ชีวิตเยี่ยงอัตตกิลมถานุกโยคอยู่ ๖ ปี ทรงเห็นว่าทั้งสองทางไม่ใช่ทางพ้นทุกข์ จึงทรงค้นคว้าศึกษาด้วยตนเอง จนกระทั่งตรัสรู้ได้ดวงไมโปธิ์ และเมื่อทรงแสดงธัมมจักกัปปวัตตนสูตร ก็ทรงปฏิเสธความสุดโต่งของทั้งสองศาสนา และเสนอทางสายกลาง ซึ่งอนัตตาคือการบัญญัติที่จะชี้นำเข้าสู่ทางสายกลาง

ท่านพุทธทาสภิกขุ นำคำสามคำมาเรียงกันไว้อย่างน่าสนใจ คือ “**อตฺตา อนตฺตา นิรตฺตา**” และข้าพเจ้าเห็นว่าช่างประจวบเหมาะกับวิภาคของน้ำ ซึ่งเป็นสารประกอบพิเศษที่มี ๓ วิภาคในอุณภูมิห้อง คือ “**น้ำแข็ง น้ำ และไอน้ำ**” นักวิทยาศาสตร์ถือว่า อุณภูมิห้องถือเป็นมาตรฐานเฉลี่ยที่สิ่งมีชีวิตเกือบทุกชนิดเจริญได้

ข้อเปรียบเทียบ

ระหว่างอตตากับน้ำแข็งและนิรตตากับไอน้ำ

ร่างกายของเราจัดว่าเป็นของแข็งชนิดหนึ่ง เพราะทรงสัณฐานรูปร่างกินเนื้อที่รวมทั้งกำหนดน้ำหนักได้ น้ำหนักของร่างกายเราถือว่า

ประกอบด้วยน้ำ ๘๐% อีก ๒๐% คือสารชีวโมเลกุลและสารอนินทรีย์อื่นๆ เป็นร้อยเป็นพันชนิดปนเปกันอยู่ในสารละลายน้ำ

ร่างกายของเรามีสมบัติของวัตถุทั่วไป เช่น ตกอยู่ภายใต้กฎแรงโน้มถ่วง เมื่อใดที่เครื่องบินตก ร่างกายของมนุษย์ที่ตกจากที่สูงจะกระจัดกระจายเป็นชิ้นเล็กชิ้นน้อย ไม่ต่างอะไรจากการตกกระจายของก้อนน้ำแข็ง

จิตใจของมนุษย์จะมีสมบัติสมคล้ายกับไอน้ำ ไม่กินเนื้อที่เฉพาะ เช่นเดียวกับของแข็ง แต่กระจายเต็มปริมาตรที่มันยึดครอง ขยายไปได้จนสุดขอบฟ้า เสมือนจิตของมนุษย์ที่ปรั่งเต็มเนื้อที่โลกและจักรวาล หรือปรั่งเต็มที่เมื่อถูกจำกัดขอบเขตให้ปรั่งเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

พิจารณาอุปมาของอตัตากับน้ำแข็ง และนิรตัตากับจิตใจ จะเห็นความเป็นอนิจจลักษณะที่ผันผวนง่ายเหมือนกันทั้งสองคู่ ความปรวนแปรง่ายทำให้สามารถนำน้ำแข็งไปขึ้นรูปทรงต่างๆ ได้ จะให้มีขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ก็ได้ ช่างเหมือนกับร่างกายมนุษย์ที่เล็กจ๋วเมื่อเป็นทารกในครรภ์ (fetus) ทารก เด็ก และเป็นคนโต ทุกขณะอาจอ้วนก็ได้ อาจผอมก็ได้ ช่างแปรปรวนง่ายไม่ต่างจากน้ำแข็ง

ส่วนไอน้ำเล่าก็แทรกอยู่ทุกที่ ไอน้ำรวมก๊าซอื่นๆ เป็นอากาศ รวมกับน้ำหรือแทรกในดิน หิน หรือแทรกซึมในสิ่งมีชีวิตได้ทั้งหมด ไม่ต่างอะไรกับจิตใจของคนที่แทรกซึมไปทั่วสรรพสิ่งในโลกและในจักรวาล ปรั่งเมื่อใดจิตก็กลายเป็นสิ่งนั้นในบัดดล

สมบัติพิเศษของน้ำ อาจอุปมากับอนัตตา

ทั้งน้ำแข็งและไอน้ำไม่มีสมบัติโดดเด่นมากนัก สมบัติของมันกระจุกตัวแคบๆ ทั้งด้านที่เป็นประโยชน์และโทษ นามหัตถ์จรรยาที่ว่า เมื่อมันหลอมละลายเป็นน้ำ ความพิเศษของมันกลับโดดเด่นเป็นที่น่าอัศจรรย์ไม่ต่างอะไรกับความอัศจรรย์ของอนัตตาตามที่นำเสนอมาแล้ว

การศึกษาเล่าเรียนทั่วโลก จะต้องศึกษาเรื่องน้ำ จะต้องเป็นวิชาบังคับให้รู้จักสมบัติของน้ำ และการเปลี่ยนแปลงสถานะของน้ำ ผู้ที่คุ้นเคยแต่การท่องจำ อาจเข้าใจผิดคิดว่า บทบาทของน้ำคงได้รับการค้นพบจนหมดสิ้นแล้ว ถ้าเป็นเช่นนั้นแสดงว่า ยังเข้าใจผิด แม้ว่าเรื่องราวของน้ำจะมีมากเกือบเท่ากับเปอร์เซ็นต์ของมันในร่างกายมนุษย์ (๘๐%) แต่ทว่ามันยังกำความลับของชีวิตชนิดที่นักวิทยาศาสตร์ยังแกะรอยไม่ได้ และไม่มีทีท่าว่าจะทำได้อีกด้วย

เหตุใดเล่าจึงเป็นเช่นนั้น คำตอบก็คือ โมเลกุลของน้ำในสภาวะจริงของธรรมชาติจะยึดหยุ่นได้ มันมิใช่มีน้ำหนักโมเลกุล ๑๘ หน่วยอย่างที่เข้าใจ มันพร้อมที่จะยึดและหดโมเลกุลเป็นเท่าไรก็ได้ ขึ้นกับแรงปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวมันกับชีวโมเลกุล เรามิอาจทำนายบทบาทของชีวโมเลกุลได้เลย เมื่อมันถูกน้ำแทรกแซง สมบัติของชีวโมเลกุลนั้นอาจเปลี่ยนทั้งรูปร่างและหน้าที่ กล่าวเป็นภาษาปากก็คือ การจับตัวของน้ำในสารชีวโมเลกุลทำหน้าที่เพิ่มหรือลดหรือเปลี่ยนหน้าที่ได้ด้วยตัวอย่างที่ชัดเจนใกล้ตัวมากคือ น้ำตาล เมื่อน้ำตาลตกผลึกเป็นน้ำตาล

ทรายแดง มันนุ่มละเอียด แต่ถ้าตกลึกเป็นน้ำตาลทรายขาว มันจะเป็นเกล็ดสีเหลี่ยม มีลักษณะคมและสมบัติของมันก็แตกต่างกันไป แม้แต่ลิ้นก็ยังรับรสได้ว่าต่างกันเล็กน้อย แต่สภาพกายภาพจะแตกต่างกันสิ้นเชิง

ในร่างกายมนุษย์ ชีวมOLEกุลมหภาคเช่นคาร์โบไฮเดรตโมเลกุลใหญ่ มันจะทำหน้าที่ที่ไม่อาจบ่งชัดได้ มันอาจไม่ทำอันตรายถึงกับสิ้นชีวิต แต่มันส่งผลให้คุณภาพของชีวิตแปรปรวนไป เช่นคาร์โบไฮเดรตที่ใช้ในการดูดซึมอาหาร อาจทำให้ประสิทธิภาพของการดูดซึมอาหารไม่เท่ากัน ถ้ามันรวมตัวกับโปรตีนเป็นภูมิคุ้มกัน มันก็จะแปรปรวนอำนาจของภูมิคุ้มกันไปต่างๆ นานา ทำให้ผู้คนไวต่อสารแปลกปลอมไม่เท่ากัน ไม่เหมือนกัน และไม่คงที่ แม้แต่ในบุคคลคนเดิม **ความแปรปรวนแปรของน้ำกับคุณภาพชีวิตของคน ช่างคล้ายกับความแปรปรวนแปรของเวหนาคือความรู้สึกรักนึกคิดของคน**

ตัวอย่างเช่น ในห้องประชุม มีบุคคลนั่งอยู่ในนั้นเป็นกลุ่ม จะที่สิบก็ร้อยคนก็แล้วแต่ ในท่ามกลางสภาพกายภาพอย่างเดียวกัน แต่เวหนาในแต่ละคนจะต่างกันไปคนละทิศละทาง เวหนานั้นผุดเกิดต่อเนื่องจากกาย และเป็นปัจจัยที่จิตใช้ปรุงแต่งเป็นสังขารโลก จิตตสังขารอันเนื่องจากการปรุงแต่งมาจากเวหนาก็มากมาย อุปมาเช่นเดียวกับน้ำ ปรุงแต่งการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติมากมาย สมบัติของน้ำในมุมมองนี้จึงอุปมาไม่ต่างจากกฎของอนัตตา ที่ก่อให้เกิดความโกลาหลมากมายขึ้นในโลก

บทบาทของน้ำในฐานะของเหลว อุปมาได้กับบทบาทของมนุษย์ในสังคมโลก

บทบาท ๓ ที่นี้ หมายความว่า การใช้พฤติกรรมองค์รวม เพื่อทำหน้าที่ให้สอดคล้องกับค่านิยมของสังคม **ทุกคนล้วนประกอบด้วยบทบาทมากมายในการดำรงชีวิตรให้อยู่ได้ในสังคมโลก การเปลี่ยนบทบาททำได้รวดเร็วไม่ต่างจากเครื่องอัตโนมัติ** อุปมาด้วยการถ่ายโอนน้ำจากภาชนะหนึ่งไปอีกภาชนะหนึ่ง **รูปร่างของน้ำก็จะสอดคล้องกับรูปร่างของภาชนะใหม่ทันที**

ตัวอย่าง ขอให้นึกถึงบทบาทของตนเองในท่ามกลางผู้คนในงานสันตนาการ เช่น งานเลี้ยงต้อนรับ งานเลี้ยงมงคลสมรส ฯลฯ เจ้าภาพของงานสามารถจะเปลี่ยนจังหวะการทักทายบุคคลที่มาร่วมงานด้วยบทบาทที่ฟังมีว่า **ผู้นั้นเป็นเจ้านายหรือลูกน้อง เป็นเพื่อนหรือเป็นสามีภรรยาของเพื่อน เป็นลูกของตนเองหรือลูกของเพื่อน เป็นญาติสนิทหรือเด็กรับใช้ และอื่นๆ อีก ทั้งจังหวะภาษาท่าทางคำทักทายและเรื่องราวต่างๆ จะถูกปรับให้สอดคล้องตามบุพพกรรมทันที** แม้ผู้อื่นก็รับรู้ได้ว่า **สถานภาพของเราและของผู้เป็นแขกอยู่ในสภาพต่ำกว่า สูงกว่า หรือเสมอกัน** เช่นนี้เป็นต้น

ลองนึกถึงน้ำที่ปรับเข้ากับรูปร่างของภาชนะ มันก็จะแปรปรวนระดับสูงต่ำตามภาชนะที่รองรับด้วย **อุปมาตรงตัวฉันใดก็ฉันนั้น**

การเปลี่ยนอารมณ์ของมนุษย์ ผกผันเช่นเดียวกับการเปลี่ยนสีของน้ำ

นักวิทยาศาสตร์ได้ประยุกต์ความสามารถในการเปลี่ยนสีของน้ำตามเงื่อนไขต่างๆ มาใช้ประโยชน์ในทุกวงการ คือวงการอุตสาหกรรม เกษตร แพทย์ ฯลฯ การทดสอบปริมาณน้ำตาลอ้อยในฐานะวัตถุติบ การทดสอบความอุดมสมบูรณ์ของดิน การตรวจสอบเงื่อนไขของการเป็นโรคต่างๆ การตรวจสอบมลพิษทางน้ำ ทางดิน ทางอากาศ ฯลฯ โดยใช้หลักการเปลี่ยนสีของน้ำโดยความแปรปรวนของความเป็นกรดเป็นด่าง (pH) ความแปรปรวนของกำลังแสง ความแปรปรวนของกำลังออกซิเดชัน (Redox potential)

ลองสังเกตปรากฏการณ์รอบตัว ตัวอย่างในครัว เช่นการบีบมะนาวลงในต้มยำกุ้งจะเปลี่ยนสีเพราะความเป็นกรดเพิ่มขึ้น การเปลี่ยนสีของดอกพุทตาลเพราะแสงแดด การเปลี่ยนลักษณะเนื้อดินเพราะใส่ปุ๋ยเคมี หรือยาฆ่าแมลง เช่นนี้เป็นต้น

มีการประยุกต์กระบวนการเปลี่ยนสีของน้ำเข้าไปประกอบกับกระบวนการสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยา เช่นทดสอบการติดยาเสพติด ทดสอบการตรวจครรภ์ของสัตว์เพศเมียหรือของคน ทดสอบน้ำตาลในเลือด ฯลฯ การเปลี่ยนสีของน้ำถูกนำไปใช้เชื่อมโยงกับคุณโทษทางออกของปัญหาของคนในสังคม ความดีความชั่วของคนในยุคโลกาภิวัตน์ มากมายมหาศาลขึ้นกับการตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงสีของน้ำ

การผกผันของอารมณ์มนุษย์อาจนำมาอุปมาตรงไปตรงมาเช่นเดียวกับการเปลี่ยนสีของน้ำ อุปมาได้ตรงตัวฉันใดก็ฉันนั้น แม้กำลังสนทนากับใครคนหนึ่ง แค่สนทนากลับไปกลับมาระหว่างคนสองคนที่กำลังคุยกันนี้แหละ อารมณ์ต่างๆ ก็ผันผวน ขึ้นเสียงบ้าง ผ่อนเสียงบ้าง หงุดหงิดบ้าง ชอบใจบ้าง เฉยๆ บ้าง ก็แค่สำเนียงภาษาที่กล่าวกระทบโสตประสาทกลับไปกลับมาของคนสองคนยังเปลี่ยนได้มากขนาดนี้ วันวันหนึ่งคนคนหนึ่งจะเปลี่ยนอารมณ์ผันผวนมากขนาดไหน ลองจินตนาการดู

แค่รับประทานอาหารร่วมกันในคนหมู่มากตามภัตตาคารต่างๆ หนึ่งมือ นั่งฟังดนตรีร่วมกันหนึ่งครั้ง เรียนร่วมกันหนึ่งชั่วโมง ทำกิจกรรมอะไรก็ได้ร่วมกันหนึ่งอย่าง ไม่ว่าจะกับใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไร อารมณ์ของมนุษย์จะผันผวนอย่างน้อยอิริยาบถน้อยใหญ่ สีหน้าสีตา ฯลฯ ก็แสดงออกให้รู้ ใจแจ่ม เปิดเผย ถ้ามีสติปัญญามองเห็นก็เห็นเป็นธรรมดา เช่นนั่นเอง

ผู้ที่ฝึกสติปัญญามองเห็นความจริงภายในตน ประจักษ์ชัดในความผันผวนของอารมณ์ตน ก็จะประจักษ์ชัดความผันผวนของอารมณ์ผู้อื่น อุปมาไม่ต่างจากนักวิทยาศาสตร์ผู้มีประสบการณ์การประยุกต์การเปลี่ยนสีของน้ำเพื่อศึกษาปรากฏการณ์ในธรรมชาติ เขาจะมองดูปรากฏการณ์ที่กำลังแวดล้อมตัวเขา ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนฤดูกาล เปลี่ยนกลางวันกลางคืน หรือการเปลี่ยนแปลงของดินฟ้าอากาศ ทั้งหมดเป็นการผกผันของน้ำตัวทำละลายที่มหัศจรรย์ ไม่ต่างจากภาษาท่าทางกิริยาอาการ คำพูดและความคิดต่างๆ ของมนุษย์ในโลก มันเนื่องจากอนัตตาเช่นนั้นเอง

ผู้ที่ขาดสติปัญญาไม่เข้าใจบทบาทของอนัตตาเกี่ยวกับการผกผันของอารมณ์ภายในอย่างที่คุณควบคุมไม่ได้ แม้จะทำภายนอกให้เสงี่ยมแค่นี้ แต่ภายในก็เหมือนน้ำพุร้อน รอที่จะระเบิดหรือพังทลายทำนบใจที่กั้นไว้เท่านั้น ผู้ที่เข้าไม่ถึงกฎของอนัตตา มิได้เห็นว่าการผกผันของมนุษย์นั้นผกผัน ผันผวนอยู่ตลอดเวลา เหล่านี้เป็นสามัญธรรมดาของธรรมชาติ เหตุที่เป็นดังนี้เพราะมีปัจจัยกายภาพ (สายลม แสงแดด อุณหภูมิ ความชื้น ความเข้มข้นของสารต่างๆ) มีปัจจัยชีวภาพ (คน สัตว์ แมลง ยุง รึ้น ไร เชื้อโรค ไวรัส สารอาหารต่างๆ) ได้เข้ามากกระทบจิตอย่างต่อเนื่อง มนุษย์ต้อนรับปัจจัยเหล่านี้ตามกฎหมายของธรรมชาติ (อิทัปปัจจยตาทำงานควบคู่กับอนัตตา) โดยมีบุพพกรรมเป็นตัวแทรกแซงให้หนักเบาอยู่ตลอดเวลา ถ้าเข้าใจเช่นนี้แล้วจะเข้าใจว่า **“ปัจจุตังเวทิตัพโพ ก็คืออารมณ์แต่ละขณะที่เปลี่ยนเป็นชนิดกะจิงหะ ซึ่งรู้ได้ด้วยสติปัญญาที่เข้มข้นพอเพียงเท่านั้น”** ส่วนผู้ที่ไม่รู้ก็ไม่ต่างจากคนธรรมดา ผู้ซึ่งมองเห็นการกระทำของนักวิทยาศาสตร์ที่รู้เรื่องราวต่างๆ ดุจเทพเจ้าหรือเทวดา ทั้งๆ ที่ทั้งหมดทั้งสิ้นที่นักวิทยาศาสตร์คิดขึ้นเป็นปรากฏการณ์ธรรมดาเช่นนั้นเอง

การเปลี่ยนอารมณ์ เนื่องจากสัญญาที่เป็นรหัสényของจิต

กิเลสแปลว่าเครื่องเศร้าหมอง ตัณหาแปลว่าความอยาก สติแปลว่าการกำหนดรู้ เขียนบนกระดาษอ่านได้ความหมายแตกต่างกันชัดเจน แต่ครั้งจะกำหนดภายในว่าอะไรเป็นอะไรกลับสับสนบางทีถึงกับอวลเว

ที่ว่าอลเวงหมายความว่า กิริยาอาการปกติของคนหนึ่งอาจถูกตีความเป็นการขาดสติของอีกคนหนึ่ง โดยเฉพาะคนที่จัดตนเองว่าเป็นนักปฏิบัติธรรม คนกลุ่มนี้แหละที่กล้าจบบังคับผู้อื่นว่าขาดสติ แต่ครั้นโดนย้อนกลับว่า ก็ที่ว่าคนอื่นขาดสติ การว่าผู้อื่นไม่เท่ากับการขาดสติดอกหรือ มิเช่นนั้นทำไมจึงเพ่งออกได้แล้ว โดนศอกกลับแบบนี้จะลงท้ายด้วยความอลเวง

ทั้งนี้เพราะทั้งคู่ขาดการยอมรับกฎของอนัตตาเหมือนกัน ไม่ยอมรับสัจธรรมว่า อารมณ์ของมนุษย์ผันผวนเป็นขณิกวาตตลอดเวลา มันเป็นธรรมดาเช่นนั้นเอง เพราะจิตของมนุษย์ปุถุชนต้องการอาหารถึงสี่ประเภท คืออาหารหยาบ (ข้าว น้ำ อากาศ) ผัสสะหก (มาในรูปของปัจจัยกายภาพและปัจจัยชีวภาพมากมายเป็นอเนกประการ) มโนสังขเจตนาหาร (คิดทำโน่นทำนี่) และวิญญานหก (ปรุงแต่งจากภายในผ่านวิญญานหก)

ถ้าเข้าใจว่าอาหารจิตของมนุษย์มีมากถึงปานฉะนี้ ก็จะยอมรับความผันผวนต่างๆ โดยดุษณี ยอมรับได้ว่า แม้ตรงหน้าจะเป็นอาหารจานโปรด ก็ไม่แน่ว่าจะต้องอร่อยสมใจนี้ เพราะความอร่อยแปรปรวนทุกคำ และยังขึ้นกับการแทรกแซงของความมีภาวะที่จะทำเฉพาะหน้า รวมทั้งปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นปัจจุบัน แม้กระทั่งอาหารจานโปรดวางอยู่ต่อหน้า อนัตตาก็ยังทำงานเข้มข้นได้ถึงปานนี้

คำว่าอาหารอร่อยนั้น แท้จริงไม่ใช่เกิดจากรสอาหารเพียงอย่างเดียว มันรวมถึงผัสสะอื่นๆ ที่ร่วมทำงานกับรสวิญญาน เช่น จักขุวิญญานชอบการจัดแต่งและปรุงแต่งอาหาร ฆานวิญญานชอบกลิ่นของ

อาหาร กายวิญญูณ (รสอ่อนนุ่มของอาหาร) รวมทั้งโสตวิญญูณ (เสียงขบเคี้ยว) อารมณ์ของคนจึงซับซ้อน ภูผัสสะทกผสมปนเปแยก ไม่ออกว่าอะไรเป็นอะไร

ไม่ใช่จะซับซ้อนเฉพาะเรื่องการรับประทานอาหาร เรื่องทุกอย่างซับซ้อนหมด เพราะธรรมชาติของชีวิตเกิดจากปัจจัยที่ซับซ้อนโกลาหล นักวิทยาศาสตร์ก็ศึกษาสังจกรรมเช่นนี้ไม่ได้ ดังนั้นจึงต้องสมมติระบบง่ายๆ ขึ้นมาเป็นระบบจำลองแทนปรากฏการณ์ธรรมชาติ นอกจากสมมติระบบให้ง่ายให้หนึ่ง (closed system) แล้ว ก็ยังต้องสมมติให้ปัจจัยเปลี่ยนทีละตัว (linear parameter) จะให้ปัจจัยแปรปรวนโกลาหลเหมือนคำข้าวที่กลืนลงคอไม่ได้ เรื่องของวิทยาศาสตร์จึงเป็นสมมติ-ศาสตร์เต็มร้อย จริงอยู่ได้เพราะคนยอมรับเท่านั้น ไม่ต่างจากการตั้งชื่อตัวชื่อสกุลของแต่ละคน ตั้งอย่างไรก็ได้ขอให้ได้รับการยอมรับจากสังคมเป็นพอ

การศึกษาจิตวิทยาของนักวิทยาศาสตร์ก็เข้าข่ายเดียวกัน คือ ต้องกำหนดตัวแปรทีละตัว เพียงแต่ว่าเมื่อสากลโลกยอมรับสมมติร่วมกัน ธรรมส์จจะของนักวิทยาศาสตร์เลยกลายเป็นของน่าเชื่อถือขึ้นมาเท่านั้น

ข้าพเจ้าจะขอนำระบบสมมติมาประยุกต์ใช้อธิบายกฎของอนัตตา เพื่อช่วยเพิ่มพูนความเข้าใจเกี่ยวกับคนที่ชอบระบบเหตุผล อะไรที่นอกเหตุเหนือผลถือว่ายังไม่ใช้วิทยาศาสตร์ และก็ควรรู้ด้วยว่า ชีวิตของเราทุกขณะจิตนั้นนอกเหตุเหนือผล ที่มันทุกข์ทรมานทุกวันนี้ก็เพราะหลงใหลกับเหตุผลของสมมติจนสุดโต่งเท่านั้นเอง

กรณีตัวอย่าง

สมมติว่าข้าพเจ้าเดินเข้าครัว มองเห็นน้ำสีน้ำตาลในขวดติดตรา เบียร์ซี่ เหลืออยู่ครึ่งขวด ลักษณะเหมือนเบียร์ซี่เหลือดื่มค้างไว้

สัญญาเกี่ยวกับรสชาติของเบียร์ซี่ผุดขึ้นทันที

ข้าพเจ้าหยิบเอาแก้วน้ำ ใส่น้ำแข็ง เทเบียร์ซี่ที่เหลือลงไป ลังเกต ไม่มีฟอง ลองดื่ม ไม่มีรสชาติ (พบอนัตตาที่เดียวหลายข้อ)

ถ้าหากชอบเอาแต่ใจตนเอง ก็จะพยายามหาว่า มีเบียร์ซี่ขวดใหม่ไหม ถ้าไม่มี (อนัตตา) ตัดสินว่า จะดื่มต่อหรือเททิ้ง เพราะรสชาติไม่ถูกใจ

อารมณ์เปลี่ยนไปหมดแล้วจากเมื่อกี้ (แค่นาทีเดียว)

สมมติว่า ข้าพเจ้าทนดื่มจนหมด รุ่งเช้าปวดท้อง และเพ่งโทษว่า เพราะดื่มเบียร์ซี่ไม่ซ่าแน่แท้

จะเห็นว่าตามหลักเหตุผลของวิทยาศาสตร์ เบียร์ซี่ขาดฟองแปลว่าขาดคาร์บอนเนต อาจเป็นเบียร์ซี่ถูกทิ้งไว้นาน จนติดเชื้อ เมื่อดื่มเข้าไป ผู้มีสุขภาพอ่อนแออาจปวดท้องได้

ถ้าชอบเหตุผล ก็เห็นว่า “รู้แล้ว ตัดเชื้อจากเบียร์ซี่แน่”

ถ้าชอบศรัทธา ก็เห็นว่า “พระเจ้าลงโทษ เมื่อวานนี้อารมณ์ไม่ดี วันนี้เลยปวดท้อง”

จะชอบวิธีการอธิบายชนิดไหนก็เลือกเอา แท้จริงแล้วกฎอิทัปปัจจยตาทำงานควบคู่กับอนัตตาเช่นนั้นเอง

ถ้าเรารู้ทันทีที่จะรู้ว่า สีของน้ำเป็นสัญญาณทำให้เกิดจิตตสังขาร เมื่อมีปัจจัยบางอย่างกระตุ้นจิต เช่นกำลังหิวน้ำ ก็อาจเตลิดมาดื่มเบียร์ และเกิดปวดท้องได้ในที่สุด เหตุการณ์เหล่านี้คืออำนาจของอิทัปปัจจัยตา ที่ทำตามเหตุปัจจัยตามกฎธรรมชาติธรรมดา

ส่วนความผกผันของอารมณ์ก็เป็นอนัตตา เป็นสัญญาณของจิตที่ปรุง จากเห็นการเปลี่ยนของน้ำสี กรรมเกิดก็เพราะใช้สัญญาณเปลี่ยนเป็นตน (ดื่มเบียร์) และตนมีในสัญญาณ (ปวดท้อง) ก็เท่านั้นเอง

น้ำกับบทบาทสร้างคุณภาพของโลก อนัตตาก็เช่นเดียวกัน

เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่าน้ำนั้นสามารถแทรกซึมเข้าได้ทุกสภาวะ ในธรรมชาติ เช่น ภูเขา หิน ดิน ทราย ล้วนมีน้ำปนอยู่ภายใน หรือขัง รวมกันภายนอก หมายความว่าอยู่รวมเป็นเนื้อเดียวกันเอง

น้ำจากที่สูงจะไหลลงสู่ที่ต่ำ แทรกซึมไปทั่ว แล้วไปออรวมกัน เป็นน้ำใต้ดิน อุบัติมาดุจเดียวกับอนัตตาก็แทรกทุกสภาวะที่จิตปรุงแต่ง จะปรุงแต่งเป็นภายใน ภายนอกตัวเอง หรือแยกแยะแจกแจงเป็น ปัจจัยต่างๆ หรือแบ่งประเภทเป็นสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต น้ำทำให้ จังหวะของทุกสิ่งเคลื่อนไปได้อย่างดุลยภาพ อนัตตาก็เคลื่อนจิตให้ได้ ดุลยภาพไม่ต่างจากน้ำ

ไม่ว่ากระแสน้ำจะไหลแรงสักแค่ไหน ถ้าพบความเย็นจัดจะเปลี่ยน วัฏภาคเป็นน้ำแข็ง ถ้าถูกความร้อนก็จะเป็นไอน้ำ วัฏภาคของน้ำจึง

แปรปรวนไปตามสถานที่ ตามดินฟ้าอากาศได้ง่าย อุปมาดังความคิดของคนที่เข้าไปที่เข้าไม่ถึงอนัตตา จะแปรปรวนแปรสุดโต่งเชื่อกามวัตถุบ้าง เมื่อได้ยินได้ฟังเรื่องจิตเป็นใหญ่ ก็ยกเลิกกามวัตถุ ไปเชื่อเรื่องจิตอมตะ (นิรัตตา) บ้าง จิตของคนจึงเปรียบด้วยลูกตุ้มนาฬิกา เหวี่ยงไปเหวี่ยงมาระหว่างใช่-ไม่ใช่ เอา-ไม่เอา เป็นลักษณะของความสุดโต่งอย่างเป็นธรรมดา

เมื่อพระศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสรู้และเข้าถึงอนัตตาธรรม ทรงปฏิเสธความสุดโต่งว่าไม่ใช่ธรรมชาติที่อัศจรรย์เลย ทรงประทานทางสายกลางและอนัตตาธรรมเป็นหลักการที่จะเข้าถึงทางสายกลาง

โดยสรุป ภูมิภาคของน้ำมี ๓ สถานะ คือของแข็ง น้ำ ใอน้ำ เหมาะสำหรับใช้เป็นอุปมาในการเข้าใจอัตตา อนัตตา นิรัตตา นักวิทยาศาสตร์ ชาวซึ่งในมหัศจรรย์ของน้ำ นักสังคมศาสตร์ นักมานุษยวิทยาล้วนสรรคสร้างอารยธรรมเกี่ยวกับน้ำและสายน้ำ สมควรที่เราจักเข้าใจเรื่องน้ำเพื่อเข้าใจอนัตตาของพระพุทธเจ้าให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

ผู้ใดเห็นอนัตตา ผู้นั้นเห็นเราตถาคต

ผู้ใดเห็นเราตถาคต ผู้นั้นเห็นอนัตตา

การศึกษาเรื่องน้ำจึงมีค่าเท่ากับศึกษาอนัตตาธรรม สมควรที่พุทธบริษัทควรใส่ใจเรื่องสมบัติของน้ำให้มากขึ้นกว่าเดิม

ภาคผนวกที่ ๒

รายชื่อหนังสือธรรมะ โดย สิริวรุณ

๑. สะท้อนคิด ชีวิตทันสมัย

มูลนิธิเผยแผ่ชีวิตประเสริฐ พ.ศ. ๒๕๔๐ หน้า ๑๕๙ หน้า

หนังสือเล่มนี้ นำโยนิโสมนสิการหรือความคิดแบบกายเชิงพุทธ ๑๐ แนวคิด มาใช้เป็นบรรทัดฐานวิเคราะห์ชีวิตที่ทันสมัยของยุคโลกาภิวัตน์ จุดประสงค์เพื่อให้เข้าใจว่า แนวคิดแบบกายของพุทธมีลักษณะอย่างไร

สำหรับปัญญาจากการทำภาวนา ทำให้ข้าพเจ้าลงความเห็นว่า แนวคิดแบบกายเชิงพุทธนั้นเป็นเรื่องใหม่ ปรากฏะวันตกยังมีได้มองโลกแง่นี้เลย นำที่คนไทยจะมองเห็นว่า แนวคิดแบบกายของพุทธธรรมล้ำเลิศจริง ๆ มีประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาชีวิตอย่างหาประมาณมิได้

๒. อริยสังขลิตถ์

สำนักพิมพ์เลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๔๐ หน้า ๒๔๐ หน้า

อริยสังขลิตถ์ที่คนไทยมักจะจำได้เจนนี่คือการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า จริง ๆ แล้วอริยสังขลิตถ์ได้ถึง ๑๐ นัย ทุกนัยดับทุกข์ได้ถึงวิมุตติธรรมทั้งสิ้น

เมื่ออ่านพบว่าอริยสังขลิตถ์ได้ถึงสิบนัยจาก “วิมุตติธรรม” พระอุปติสสะเถระ แปลเป็นไทยโดยพระเมธีธรรมาภรณ์ (ประยูร ธัมมจิตโต) ข้าพเจ้าจึงถึงบางอ้อว่า มีนัยเล่าการปฏิบัติภาวนาของนักปฏิบัติจึงมิได้หลายนัย เสมือนประตูทางเข้าสู่วิมุตติธรรมมีถึงสิบทาง

หนังสือเล่มนี้ เป็นการขยายแนวคิดแบบกายเชิงพุทธว่าด้วย “อริยสังขลิตถ์” วิเคราะห์ออกเป็นสิบนัย โดยวิเคราะห์ให้เข้ากับหลักการของพฤติกรรมศาสตร์ของนักจิตวิทยา

จริง ๆ แล้วหนังสือเล่มนี้เป็นการสังเคราะห์อริยสังคีติในระดับหลักการวิจัยของโลกสากล ผู้ที่เป็นนักวิจัยสากลน่าจะทิ้งในหลักการ หลังเขียนเสร็จแล้ว ข้าพเจ้ารู้สึกว่าได้นำแก่นแท้ของหลักการวิจัยของโลกมาเปิดเผยในแง่ของอริยสังคีติ

การวิจัยทุกอย่างในโลกมีหลักพื้นฐานเท่าที่แสดงไว้ในอริยสังคีติสลับเหลื่อมเท่านั้น แก่นธรรมของพุทธธรรมก็ได้มีหลักการมากมายอะไร แก่นวิชาการของวิทยาศาสตร์ก็มีหลักการที่เสนอได้ง่ายๆ ตรงๆ เช่นเดียวกัน ความรู้ทุกชนิดถ้าเข้าถึงแก่นแท้จะพบกับความเรียบง่ายธรรมดาเท่านั้น

๓. อะเมซิ่ง ปริมาตรธรรม

ธรรมทานมูลนิธิ พ.ศ. ๒๕๔๒ หน้า ๒๑๘ หน้า

โดยสาระสำคัญ ต้องการจะอธิบาย “ธรรมะเก้าตา” ที่เสนอโดยท่านพุทธทาสภิกขุแห่งสวนโมกขพลาราม ว่าธรรมะแต่ละตัวในธรรมะเก้าตานั้นแนบชิดอยู่ในวิถีชีวิตของเราอย่างไร

เป็นการเขียนธรรมที่เป็นโลกในแง่ของการดับทุกข์ เช่น น้ำดับไฟ เชื้อติดกันน้ำ สารเคมีดับไฟ จะเห็นว่าธรรมที่ดับทุกข์ต่างเป็นธรรมะรอบตัวที่ใช้แก้ไขภัยอันตรายเฉพาะหน้า หนังสือเล่มนี้เริ่มชี้ชวนให้เห็นว่า การดับทุกข์ด้วยการมองอย่างแยบคายเชิงพุทธเป็นอย่างไร

ข้าพเจ้าคิดว่าได้พยายามโยงสภาวะความเป็นโลกและเหนือโลกให้เข้ามาอยู่ในสถานการณ์เดียวกัน ด้วยการใช้อริยสังคีติเป็นเครื่องเชื่อมต่อ เป็นการเขียนให้เห็นโลกุตรธรรมในแง่ของโลกธรรมรอบตัว

๔. ปาฏิหาริย์ของความถูกต้อง

ธรรมทานมูลนิธิ พ.ศ. ๒๕๔๓ หน้า ๒๘๓ หน้า

หนังสือเล่มนี้ได้สรุปแก่นแท้ของกุศลวิบาก ที่ถ้าผู้ใดทำกุศลให้ถึงพร้อมวิบากหรือผลลัพธ์ที่จะได้รับจะเป็นปาฏิหาริย์ที่คนไม่อาจทำนาย หรือพรรณนาให้ครบกระบวนความได้

เช่นเดียวกับปาฏิหาริย์ของพุทธบารมีที่เหนือคำพรรณนา

เช่นเดียวกับปาฏิหาริย์ของพระภัทรมหाराช ในหลวงรัชกาลที่ ๙ ของปวงชนชาวไทย

ภาพคนไทยนับไม่ถ้วนมาแซ่ซ้องถวายพระพรในวันศุกร์ที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๙ เป็นภาพที่ชาวต่างชาติอาจเข้าใจไม่ได้ ภาพที่ปรากฏจากสื่อทั่วไป คือ บางคนนั่งภาวนา บางคนนั่งสวดมนต์ บางคนคงอ้อนวอนขอพรจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ฯลฯ คนที่มาชุมนุมเหล่านั้น มองไม่เห็นพระพักตร์ของในหลวงเพราะยืนไกลเกิน แต่ทุกหัวใจหลอมรวมแสดงความจงรักภักดีที่มีต่อพระองค์ท่าน

นี่คือปาฏิหาริย์ของความถูกต้อง ที่เกิดการพรรณนาของภาษา

หนังสือเล่มนี้วิเคราะห์ให้เข้าใจแจ่มแจ้ง กุศลวิบากที่จะมีในผู้ที่สร้างกุศล บารมีอย่างต่อเนื่องยาวนาน จะมีลักษณะอย่างไร และเพราะอะไร อริยทรัพย์จึงบังเกิดขึ้นได้

คิดว่าได้นำอริยทรัพย์อันเป็นนามธรรม มาตีแผ่ให้เป็นสัญลักษณ์แบบเดียวกับนักวิทยาศาสตร์ตีแผ่ความจริงของธรรมชาติ ในแง่สูตรหรือสมการ ซึ่งเป็นสาระของวิทยาศาสตร์ที่ใช้เรียนใช้สอนกันในวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐานทุกระดับชั้นเรียน

ข้าพเจ้าได้นำเสนอการมองอริยทรัพย์ในภาพลักษณ์ของกระบวนการทางวิทยาศาสตร์พื้นฐาน ถ้าอ่านหนังสือเล่มนี้ด้วยใจเปิดกว้าง น่าจะเห็นความงามของพุทธธรรมได้ด้วยตนเอง

ข้าพเจ้าได้พยายามนำผลกรรม วิเคราะห์ในแนวความคิดเชิงพุทธ มานำเสนอในรูปลักษณ์ของโลก หวังว่าน่าจะมีคนไทยใจกว้างมองเห็นความงดงามของการนำเสนอพุทธธรรมในแนวนี้

น่าเสียดายที่คนไทยไม่ใส่ใจความงดงามของการนำเสนอหลักของพุทธธรรมในแนวนี้

คิดว่าถ้าเป็นของจริงแท้ สัจธรรมในหนังสือเล่มนี้จะอยู่ยงคงกระพัน รอดจนคนไทยใจนักวิชาการมองเห็นค่า นำไปปรับใช้เพื่อให้พุทธธรรมเป็นประโยชน์สูงสุดของโลก

ของแท้ต้องทนทานการพิสูจน์ได้เสมอ

เพราะมีสมบัติเหนือกาลเทศะนั้นเอง

๕. อิทัปปัจจยตา อำนาจสูงสุดของธรรมชาติ

สำนักพิมพ์สุภาพใจ พ.ศ. ๒๕๔๖ หน้า ๓๖๐ หน้า

เมื่อสามารถแยกแนวความคิดแยกกายระหว่างวิทยาศาสตร์และพุทธศาสตร์ออกจากกัน ผลลัพธ์ก็คือ สามารถแยกความเชื่อเกี่ยวกับอำนาจของศาสตร์ออกจากกันได้ด้วย

วิทยาศาสตร์มองอะไรเป็น “พลังงาน” และแบ่งชนิดของพลังงานเป็นพลังงานแม่เหล็กไฟฟ้า (รวมพลังนิวเคลียร์) พลังงานความร้อน พลังโน้มถ่วงของโลก สำหรับชีวิตก็เชื่อในพลังงาน ATP เป็นต้น

พุทธศาสตร์มองอะไรเป็นอำนาจของเหตุปัจจัย และแบ่งชนิดของอำนาจนี้เป็นสองประเภทใหญ่ คืออิทัปปัจจยตา อำนาจที่ผลักดันความเป็นโลกและเหนือโลก (เหนือสมมติบัญญัติ เหนือกาลเทศะ เหนือความเชื่อ ความไม่เชื่อ เหนือความรู้ความไม่รู้) และอำนาจของปฏิจัสสมุปบาทที่ผลักดันปรากฏการณ์ภายในจิตมนุษย์ ให้รู้สึกทุกข์ และไม่ทุกข์ด้วยอาการต่างๆ อำนาจอิทัปปัจจยตายังแบ่งเป็นอำนาจของไตรลักษณ์ อำนาจของอริยสัจสี่ อำนาจของกรรม และอื่น ๆ อีก อำนาจแต่ละอย่างให้ผลลัพธ์ต่างกัน เป็นบวกและลบตามกำลังปัญญา

การเข้าถึงอำนาจของอิทัปปัจจยตา นอกจากจะต้องแยกความคิดออกจากความจำแล้ว ยังต้องแยกว่าเป็นความจำอย่างไรในนิยามของพุทธศาสตร์ เช่น จำว่านี่คือ อายตนะ (หก) ชันธ (ห้า) และธาตุ (สี่) ต้องเข้าใจองค์ประกอบทั้งหมด และรู้ว่านี่คือบัญญัติ แยกสภาวะต่างๆ ของบัญญัติเหล่านั้นได้ จึงจะยอมรับว่าสิ่งดังกล่าวมีจริง

สิ่งมีจริงและสิ่งมีเอง เป็นคนละเรื่องกัน

อิทัปปัจจยตาเป็นสิ่งมีเอง กว่าจะพบว่าอำนาจนี้เป็นอย่างไร ต้องแยกสิ่งมีจริงออกไปจนหมด ภาษาพูดคือต้องนั่งภาวนาจนจิตอยู่เหนือความจำทั้งหมด

จิตจึงจะเข้าถึงอำนาจที่มีเองนี้ด้วยตนเอง

หลังจากหยั่งเห็นอำนาจอิทัปปัจจยตาที่มีเองแล้ว เมื่อกลับมาสู่สภาวะธรรมดาของโลก โลกทัศน์ทุกอย่างเปลี่ยนแปลงหมดชุด เสมือนเปลี่ยนซอฟต์แวร์ของจิตทั้งหมด

มองเห็นอำนาจของเหตุปัจจัยผลักระแสชีวิตอยู่เป็นขณะ ได้เห็น ได้ยิน ได้ฟังปัจจัยต่าง ๆ เป็นขณะโดยอัตโนมัติ

การเขียนอิทัปปัจจยตาจึงยากมาก

การอ่านเอาความยิ่งยากกว่า หนังสือเล่มนี้คงเป็นประวัติศาสตร์ที่รวมการอ่านไม่รู้เรื่อง หรืออ่านแล้วไม่ได้เรื่องจำนวนมาก

สำหรับข้าพเจ้าแล้วโล่งใจหลังจากเขียนสำเร็จแล้ว คล้ายสาบปมด้ายยุ่งออกจากจิตไปมาก

อรรถาของข้าพเจ้าที่ชอบนามธรรมยาก ๆ ได้อาหารโอชารับประทานเรียบร้อย คือได้เข้าถึงว่า อิทัปปัจจยตาเป็นความธรรมดาอย่างนี้ ๆ

การอ่อนน้อมถ่อมตนอย่างแท้จริงจึงบังเกิดขึ้น ข้าพเจ้าเริ่มใช้ชีวิตแบบธรรมดาติดดิน และรู้สึกถึงความธรรมดาคือความยิ่งใหญ่ที่สุด

๖. อนัตตากับชีวิตทันสมัย

สำนักพิมพ์สุภาพใจ พ.ศ. ๒๕๔๗ หน้า ๓๐๔ หน้า

“ผู้ใดเห็นอนัตตา ผู้นั้นเห็นเราตถาคต

ผู้ใดเห็นเราตถาคต ผู้นั้นเห็นอนัตตา”

ในหนังสือเล่มนี้ข้าพเจ้านำกิจกรรมที่มีอิทธิพลต่อโลกทัศน์แห่งความนำสมัย มาวิเคราะห์กับหลักอนัตตาของพระพุทธเจ้า บางคนอ่านแล้วก็เข้าใจอนัตตาแบบจินตมยปัญญา สามารถปล่อยวางเรื่องต่าง ๆ ที่ไม่เคยปล่อยวางได้

ในเล่มได้นำเสนอ อนัตตากับวิถีชีวิต อนัตตากับการเดินทาง อนัตตากับการอ่าน การเขียน การกินอาหารเชิงภูมิ การซื้อของในห้างสรรพสินค้า การบริหารจัดการแบบทันสมัย และอนัตตากับการเซ็นชื่อในพันธสัญญาทุกรูปแบบ

ได้ชี้ชวนให้เห็นความจริงว่า เพราะอนัตตาแท้ๆ กรรมที่เป็นปัจจุบันธรรม จึงสร้างมิจฉาทิฏฐิ ทำให้คนไม่กลัวความทุกข์ กระโจนเข้าหาทุกข์ไม่ต่างจากแมงเม่าบินเข้ากองไฟ

๗. คิดให้เป็น เดียวเห็นเอง

สำนักพิมพ์สุภาพใจ พ.ศ. ๒๕๔๘ หน้า ๒๔๐ หน้า

“เด็ดดอกไม้ดอกเดียว สะเทือนทั่วจักรวาล”

สำนวนเหมือนนกวี อ่านแล้วราวไร้แก่นสาร แท้ที่จริงหมายถึงทุกสิ่งทุกอย่าง เกิดดับในสิ่งมีเอง ภาษาพูดเรียกอมตธรรมหรือโลกุตระธรรม

นักวิทยาศาสตร์และนักปราชญ์ตะวันออกต่างเข้าถึงสิ่งมีเอง แต่ทว่าบัญญัติ และใช้ประโยชน์จากสิ่งมีเองคนละแนว

นักปราชญ์ตะวันออกรวมพระพุทธเจ้า ต้องการให้พุทธบริษัทใช้สิ่งมีเอง เป็นที่พึ่งของทุกคนที่อยู่ในโลกของความผันแปร เพื่อให้อยู่ได้ในโลกด้วยการผูก โลกที่มืมนางน้อยที่สุด

นักวิทยาศาสตร์ใช้สิ่งมีเองสร้างความพอใจให้มนุษย์ในโลก ในรูปของ โทรศัพท์มือถือที่รวมเครื่องเล่นต่างๆ มากมาย ประโยชน์มีอยู่แต่ถูกใช้น้อย ส่วนมาก จะใช้สิ่งมีเองในทางเพิ่มต้นหาและอุปาทาน

ไม่ใช่ความผิดของนักวิทยาศาสตร์ แต่ทว่าเป็นชะตากรรมของโลกที่ไม่มี ใครเห็นโทษภัยของสิ่งประดิษฐ์เหล่านั้นตรงตามจริงที่มันเป็น กลับชักชวนกัน พุดในแง่เป็นประโยชน์เท่านั้น

หนังสือเล่มนี้ จึงพยายามเขียนให้ใช้ความคิดและความรู้เชิงกุศล เพื่อเข้าไป สร้างดุลยภาพแห่งชีวิต

สาระภายในเล่ม ชี้ชวนให้สำนึกถึงดุลยภาพของความรู้และความคิดในแง่ ของวิทยาศาสตร์และพุทธศาสตร์ พยายามจะถ่ายทอดประสบการณ์มองโลกใน แง่พุทธศาสตร์ว่าแตกต่างอย่างไรกับวิทยาศาสตร์

อรรถธรรมที่ดำเนินเรื่องเป็นนามธรรมล้วนๆ เหมือนที่คนปัจจุบันชอบลงทุน หุ่นยนต์ หรือสร้างมิตรภาพผ่านอินเทอร์เน็ต หรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านโทรศัพท์ มือถือหรือคอมพิวเตอร์

มีหลายคนบอกว่า หนังสือเล่มนี้อ่านแล้วเข้าใจง่ายกว่าทุกเล่ม

สำหรับข้าพเจ้าแล้ว สาระในหนังสือเล่มนี้คือการชี้ชวนให้รู้จักปรับความคิด ภายใน เพื่อให้ปรับเปลี่ยนความคิดทำร้ายทำลายตนเองให้มันน้อยลง หรือเพื่อให้ รู้จักวิธีใช้ความคิดหักล้างความคิด หรือวิธีคิดให้เพิ่มสุขลดทุกข์

อุปมาสาระของหนังสือเล่มนี้ดูจเป็นยาหม่อง ยาอม ยาหอมทางความคิด หรือเป็นสมุนไพรทางความคิด ช่วยเพิ่มภูมิต้านทานทางจิตได้ดี

๘. คิดให้ถูก ทุกข์ดับได้ ด้วยอุปนิสธรรม

สำนักพิมพ์สุภาพใจ พ.ศ. ๒๕๔๘ หน้า ๒๐๘ หน้า

หนังสือเล่มนี้ได้นำ “ธรรมโฆษณ์” ของท่านพุทธทาสภิกขุมาเรียบเรียงในแนวความคิดของ *อุปนิสธรรม* และใช้ความเข้าใจของตนเองเป็นตัวสาคิตหรือนำเรื่อง เป็นเสมือนการนำเที่ยวทางอารมณ์จิตของมนุษย์ ที่มีอยู่ในจิตของทุกคนที่เป็นมนุษย์ เป็นแก่นแท้ของพุทธธรรม เป็นหัวใจของการตรัสรู้ เป็นความยิ่งใหญ่ของการนิรันดย์ที่ไม่มีสิ่งใดยิ่งใหญ่กว่า

หนังสือเล่มนี้เป็นสังขารธรรม จะไม่มีวันตาย และจะเป็นประโยชน์ต่อมวลมนุษยชาติอย่างหาที่สุดมิได้

ข้าพเจ้ามิได้พูดอวดดีเพื่อยกย่องตนเอง แต่เป็นการประกาศสังขารธรรมของพระสัพพัญญูของพระศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า ในรูปแบบเป็นภาษาร่วมสมัย

เป็นหนังสือที่ดีที่สุดของการเรียบเรียงธรรมจาก “ธรรมโฆษณ์” ของท่านพุทธทาสภิกขุ ที่ข้าพเจ้าเคยเขียนผ่านมา

๙. อุปสมานุสติ นิพพานที่นี้และเดี๋ยวนี้

สำนักพิมพ์สุภาพใจ พ.ศ. ๒๕๔๘ หน้า ๘๐ หน้า

พิมพ์แจกเป็นธรรมทานโดยผู้เขียนเอง ไม่มีวางจำหน่ายตามท้องตลาด

หนังสือเล่มนี้เป็นคัจฉาญาณิพนธ์การนั่งภาวนาของข้าพเจ้า เป็นหนังสือที่มาจาก การวิจัยทางจิตของตนเอง เป็นการพบวิธีการใช้นิพพานเป็นอารมณ์เพื่อทำให้จิตสงบ ซึ่งท่านพุทธทาสเรียกว่านิพพานที่นี้และเดี๋ยวนี้ แต่ในตำราจะเรียกว่า “อุปสมานุสติ”

ข้าพเจ้าพบว่า การใช้นิพพานเป็นอารมณ์ เหมาะกับจริตของข้าพเจ้ามากที่สุด เป็นวิธีการที่ข้าพเจ้าได้จากการปฏิบัติภาวนา คล่าทางมายี่สิบปี และคิดว่า น่าจะเหมาะกับคนสมัยใหม่ที่ชอบการใช้ความคิดเช่นกัน

๑๐. กาลามสูตรสิบ มหาปรัชญา มหามัชฌิมาปฏิบัติพา

สำนักพิมพ์สุภาพใจ พ.ศ. ๒๕๔๙ หน้า ๒๙๖ หน้า

สำหรับผู้ที่ชอบความท้าทายทางนามธรรม กาลามสูตรสิบเป็นหัวข้อธรรมที่โดดเด่นและน่าสนใจที่สุด

หัวข้อธรรมชุดนี้อาจแยกคนได้ ๓ กลุ่ม กลุ่มที่หนึ่ง ทั้งในพระปัญญาธิคุณของพระพุทธเจ้าที่ทรงวางหลักความรู้ไว้สิบแนวทาง กลุ่มที่สองอาจหมายความว่า การมองโลกในแง่ลบของพุทธปรัชญา กลุ่มที่สาม คือผู้ที่มองเห็นพ้องกับข้าพเจ้าว่า กาลามสูตรสิบคือมหาปรัชญา ไม่มีปรัชญาใดจะยิ่งใหญ่ได้มากกว่านี้ และนี่คือ “ปริศนาธรรม” ที่บอกวิธีวางใจให้แยกกายว่า มัชฌิมาปฏิบัติพา นั้นมีอยู่แล้วในทุกขณะจิต ถ้าใจของผู้นั้นมีสติปัญญาอ่อนไหว เข้าถึงกระแสของเหตุปัจจัยตามกฎธรรมชาติธรรมตา

แท้จริง “กาลามสูตรสิบ” คือ บทกลับของ “อิทัปปัจจยตา” เพราะสภาวะธรรมทั้งสองชนิด ต่างก็เป็น “มหามัชฌิมาปฏิบัติพา” ทั้งคู่ เพียงแต่ว่า ผู้ที่เข้าถึงสภาวะดังกล่าว เข้ามาด้วยการกำหนดจิตขึ้นหรือกำหนดจิตลง

ความหมายของการกำหนดจิตขึ้นหมายถึง ผู้ใช้โลกุตรธรรมเป็นอารมณ์ ในการทำสมาธิภาวนา ส่วนกำหนดจิตลงคือ ผู้ที่ใช้โลกียธรรมเป็นอารมณ์ในการปฏิบัติกรรมฐาน

อุปมาดุจเดียวกับนักวิทยาศาสตร์แหงนหน้ามองดูท้องฟ้า มองผ่านกล้องโทรทรรศน์ เพื่อค้นหาสิ่งที่เหนือความสามารถของสายตา และบางคนก็ก้มลงมองผ่านกล้องจุลทรรศน์ เพื่อมองดูสิ่งเล็กๆ ที่มองไม่เห็นด้วยตาเนื้อ กาแลกซี่ จักรวาล ต้องค้นผ่านกล้องโทรทรรศน์ ส่วนแบคทีเรีย ไวรัส และโมเลกุลต่าง ๆ ต้องค้นผ่านกล้องจุลทรรศน์

ทั้งสองมิติต่างก็เปิดเผยความจริงที่ขยายโลกทัศน์ของมนุษย์อย่างมหัศจรรย์

ถ้ากำหนดจิตผ่าน *อุปสมานุสติ* ก็จะเข้าถึงอำนาจของอิทัปปัจจยตา ถ้ากำหนดจิตผ่านวิธีการที่ใช้โลกียธรรมธรรมตา ก็จะเข้าถึงอำนาจของสักแต่ว่า ซึ่งคือ “กาลามสูตรสิบ” นั่นเอง

เมื่อใดที่จิตของผู้ใด ไม่ยึดและไม่โยนทิ้ง แต่พร้อมที่จะปรับตามเหตุปัจจัย เมื่อนั้นก็คือ สภาพจิตของผู้มีปัญญาอย่างยิ่งใหญ่ คือ “มหามัชฌิมาปฏิปทา” ผู้นั้นต้องแทงทะลุ “กาลามสูตรสิบ” อย่างทั่วถึงดีแล้ว

กาลามสูตรสิบจึงเป็นมหารุณาที่พระพุทธเจ้าทรงวางปริศนาธรรมไว้ให้มนุษย์ที่ตกอยู่ในยุคของความคิดสร้างสรรค์ จนกระทั่งจับต้นชนปลายอะไรไม่ถูก

ตถตาของผู้เข้าถึงกาลามสูตรสิบ ไม่ใช่ผู้วางเฉยหรือปล่อยโลกไปตามกระแส แต่ตถตาของผู้ที่เข้าถึงกาลามสูตรสิบ คือ ผู้พร้อมที่จะเป็นผู้นำเพื่อให้โลกได้พัฒนาอย่างมีทางสายกลาง

นำโลกโดยไม่ถูกโลกทิ่มแทงนั้นแหละเรียกว่า มหามัชฌิมาปฏิปทา

กาลามสูตรสิบจึงนับเป็นสุดยอดของมหาปรัชญา และสุดยอดของปริศนาธรรมในขณะเดียวกัน

ข้าพเจ้าเขียนกาลามสูตรสิบเพื่อถวายเป็นรัตนตรัยบูชา ทั้งหมดเป็นที่สุด

๑๑. ธรรมกับมาตรฐานการผลิตบัณฑิตของ สกอ.

และหลักการบูรณาการคุณธรรมในสังคมไทย

สำนักนวัตกรรมการเรียนการสอน ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. ๒๕๕๔ หน้า ๑๐๐ หน้า

หนังสือเล่มนี้ เป็นบทความวิชาการที่เขียนขึ้นเพื่อประกอบการอบรมคุณธรรมในรูปแบบต่าง ๆ จัดโดยหน่วยงานต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๖-๒๕๕๔

หนังสือนี้รวมพิมพ์เป็นเล่มเพื่อแจกจ่ายคณาจารย์ที่สนใจการสอนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในชั้นเรียนปกติทั่วประเทศ ผู้ใดสนใจขอรับได้ที่ สำนักนวัตกรรมการเรียนการสอน ฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

๑๒. วิธีพุทธ วิธีโลกาภิวตัน

สำนักพิมพ์สุขภาพใจ พ.ศ. ๒๕๕๔ หน้า ๒๙๙ หน้า

เป็นการตกผลึกความคิดในฐานะนักวิจัยพันธุวิศวกรรมนานสองทศวรรษ และในฐานะนักปฏิบัติธรรมยาวนานในเวลาประมาณกัน

เป็นการเปรียบเทียบปรัชญาพุทธศาสตร์และปรัชญาวิทยาศาสตร์ตามประสบการณ์ของผู้เขียนซึ่งสนใจความหมายของการค้นหาความจริงของชีวิต มากกว่าปรัชญาในความหมายของนิยามและความสัมพันธ์กับตรรกศาสตร์

๑๓. พุทธวิธี วิธีแห่งการตื่นรับความจริง

สำนักพิมพ์สุขภาพใจ พ.ศ. ๒๕๕๖ หน้า ๑๔๔ หน้า

แท้จริงสาระของหนังสือเล่มนี้คือ วิทยานิพนธ์ที่ตอบโจทย์ “ความรู้คืออะไร” ปัญหาค้างคาใจของข้าพเจ้าซึ่งติดตัวมาตั้งแต่เยาว์วัย โดยสงสัยมาตลอดว่า การเรียนเก่งของตนเองกับสมรรถนะในการช่วยตนเองในวัยเด็ก ไม่เห็นจะสัมพันธ์กัน

กว่าจะเข้าถึงสาเหตุแท้ของวิทยาศาสตร์ว่าคืออะไร เกิดเมื่อไร ทำไมคนจึงเชื่อว่าเป็นความรู้ต้องใช้เวลาพัฒนาปัญญาว่าครึ่งศตวรรษ จนกระทั่งแน่ใจว่า ที่เชื่อกันว่าความรู้วิทยาศาสตร์มีมากมายเรียนอีกที่ชาติก็ไม่รู้จบ เนื่องจากนักวิทยาศาสตร์หรือนักวิชาการทุกสาขาต่างช่วยกันเพิ่ม “นิยาม” จากปรากฏการณ์เดิมด้วยความเชื่อหรือเพิ่มมโนภาพใหม่ ๆ

ยิ่งถ้าอุปมากับขั้นห้าแล้ว ความรู้ทั้งหมดของวิทยาศาสตร์ คือความวิจิตรของสังขารขั้นห้าเท่านั้นเอง

คุณธรรม จริยธรรม พุดกันมากเท่าไรเอาลงได้ในกรอบของศีลห้าธรรมห้า ซึ่งเป็นของแท้แต่โบราณได้หมด ความคิดสร้างสรรค์ทุกชนิด ถ้าใช้อย่างขาดสติ คือความหลง (โมหะกรรม) เป็นความหลงในมิติเส้นตรงที่เป็นความซ้ำของซึ่งติดมากับการท่องเที่ยวในสังสารวัฏ

ถ้าตื่นรับความจริงแท้ที่ขมวดไว้ในหนังสือเล่มนี้ได้ น่าจะแทงทะลุ “ทุกศาสตร์” ของโลกาภิวตัน (ตถาคต) แต่ต้องไม่ใช่ความรู้ที่ตัดต่อจากอินเทอร์เน็ต

จนมีสภาพของขยะความรู้ ไร้วิภาษวาทะ ไร้ศิลปะแห่งไวยากรณ์ซึ่งไม่เหมาะกับการตื่นรับความเป็นจริง แต่ต้องลบทิ้งไปจากความจำจึงเหมาะที่สุด (อดัมมยตา)

ถ้าเข้าถึงศาสตร์โดยความเป็นสังขธรรม ก็สามารถจะเพิ่มปัญญาญาณได้ ไม่ว่าจะเป็นวินิยาศาสตร์ ศิลปศาสตร์ หรือพุทธศาสตร์ (สุญญตา) กล่าวคือ สมมติมาอย่างไรต้องรู้เท่าทัน เหนือจากสมมติเป็นอย่างไรก็เข้าใจแจ่มแจ้ง (สุญญตา)

๑๔. ญาณธรรมของพุทธ

สำนักพิมพ์สุภาพใจ พ.ศ. ๒๕๕๖ หน้า ๒๗๐ หน้า

หนังสือเล่มนี้ เป็นศิลาจารึกทางจิตวิญญาณที่ถ่ายทอดด้วยภาษาไทย เพื่อท่านผู้อ่านที่สามารถถอดรหัสปริศนาธรรมที่แทรกอยู่มากมายหลายนัยยะ ทั้งที่เปิดเผยและซ่อนไว้ในกรอออกแบบกิจกรรม เพื่อเป้าหมายสูงสุด คือ การเข้าถึง “ความเป็นเช่นนั้นเอง” (ตถาคตา)

ถือว่า ข้าพเจ้าได้แสดงความกตัญญูตเวทีตาต่อบุพการีที่อบรมความเป็นนักคิดด้วยหลักการคิดแยกคายของวิทยาศาสตร์ บ่มเพาะจิตวิญญาณการเป็นคนพูดตรง ลัด ลั่น ชัดเจน

ถือว่า ข้าพเจ้าได้แสดงการบูชาต่อคุณของพระรัตนตรัยที่ทำให้ข้าพเจ้ารังสรรค์ปัญญาญาณจากการเสียดสละทุกรูปแบบ บ่มเพาะสมรรถนะที่จะทำให้เข้าถึง “จิตตสังขาร” ของมนุษย์

ถือว่า อักษรระภาคภาษาไทยเล่มนี้เป็นมรดกชิ้นที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของข้าพเจ้าที่ถอดรหัสความเป็นโลกาภิวัตน์ผสานกับความเป็นเช่นนั้นเอง ออกมาเป็นวรรณกรรมทางภาษา ที่แสดงพฤติกรรมศาสตร์ของมนุษย์ยุคโลกาภิวัตน์

ถือว่า อักษรในหนังสือเล่มนี้สรรค์สร้างเป็นแอนนิเมชั่นของเหตุปัจจัยทั้งทางโลกและทางธรรมคล้ายกับงานมหกรรมที่ยิ่งใหญ่ของมนุษย์ ยุคสมัยที่ความรู้ ความจริง ความจำ และความหลง ผสานเป็นหนึ่งในดวงใจของมนุษย์

๑๕. พุทธานุภาพ

สำนักพิมพ์สุขภาพใจ พ.ศ. ๒๕๕๗ หน้า ๒๒๖ หน้า

สมัยเป็นเด็กในยุคสงครามโลกครั้งที่สอง ข้าพเจ้าถูกนับว่าเป็นเด็กเรียนเก่ง ประพฤติตนอยู่ในกรอบของค่านิยมร่วมสมัยมาตลอด แต่มีเป้าหมายในใจที่ติดตัวมาตั้งแต่เด็กคือความสงสัยว่าความรู้คืออะไร ทำไมที่ท่องจำได้ สอบได้ดีแล้วล้มเหลว จึงเรียกว่า “มีความรู้”

สมัยเรียนปริญญาเอก ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อราวเกือบครึ่งศตวรรษที่ผ่านมา ข้าพเจ้าใช้เวลาว่างที่มิบุกเข้าไปในพรมแดนของความรู้ เพื่อตอบให้ได้ว่ารางวัลโนเบลมีหลักการตัดสินอย่างไร และกลับมาเป็นอาจารย์ทำงานวิจัย ก็บุกเข้าไปในความเชื่อ “ความเลิศของงานวิจัยวิทยาศาสตร์เป็นอย่างไร”

หลังจากที่ข้าพเจ้าลาออกจากราชการมาปฏิบัติธรรมในป่า ข้าพเจ้าก็บุกเข้าไปในกิเลสอาสวะของตนเอง เพื่อถามให้ได้ว่าการบรรลุธรรมคืออะไร ต่างจากงานวิจัยรางวัลโนเบลอย่างไร

หนังสือเล่มนี้ นับว่าเป็นการแสดงออกซึ่งความเข้าใจของข้าพเจ้าที่จะตอบคำถามว่า เหตุใดพระพุทธเจ้าจึงมีประวัติเช่นนั้น โดยเฉพาะเหตุใดปรากฏการณ์สำคัญจึงเกิดในป่า รวมทั้งเทศนาในวันสำคัญเช่นนั้น ๆ จึงเป็นอย่างนั้น ๆ

นอกจากนี้เมื่อ “สติ” ถูกเน้นย้ำว่าจำเป็นในทุกลมหายใจของมนุษย์ คำถามจึงเกิดขึ้นว่า ทำไมไม่มีคำจำกัดความของสติให้ชัดเจน นอกจากสติปฏิฐานสี่ที่เป็นส่วนของโพธิปักขิยธรรม ด้วยเหตุนี้เมื่อได้พบคำถามของพระเจ้ามิลินท์ และคำตอบของพระนาคเสนจึงดีใจนัก ข้าพเจ้าได้ถอดรหัสของ “สติในมิลินทปัญหา” เป็นภาษาร่วมสมัย เสมือนการถอดรหัสนของพุทธธรรมทุกเล่มที่เขียนผ่านมาทั้ง ๑๔ เล่ม

เพราะมีบารมีการเป็นอาจารย์ แม้ลาออกจากราชการ ก็ยังมาทำหน้าที่สอนพุทธปรัชญาและวิชากรรมฐาน

ข้าพเจ้ายังหวังให้มีการปฏิรูประบบการศึกษาของไทยโดยแทรกพุทธานุภาพลงไปในชีวิต และสอดแทรกอยู่ในการเรียนการสอนของทุกวิชา

ขอความปรารถนาของข้าพเจ้า จงทำให้ผู้บริหารการศึกษาเห็นคุณค่าของ “ธรรมาภิบาล ในระบบการศึกษาของไทย” ที่เขียนไว้เป็นบทสุดท้ายด้วยเทอญ

๑๖. จิตตานุภาพ

สำนักพิมพ์สุขภาพใจ พ.ศ. ๒๕๕๗ หน้า ๑๙๐ หน้า

ความรู้ของโลกาภิวัตน์ที่ถูกไหลต้วไว้ในอินเทอร์เน็ต นับปริมาณไม่ถ้วนจริง ๆ โหลดตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมากมายมหาศาล รวมทั้งหนังสือธรรมที่เขียนโดยสิริวิรุณทั้ง ๑๕ เล่มอีกด้วย

ใครผู้ใดอยากรู้เรื่องอะไร มีสาระหรือไร้สาระมากแค่ไหน ถ้าเมื่อใดเกิดสงสัยว่า ความรู้นั้นๆ ควรปลงใจเชื่อมากน้อยเพียงใด เมื่อใดใครรู้ว่าจะจัดการกับความรู้นั้นอย่างไร ก็ขอเชิญเข้าไปอ่าน “กาลามสูตรสิบ” อันข้าพเจ้าได้วิเคราะห์ไว้แล้ว ซึ่งได้นำบทสรุปมาเป็นบทที่หนึ่งของ “จิตตานุภาพ”

มนุษย์ในโลกล้วนชื่นชมและหลงใหลในเทคโนโลยีที่ทันสมัย น้อยคนที่จะไม่ทิ้งกับการส่งดาวเทียมเพื่อส่งสัญญาณคลื่นอินเทอร์เน็ต หรือยานอวกาศที่สำรวจจักรวาลที่เหนือประสาทสัมผัสของมนุษย์ทั้งหมดทั้งมวลก็เพราะความเชื่อในอำนาจของแม่เหล็กไฟฟ้าล้วน ๆ

ไม่ว่าจะรู้สึกในความยิ่งใหญ่ของอำนาจแม่เหล็กไฟฟ้าปานใด ถ้าเมื่อใดเกิดสำนึกว่า จิตเป็นใหญ่ เป็นประธานของสรรพสิ่ง เมื่อนั้นจิตของท่านจะทิ้งอำนาจของอิทัปปัจจยตาที่ขับเคลื่อนชีวิตและจักรวาลอยู่นั้น ยิ่งใหญ่กว่าอำนาจของแม่เหล็กไฟฟ้า

ข้าพเจ้าจึงนำบทสรุปของ “อิทัปปัจจยตา” ในข้ออรุณธาธิบาย “ความเป็นพระเจ้าของพระเจ้า” หมายความว่าอย่างไร นำมาเป็นบทที่สองของ “จิตตานุภาพ”

มัชฌิมาปฏิปทาหรือทางสายกลางที่เป็นหนทางแห่งการดับทุกข์ จะชั่วคราวหรือถาวรก็ตาม มิถึงสิบหนทาง ข้าพเจ้าเคยวิเคราะห์ไว้แล้วใน “อริยสังขิลิปเหลี่ยม” เส้นทางใดเหมาะกับใคร อย่างไร ย่อมขึ้นกับบุพกรรมของเขาแต่ละคนนั้น

ประมวลพรหมจรรย์สิบประการ ซึ่งเป็นแนวทางที่จะเข้าถึงโลกุตระธรรม ข้าพเจ้าได้นำมาเขียนไว้เป็นบทที่สาม ใครจะใช้แนวทางใดในสิบแนวทาง ก็อาจเข้าถึงโลกุตระธรรมได้ ถ้าถอดรหัสภาษาไทยเป็นสภาวะ-ธรรมได้ด้วยตนเอง

ในบทที่สี่ เป็นการนำเสนอการเข้าสู่โลกุตระธรรม หรือเรียกว่า “นิพพานที่นี้และเตี้ยวนี้” ด้วยวิธีการที่ได้มาจากประสบการณ์ของตนเองทั้งหมด ๖ แนวทาง

แน่นอน แนวทางอื่นๆ ก็ย่อมมีอีก แต่ที่นำเสนอเป็นการใช้ฐานของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งวัฒนธรรมของโลกาภิวัตน์เป็นตัวตั้งต้น เพื่อเข้าถึง “ความรู้แจ้งโลกาภิวัตน์”

บทที่ห้า เป็นปาฐกถาจารย์แห่งความพอใจในฐานะนักปฏิบัติธรรม “ธรรมฉันทะ” ความพอใจในสภาวะธรรมย่อมนำไปสู่กลุ่มธรรมที่เรียกว่า “อิทธิบาทสี่” ซึ่งไม่ว่าจะนำไปใช้กับงานเล็กจิ๋วหรืองานยักษ์ขนาดใดก็สำเร็จได้ตั้งใจหมาย ข้าพเจ้าได้วิเคราะห์ลักษณะของ “ธรรมฉันทะ” ย่อมแตกต่างจากลักษณะของ “ศันทา” ผู้มีธรรมฉันทะจะไม่ดูหมิ่นงานแม้จะเล็กจิ๋ว เมื่อไม่ดูหมิ่นในงานได้มากแค่ไหน ก็ขจัดภัยในการเกิดมานะทิฐฐิไปได้มากเพียงนั้น หนทางของอิทธิบาทสี่ จึงเป็นต้นทางแห่งการบรรลุธรรมได้

“จิตตานุภาพ” ที่ปรากฏในมือของท่านผู้อ่านเล่มนี้ เป็นเรื่องที่ข้าพเจ้าเขียนและพิมพ์ขึ้นเพื่อเป็นมรดกธรรมร่วมสมัย “จิตตานุภาพ” ย่อมเป็นเครื่องหมายแสดงกตเวทิตาธรรมที่ข้าพเจ้าซาบซึ้งใจในภาษาไทยที่เริ่มประดิษฐ์โดยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช “จิตตานุภาพ” ย่อมเป็นเสมือนเครื่องบูชาธรรมที่ข้าพเจ้ามีต่อคุณพระศรีรัตนตรัย และย่อมเป็นศักดิ์ต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ที่มีคนไทยคนหนึ่งแสดงความคารวะธรรมต่อสถาบันทั้งสามด้วยความซาบซึ้งใจ

๑๗. อนุตตริยธรรม

สำนักพิมพ์สุขภาพใจ พ.ศ. ๒๕๕๗ หน้า ๒๑๖ หน้า

ไม่ต่างจากเพื่อนร่วมโลกทั้งหลายที่อยู่ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ สิ่งที่ยอดเยียมที่สุดในความรู้สึกของข้าพเจ้าในสมัยก่อนหน้าศึกษาแก่นแท้ของพุทธธรรม ก็คือเหตุการณ์ต่างๆ ที่เป็นกามวัตถุ ตัวอย่างเช่นการได้สำเร็จปริญญาเอกจากมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงของประเทศสหรัฐอเมริกา รวมทั้งประสบการณ์ได้ท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติที่ยิ่งใหญ่ของโลก ได้ชมมหกรรมสุดยอดของโลก...ได้ชมทัชมาฮาล...เช่นนี้ เคยรู้สึกว่าได้เสพสิ่งที่สุดยอดของโลกไว้มากมาย

แต่ความรู้สึกอึมเอมใจเต็มที บริบูรณ์ในทุกกิจกรรมที่ทำแม้ว่าจะเป็นเพียงแค่นั่งงีบงีบๆ กับธรรมชาติยามเช้า รับประทานอาหารเช้าที่รู้สึกสุดยอดของ

บุญบารมี ได้กระทำให้สิ่งที่ดีๆ เช่น ได้รู้สึกปราโมทย์ คຸ້มค้ำกับการเกิดเป็นมนุษย์ ก็ต่อเมื่อได้ทำความรู้แจ้งกับวิธีคิดแบบกายเชิงพุทธ

โดยเฉพาะความสามารถเข้าถึงความจริงแท้ที่เป็นขณะ หรือสามารถเข้าถึงความจริงอันประเสริฐสี่อย่าง โดยเฉพาะการได้มีความแจ่มแจ้งในความคิดชอบ และความดำริชอบ

อนุตตรियธรรมคือ ความรู้สึกยอดเยี่ยมที่สุดที่มนุษย์คนหนึ่งจะรู้สึกได้ ตามหลักของพุทธธรรมมีอยู่ ๖ ประการ ซึ่งแต่ละข้อธรรมล้วนแล้วแต่ประกาศความประเสริฐของการได้เกิดเป็นมนุษย์ทั้งสิ้น

๑) แคนั่งเฉยๆ ก็สงบกาย สบายจิตไร้ข้อกังวล

๒) แคเห็นธรรมชาติงดงาม เสียงหริ่งเรไรก็รู้ได้ถึงความอัศจรรย์ของจิตที่สะสมประสบการณ์ยาวนานจากสังสารวัฏ

๓) แคมองเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ง่าย ๆ ตรงหน้า เช่น อาหารแต่ละมื้อ จิตก็สามารถแทงทะลุถึงความพึ่งพาอาศัยกันระหว่างมนุษย์ด้วยกัน สัตว์ด้วยกัน ธรรมชาติอื่น ๆ ด้วยกัน ไม่ใช่ญาติก็เป็นญาติธรรม ผูกพันกันโดยตรงและโดยอ้อม

๔) ยินดีกับความคิดที่เป็นกุศลและยินดีกับธรรมทานอันตั้งไว้ดีแล้ว แค นั่งอยู่เฉย ๆ ก็เป็นโลกุตระกุศลเรียบร้อยแล้ว

๕) รู้สึกถึงพระคุณของบุพการี มีใช่แค่บุพการีโดยนัยโลก แต่รวมทั้งบุพการีโดยนัยธรรม ได้แก่ผู้เขียนผู้บรรยายธรรมไว้ตั้งแต่สมัยประเทศไทยมีโรงพิมพ์ใหม่ๆ เมื่อประมาณร้อยปีที่ผ่านมา รวมทั้งชาบซึ่งในพระมหากษัตริย์ขององค์พระมหากษัตริย์ โดยเฉพาะพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ผู้ประดิษฐ์อักษรไทย

๖) กราบแม่พระธรณีของแผ่นดินไทย อันเป็นเสมือนมารดาที่ประทับ ประคองชีวิต และเป็นผู้ให้ปัจจัยที่จำเป็นแก่ชีวิตตลอดช่วงเวลาที่ข้าพเจ้ายังไม่พ้นความทุกข์ยากลำบากจากความไม่รู้ (อวิชชา) แม้จวบจนปัจจุบันขณะ

ขอบคุณนามรูปและกายใจของตนเองที่เป็นที่ผลิตฉันทะ วิริยะ จิตตะ และ วิมังสา จนสามารถสกัดภาษาไทยออกเป็นภาษาธรรมได้ ขออนุตตรियธรรมที่ยอดเยียมดังบรรยายมานี้ จงปกป้องคຸ້มครองและชี้นำสมาธิปฏิญญาให้เกิดในใจของพุทธบริษัททุกคน ขอกราบนอนบ้น้อมต่ออนุตตรियสัมมาทิฎฐิ อันข้าพเจ้าได้ค้นพบตามรอยบาทพระศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า

๑๘. โภธิญาณ

สำนักพิมพ์สุภาพใจ พ.ศ. ๒๕๕๙ หน้า ๑๔๐ หน้า

โภธิญาณ คือ ความตื่นรู้ ที่จะทำ พุด คิด เป็นปัจจุบันขณะ สภาวะเช่นนี้ พระพุทธเจ้าตรัสรู้ว่าเป็นความง่าย เป็นความธรรมดา มีแล้วเป็นปกติในทุกคน ขอเพียงทำ พุด คิดอย่างสุจริต อย่างเหนือสมมติบัญญัติทั้งปวง สำนวนก็คือ ทำตามสมมติ แต่ก็อยู่เหนือสมมติ เมื่อใดเจียหูฟังผู้เป็นกัลยาณมิตรอธิบายถึงสมรรถนะโภธิญาณในจิตของแต่ละคน

ทำด้วยความศรัทธา ความเคารพในรูปนามของตน

ทำด้วยความกตัญญูกตเวทิตาต่อมนุษย์ทุกคน

ทำด้วยความซาบซึ้งในพระคุณของธรรมชาติ

ทำด้วยความอัศจรรย์ในขณะชีวิตของตน

โภธิญาณดังนี้แหละ ที่จะทำให้จิตเปล่ง พุทัง สาระณัง คัจฉามิ ด้วยดวงจิตที่ตื่นรู้และอยู่เหนือภาษาทั้งปวง

๑๙. ญายธรรม

สำนักพิมพ์สุภาพใจ พ.ศ. ๒๕๕๙ หน้า ๘๘ หน้า

ขณะที่ปราศัญต์วันตกพยายามคิด พุด ทำ เพื่อแย่งศรัทธาจากมหาชน ในรูปของอารยธรรม วัฒนธรรม บ้านเทิง กีฬา ท่องเที่ยว ธุรกิจ สิ่งประดิษฐ์ และภาษา

โดยที่ปราศัญต์วันออกพยายามคิด พุด ทำ เพื่อให้ทุกคนกลับคืนความศรัทธา สัจจิตของตนเอง สู่ประสบการณ์ สู่ความรู้สึก นึก คิด และความเป็นปัจจุบันขณะของความไม่มีตัวตน

จิตใดมีปัญหาตื่นรู้ มีสัมมาสติ หรือโภธิญาณ เห็นสังขารที่ว่างจากตัวตน สภาวะนั้นจะอยู่เหนือความเป็นตะวันออก – ตะวันตก ก็อยู่เหนือจิตตสังขารทั้งปวง

นั่นแหละคือ ญาຍธรรม (ธรรมที่ถูกต้องงดงาม)

ธรรมแห่งความถูกต้องตามวิถีธรรม

ธรรมแห่งความประพฤติปฏิบัติตามสมควรธรรม

๒๐. ทศบารมี ของในหลวงรัชกาลที่ ๙

สำนักพิมพ์สุภาพใจ พ.ศ. ๒๕๖๐ หน้า ๒๐๐ หน้า

หนังสือเล่มนี้เขียนจากความรู้สึกสำนึกถึงและบูชาในพระคุณของสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ที่เป็นสามสถาบันที่ปกป้องคุ้มครอง เอื้อเพื่อให้ชีวิตของผู้เขียนมีความสุขสบาย เพียงพร้อมไปด้วยสวัสดิมงคลทุกสถาน ตั้งแต่เกิดจนกระทั่งเข้าสู่วัยปลาย

อรรถสาระที่ปรากฏในหนังสือเล่มนี้ เป็นการนำประสบการณ์ตรง ในฐานะพลเมืองคนหนึ่งของประเทศไทย ที่มีชีวิตได้สัมผัสกับวัฒนธรรมสามยุค คือ ยุคที่คนไทยสื่อสารสัมพันธ์ผ่านคลอง ชีวิตเย็นฉ่ำไปด้วยวัฒนธรรมลุ่มน้ำ คำบรรยายในยุคนั้นว่า “ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว” ยิ่งน้อยไป เพราะทุกอย่างอุดมสมบูรณ์โดยไม่ต้องใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ยุคถัดมาเป็นยุคที่คนไทยสื่อสารสัมพันธ์ผ่านถนน เปลี่ยนจากกระท่อมไม้ไผ่และบ้านไม้เป็นบ้านตึก เปลี่ยนจากการเป็นอยู่ที่มองเห็นพฤติกรรมของกันและกัน เพราะยังไม่มียุควัฒนธรรมความเป็นส่วนตัว มาเป็นวัฒนธรรมที่อพยพมาจากตะวันตก ความเป็นส่วนตัวเพิ่มกำลังมหาศาล จากกินข้าวล้อมวง ชันน้ำใบเดียว กลายเป็นรับประทานอาหารบนโต๊ะ มีแก้วน้ำและสารพัดความเป็นส่วนตัวเพิ่มเข้ามา วัฒนธรรมเรียบง่าย อยู่เย็นสบาย ไร้กังวล ถูกกวาดทิ้งสิ้นซาก เพราะถูกแทนที่ด้วยค่านิยมความเป็นส่วนตัว ภายใต้ศัพท์บัญญัติ “สิทธิมนุษยชน” และ “การปกครองแบบประชาธิปไตย” ใครอยากจะทำอะไรก็เชิญได้ตามสบาย ไม่ต้องอายผีसानางไม้ เทวดา พรหม ที่ไหนอีกต่อไป

ยุคที่ผู้เขียนนึกมากที่สุดว่ากลายเป็นวัฒนธรรมของชาวพุทธได้อย่างไร คือ ยุคที่สื่อสารด้วยสมาร์ตโฟน การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมหดสั้นจากพันปี (ผ่านคลอง) มาเป็นร้อยปี (ผ่านถนน) มาเป็นสิบปี (ผ่านการสื่อสารออนไลน์) และ

กำลังเปลี่ยนเป็นสิบเดือน สิบวัน ในอนาคตอันใกล้

ท่ามกลางวัฒนธรรมที่แปรผันอย่างรวดเร็ว ผู้เขียนได้สำนึกถึงพระมหากษัตริย์
ธิดุณอันหาที่สุดมิได้ของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ซึ่งเป็นบุคคลสามวัฒนธรรมเช่นกัน

ถ้าประเทศไทยขาดพระองค์ท่าน ที่สละความสุขส่วนพระองค์เพื่อทำหน้าที่
พ่อหลวงของปวงชนชาวไทย คนไทยคงไม่มีความสุข และความร่มเย็นเช่นทุก
วันนี้ พระองค์ท่านอภิบาลทุกสรรพชีวิตในประเทศไทย ตลอดจนคุ้มครองความ
เป็นแผ่นดิน แผ่นน้ำ มหาสมุทร จนกระทั่งต้องสรุปว่า ในหลวงรัชกาลที่ ๙ คือ
พระโพธิสัตว์ของคนไทย และของโลกยุคจิตใจผันแปร สับสน ยุ่งเหยิงนั่นเอง

การนำพระราชจริยวัตรของในหลวงรัชกาลที่ ๙ มาวิเคราะห์ เพื่อแสดงถึง
ความรู้สำนึกในพระมหากษัตริย์ธิดุณอันยิ่งใหญ่ของพระองค์ท่าน และเป็นเพียงส่วน
หนึ่งที่เกิดจากความประทับใจที่ได้เกิดเป็นคนไทย ได้เข้าถึง เข้าใจ ซาบซึ้งในความ
อัศจรรย์ของคุณพระศรีรัตนตรัย

ภาษาไทยที่แสดงออกแห่งความประทับใจนี้ หวังใจว่า มันจะเป็นเครื่อง
แสดงมงคลคาถา สื่อไปยังพลเมืองไทยหัวใจรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
จะได้ร่วมมุทิตาจิต และแสดงราชภักดีต่อพระองค์ท่านตราบที่ยังมีชีวิตอยู่

๒๑. ปรมัตถธรรมในพระราชจริยวัตร ของในหลวงรัชกาลที่ ๙

สำนักพิมพ์ธรรมสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ หน้า ๑๓๒ หน้า

ภายหลังจากที่ได้นำพระราชประวัติของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา
ภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร มาวิเคราะห์ให้สอดคล้องกับทศบารมีของพระ
โพธิสัตว์ และได้เผยแพร่ไปในวงกว้างแล้ว

ผลจากการวิเคราะห์ดังกล่าว ทำให้ค้นพบกลบทที่นำอัศจรรย์แฝงอยู่ใน
พระราชจริยวัตรอันเรียบง่าย สันโดษ ดุจผู้มีธรรม-ธรรมดาผู้หนึ่ง เพียงแต่เป็น
ความธรรมดาที่ประกอบด้วยบุญญาบารมี ที่คุ้มครองสวัสดิ์มิ่งคลให้กับคนไทย
ผู้มีใจใฝ่ธรรมได้ทั่วประเทศ

ข้าพเจ้าได้นำพระราชจริยวัตรอันสุดอัศจรรย์มาทำเป็นปริศนาธรรม เพื่อ
พุทธบริษัทที่ใฝ่ธรรมจะได้วิเคราะห์หรืออนุมานตาม

ความเป็นปรมัตถสภาวะเหล่านี้ ย่อมอยู่เหนือกาลเวลา อยู่เหนือสมบัติ ความเป็นโลก พุทธบริษัทท่านใดที่ไฝ่ธรรมก็สามารถจะถอดปรีศนาธรรมได้คล้าย หรือแตกต่างจากที่เฉลยไว้

หวังว่า ผลงานชิ้นนี้จะเป็นอมตธรรมที่ข้าพเจ้าได้ใช้สมรรถนะทางธรรม เทิดพระองค์ท่านไว้เป็นโพธิธรรม มิใช่แต่คนไทยได้รับอานิสงส์เชิงรูปธรรม แต่ อานิสงส์แห่งปรมัตถธรรมก็มีอยู่ในพระราชจริยวัตรด้วย

กล่าวโดยสรุป หนังสือเล่มนี้คือพระราชประวัติภาคาภาษาธรรม ของในหลวง รัชกาลที่ ๙ นั่นเอง

๒๒. อัญญินทรีย์

สำนักพิมพ์ธรรมสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ หน้า ๑๑๒ หน้า

เป็นการบันทึกความในใจ เสมือนดั่งมรดกธรรมที่ชีวิตของผู้เขียนได้หลง เข้าไปติดกับดักของหลักการวิจัยของโลกสากล แต่โชคดีที่หลุดจากกับดักของ โลกาวัดัน และได้ค้นพบปรมัตถสภาวะอันเหนือกาลเวลา ด้วยการปฏิบัติตาม หลักไตรสิกขาอย่างเข้มข้น

นอกจากนี้ยังคิดว่าได้ค้นพบเหตุแห่งการคิดอักษรไทย เลขไทย ในสมัย พ่อขุนรามคำแหงมหาราชอีกด้วย

ผู้เป็นปราชญ์ยุคนั้น ต้องเข้าถึงนิพพานธรรมแน่นอน จึงออกแบบเลขไทย อักษรไทย สำเนียงไทย คำไทย แท้ ๆ เป็นปรีศนาธรรม เพื่อหวังว่าลูกหลาน ของท่านจะได้ค้นพบนิพพานธรรม หวังว่าคนไทยหัวใจพุทธภูมิ เกิดตายในแถบ สุวรรณภูมิ คงเห็นความอัศจรรย์ของอรรถสาระที่อยู่ใน “อัญญินทรีย์”

๒๓. ตามรอยพุทธจริยา

สำนักพิมพ์ธรรมสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ หน้า ๒๐๘ หน้า

“ตามรอยพุทธจริยา” คือพุทธประวัติภาคาภาษาธรรม ข้าพเจ้าได้วิเคราะห์ ความแปลก (อินดี้) อันเป็นเอกลักษณ์ของเจ้าชายสิทธัตถะ ที่แปลกจากผู้อื่นใน สังคมยุคนั้น

“สภาวะต้องพัฒนา” คือ สภาวะของสติ สมาธิ สัมปชัญญะ ปัญญา ที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต เป็นความรู้สึกรู้สึกที่ควรต้องมีเป็นภาคภาษาธรรม

“จิตว่าง” เป็นนิยามของท่านพุทธทาสภิกขุ ที่หมายถึง ว่างจากการยึดถือว่ากู ว่าของกู ข้าพเจ้าได้ลอกธรรมวาตะจาก ป่วยสามเดือนเกิดสมุดเล่มนี้ ที่ท่านพุทธทาสภิกขุได้บันทึกไว้ในคราวอาพาธครั้งแรก (พ.ศ. ๒๕๓๕) โดยเพิ่มตัวอย่างการกระทำที่เป็นข้อมูลจริงลงไป

“ชีวิตกับสันติภาพ” เป็นความพยายามสร้างกรณีตัวอย่างเพื่อชี้ให้เห็นปาฏิหาริย์แห่งพุทธธรรม ที่พระพุทธเจ้าบัญญัติไว้ดีแล้ว สามารถแก้ กั้น บรรเทา ปัญหาชีวิตของสังคมคนยุค ๔.๐ ได้ดีทุกมิติ

บุคคลสุญญตา-ธรรมสุญญตา เป็นบทสรุปจากการภาวนาของตนเองว่า ถ้าพิจารณาพระไตรลักษณ์โดยผ่านองค์ฌานจะได้บุคคลสุญญตา

แต่ถ้าพิจารณาการไม่เกิดไม่ดับ หรือโลกุตตรธรรม ก็จะได้วิปัสสนาญาณ โดยไม่ต้องผ่านฌาน เรียกว่า ธรรมสุญญตา

แต่วิมุติที่ได้จากบุคคลสุญญตา-ธรรมสุญญตา คือ ความหลุดพ้นโดยชอบ (สัมมาญาณะ) อันเดียวกัน

เพียงแต่ภาพลักษณ์ของบุคคลสุญญตาจะเน้นรูปแบบภายนอก ถ้าหากผู้ถึงธรรมสุญญตาจะคงรูปแบบความเป็นคนธรรมดาไว้

นี่ก็เป็นข้อพิสูจน์สุดท้าย บุคคลสุญญตาก็ต้องสัมพันธ์กับรูปแบบที่สังคมศรัทธาว่า ธรรมสุญญตาจะคงความเป็นธรรมดาเอาไว้ รู้เห็นได้เฉพาะบุคคลที่ถึงแล้วซึ่งพุทธปรัชญาที่คล้ายคลึงกัน

สรุปก็คือ “ตามรอยพุทธจริยา” เป็นประสบการณ์ทางจิตจากการเป็นนักอ่าน นักเขียน นักวิจัย นักภาวนา คือ พุทธธรรม ภาคภาษาธรรมนั่นเอง

๒๔. อริยธรรม เล่มหนึ่ง

สำนักพิมพ์ธรรมสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ หน้า ๑๒๐ หน้า

วิวัฒนาการของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ถูกพัฒนาในรอบศตวรรษที่ผ่านมา ได้มีอิทธิพลปฏิรูป และปฏิวัติความเชื่อทางจิตวิญญาณของมนุษย์ทั้งโลก

คนทั้งโลกที่ยอมรับความรู้สากล กติกาสากล ก็เป็นการประกาศการยอมรับความเป็นเบี่ยงลางทางความเชื่อของผู้ฉลาดกว่า ที่ได้วางกฎกติกา และจริยธรรมสากล ให้เป็นแผนที่ของชีวิต นั่นเอง

พุทธธรรมได้แสดงให้เห็นชัดว่า การเกิดเป็นมนุษย์จะนำวิปัสสนาสีตติจิตมาด้วย คือ

- (หนึ่ง) เห็นความน่าเกลียดเป็นความน่ารัก เช่น เห็นร่างกายที่เต็มไปด้วยปฏิกูลเป็นของน่ารัก เป็นต้น
- (สอง) เห็นความไม่เที่ยงเป็นความเที่ยง เช่น เห็นเครื่องมือเครื่องใช้ รวมสมาร์ทโฟนเป็นความเที่ยง ต้องสาละวนบำรุงรักษาตลอดเวลา
- (สาม) เห็นความทุกข์เป็นความสุข เช่น การแต่งงาน การมีครอบครัว การท่องเที่ยว ล้วนเป็นเหตุของปัญหาชีวิต และนำความทุกข์ที่เรื้อรังมาให้
- (สี่) เห็นความเป็นอนัตตาเป็นอัตตา เช่น เห็นร่างกายนี้เป็นสิทธิชอบธรรมของตนเอง เห็นโลกธรรมฝ่ายบวกเป็นสิ่งที่ต้องแสวงหา โลกธรรมฝ่ายลบเน้นสิ่งที่ต้องหลีกเลี่ยงและปรับปรุง

อารยธรรมสมัยใหม่ยังเพิ่มพูนอคติสี่ของมนุษย์ให้เข้มข้นขึ้น (รัก เกลียดกลัว หลง)

ไม่ว่าอคติสี่จะเพิ่มมากแค่ไหน ถ้าเมื่อใดเกิดพุทธศรัทธาสำนึกผิดในการที่จะมองออก โทษแต่ปัจจัยภายนอก หันมามองเข้า ปรับพฤติกรรมของตนเสียใหม่ ตามหลักกรรมบุญชีวิต แน่นนอน พุทธศรัทธาย่อมช่วยเปิดทางสว่างให้มนุษย์ผู้หลงผิด ได้สำนึกกระลึกู้ ถึงความจริงแท้ที่มีอยู่ และสามารถประยุกต์ธรรมธาตุที่เป็นสัจจะที่แท้ แก่ไข เยียวยา อคติสี่ให้บรรเทาและหมดสิ้นลง ด้วยตนเอง โดยตนเอง

ขอความเป็นพุทธบริษัทในใจของผู้เขียน จงสื่อผ่านภาษาไทยภาษาธรรมไปยังความเป็นพุทธบริษัทของผู้อ่าน ขอจิตสูจิตจงดลบันดาลให้เกิดความสว่าง ความกระจ่างในอริยสัจธรรมด้วยเทอญ

๒๕. อริยธรรม เล่มสอง

สำนักพิมพ์ธรรมสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ หน้า ๑๒๐ หน้า

ขณะที่ข้าพเจ้าทำงานเป็นอาจารย์และนักวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ข้าพเจ้าพัฒนาปัญญาโดยอ่านติดตามวารสารงานวิจัยฉบับโด่งดังของโลกสากล นับไม่ถ้วน ส่วนปัญญาที่ได้จากไตรสิกขา (ทาน ศีล ภาวนา) ยังไม่ได้รับความสนใจศึกษา เพราะช่วงขณะนั้นเชื่อว่า ความรู้วิทยาศาสตร์คือ ความรู้ที่มนุษย์ใช้อธิบายธรรมชาติ เป็นความจริงแท้ หนาซำยังไม่รู้อีกด้วยว่านั่นคือมัจฉาภิภูมิจึง เพราะขณะนั้นเชื่อว่า วิทยาศาสตร์คือความจริงแท้ของธรรมชาติ

หลังลาออกจากราชการ (พ.ศ. ๒๕๓๕) เพื่อปฏิบัติ ทาน ศีล ภาวนา อย่างเข้มข้น จึงค่อย ๆ เปลี่ยนความเข้าใจว่า ความรู้วิทยาศาสตร์เป็นเพียงสมมติสังขะ แต่ที่สามารถครองใจคนทั้งโลกได้ ก็เพราะประสบความสำเร็จในการเกลี้ยกล่อมให้ทุกประเทศยกเลิกระบบซึ่งตวงวัดดั้งเดิม ขอให้ทุกประเทศหันมาใช้ระบบเมตริกแทน รวมทั้งนักเผยแพร่ความรู้วิทยาศาสตร์ทำให้สังคมตื่นตาเราใจได้

ที่โลกเทใจให้วิทยาศาสตร์ก็เพราะยาปฏิชีวนะคือ เพนนิซิลิน ที่ทำให้คนจำนวนมากรอดตาย รวมทั้งการปลูกฝ้ายดัดยีนในราวร้อยปีกว่าที่ผ่านมา

สรุปวิทยาศาสตร์ได้ก่อประโยชน์ให้มวลมนุษยชาติมหาศาล ทำให้จำนวนประชากรโลกเพิ่มอย่างมากมาย ในราวศตวรรษที่ผ่านมา แต่ทว่านั่นไม่ใช่เหตุผลที่พุทธบริษัทควรทอดทิ้งการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้าที่อยู่เหนือโลกสมมติทั้งปวง

เมื่อแยกความรู้วิทยาศาสตร์ออกจากความรู้พุทธศาสตร์ได้ โดยสรุป ทั้งสองศาสตร์ยกย่องปัญญาเหมือนกัน มีการทดสอบทดลองก่อนเชื่อตรงกัน แต่กระบวนการวิจัยต่างกัน ตั้งแต่หลักการเก็บตัวอย่าง การใช้มาตรฐานตัดสินความก้าวหน้าทางปัญญา โดยสรุปทั้งสองศาสตร์ต่างกันอย่างสิ้นเชิง (ข้าพเจ้าเขียนวิเคราะห์ไว้มากมายในการเขียนที่ผ่านมา)

ด้วยเหตุนี้ทำให้ข้าพเจ้ามิได้ปฏิเสธความรู้วิทยาศาสตร์ แต่มิได้ปักใจเชื่อเหมือนในอดีต แม้ยังคงใช้วิทยาศาสตร์ในวิถีชีวิต แต่ก็ไม่ใช่อย่างสุดโต่งอย่างในอดีต

ในกรณีต้องเลือกว่าจะใช้ศาสตร์ใดแก้ปัญหา คำตอบก็คือ ถ้าเป็นการแก้ปัญหาวิกฤติระดับประเทศ จะต้องใช้พุทธศาสตร์เท่านั้นที่จะสร้างสันติภาพได้

น่าเสียใจที่นักการเมือง ไม่ว่าจะจากพรรคการเมืองใด ที่ผ่านการเลือกตั้งเมื่อ ๒๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ แทบทั้งนั้นต่างใช้ปรัชญาตะวันตกเป็นฐานนโยบายของพรรค

สมมติว่า ไม่มีใครสนใจจะเชื่อพุทธศาสตร์ ก็ไม่ทำให้รู้สึกหวั่นไหวแต่ประการใด แม้เหลือข้าพเจ้าเพียงผู้เดียวที่ศรัทธาต่อพุทธธรรมยิ่งกว่าวิทยาศาสตร์ก็ตาม

เพราะสิ่งที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้คือ นิพพานธรรม เป็นสิ่งมีเองเป็นที่พึ่งที่ระลึกถึงกับมนุษย์ทุกคนที่มีพุทธศรัทธา เชื่อและไวใจในอริยมรรค และเข้าถึงนิพพานที่นี้และเดี๋ยวนี้ ว่าเป็นสภาวะธรรมดา ใคร ๆ ก็เข้าได้ ถ้ามีสัมมาทิฏฐิอยู่เป็นพื้นฐานของจิตวิญญาณ

๒๖. อริยวัชฒิ

สำนักพิมพ์ธรรมสภา พ.ศ. ๒๕๖๓ หน้า ๑๒๘ หน้า

ถ้าเราเป็นพุทธบริษัทและรู้ทันว่า สังคมยุคบริโภคนิยม ทำให้พฤติกรรมคนรุ่นใหม่ติดความสะดวก ความรวดเร็ว และเริ่มขาดความข่มใจ ถูกกระตุ้นง่ายไปหมด ทั้งบวกและทั้งลบ เกาของความไม่ได้ตั้งใจจึงดูน่ากลัว เพราะขาดภูมิต้านทานทางจิตวิญญาณ ขาดการฝึกฝนอดทนให้รอคอยอะไร แบบคนยุคใช้คลองหรือยุคใช้ถนนเป็นตัวกลางสร้างธุรกรรม หรือสร้างมนุษย์สัมพันธ์ระหว่างกัน

พุทธบริษัทจะยิ่งเห็นชัดว่า คนไทยเป็นเช่นนี้เพราะไม่ใช่ใจจะนำพุทธธรรมมาปรับใช้ ถ้าเราศรัทธาว่า สังคมจะเจริญถ้วนหน้า คืออยู่เป็นสุขทุกสายอาชีพ มีชีวิตพอดี พอประมาณ ทุกคนจะต้องมีศรัทธาและศีลห้าเป็นเครื่องอยู่ของตนและสังคม เรียกว่าต้องมีศีลและศรัทธา Start up และรัฐบาลต้องจัดระบบการศึกษาให้มีสุขุมยปัญญา Start up ด้วย ไม่ใช่ปล่อยให้ชวานาชาวไร่ค้ำทางจากการสุมความรู้โดยไม่มีฐานปัญญาของตนเองบ้าง คนไทยต้องเข้าถึงสุขุมยปัญญาแบบ Start up คือพึ่งตนเองได้ ไม่ว่าจะเสพโฆษณา ขาวความรู้จากยูทูป ต้องมีฐาน Start up ทางปัญญาภายใน ที่จะรู้วิธีเลือกเสพข้อมูล และยังต้องมีความสำนึกว่า ถ้าทำงานเพื่อตอบแทนมนุษย์ด้วยกัน และตอบแทนแผ่นดินเกิด นี้แหละจะทำให้เกิดสุขุมยปัญญา Start up

ถ้าคนไทยมีสภาวะอริยทรัพย์ ๕ ตัว Start up สังคมไทยจะเจริญ แต่ที่พูดนี้ แสดงว่าต้องมีพุทธบริษัทเหลือบ้าง พุทธบริษัทคือคนที่ศรัทธาในคำสอนของพระพุทธเจ้า ความเจริญของสังคมจะเกิดขึ้น คนในสังคมต้องมี ศรัทธา ศิล สุตตะ จาคะ ปัญญา Start up และจะต้องปรับตนเองอย่างไรให้สอดคล้องกับความปั่นป่วนของโครงสร้างของสังคม เพื่อเปลี่ยนอริยวัชฒิ Start up เป็นสังคม Unicorn คือทุกคนได้รับความสุขโดยถ้วนหน้าจากความเจริญ

๒๗. ตถาคตโพธิสัทธา

สำนักพิมพ์ธรรมสภา พ.ศ. ๒๕๖๓ หน้า ๑๔๐ หน้า

ความชอบของข้าพเจ้า คือ การนำหลักพุทธธรรมมาวิเคราะห์กับสถานการณ์จริงของชีวิตตนเอง และชีวิตของโลกสากล ซึ่งทำให้เกิดหนังสือธรรมร่วมสมัยเล่มนี้คือเล่มที่ ๒๗ แต่ละเล่มจะไม่ซ้ำกันเพียงแต่การอ่านต้องมีพุทธศรัทธาอยู่ภายในใจบ้างเท่านั้น

การวิเคราะห์ที่ได้เริ่มต้นเมื่อสังคมไทยเริ่มนำข่าว covid-19 ระบาดเป็นข่าวใหญ่ ติดต่อกันจากเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นต้นมา

เมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้าพเจ้าได้วิเคราะห์ ถอดบทเรียนจากการระบาดของ covid-19 ด้วยหลักพุทธธรรม พร้อม ๆ กับถือโอกาสนำผลงานวิจัยที่เคยทำไว้เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๓ เรื่อง “**วิวัฒนาการการถ่ายทอดความรู้วิทยาศาสตร์ในสังคมไทย**” ตีพิมพ์โดยสมาคมวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๕ มาแทรกเป็นภาคผนวกที่หนึ่ง ถ้าท่านอ่านภาคผนวกที่สอง ก็จะเข้าใจบทวิเคราะห์ที่ต่าง ๆ ที่ข้าพเจ้ากระทำไว้แล้วในฐานะพุทธบริษัทที่มีตถาคตโพธิสัทธา

๒๘. วิมังสาภา

สำนักพิมพ์ธรรมสภา พ.ศ. ๒๕๖๓ หน้า ๑๒๐ หน้า

เป็นบทวิเคราะห์ที่ข้าพเจ้าผู้มีพื้นฐานของพันธุวิศวกรรม และรู้ว่าไม่มีความรู้ใดจะแก้การระบาดของ COVID-19 ได้ นอกจากจะต้องทำจิตให้เป็นกุศล เพื่อเสริมสมรรถนะในการสู้ภัยของโรคระบาดของ COVID-19 เป็นไวรัสที่อยู่นอกนิยาม นอกตำราพื้นฐานของ Molecular Biology

แต่พุทธบริษัทสี่ของไทย ไม่อาจรวมตัวกันสำแดงธรรมานุกาพที่อยู่เหนือการระบาดของ COVID-19 ตรงกันข้าม ภิกษุ นักปฏิบัติธรรมกลับตกอยู่ภายใต้คำสั่งการระบาดของ COVID-19 ด้วยการล็อกดาวน์ การห้ามต่างๆ นานา โดย दुष्ณี เป็นปรากฏการณ์ที่แสดงความตกต่ำของธรรมานุกาพอย่างเหลือเชื่อ ไม่เคยปรากฏมาก่อนในประวัติศาสตร์ของสยามประเทศ

๒๙. บันทึกหัวใจพุทธบริษัทและชีวิตที่แท้

สำนักพิมพ์ธรรมสภา พ.ศ. ๒๕๖๔ หน้า ๑๒๘ หน้า

ได้ย่นความจาก “ธรรมโฆษณัรธานุกรม” ของธรรมทานมูลนิธิ เพื่อเป็นนามานุกรม (Directory) ให้แก่นักปฏิบัติธรรมที่อ่านเอาความจากภาษาไทยร่วมสมัยได้

ชีวิตที่แท้ หมายถึง ความสามารถที่จะอยู่กับปัจจุบันขณะ สามารถปรับและเผชิญกับเหตุปัจจัยทั้งรูปธรรมและนามธรรมด้วยสติปัญญาภายในตนเอง

๓๐. บันทึกด้วยจิตว่าง

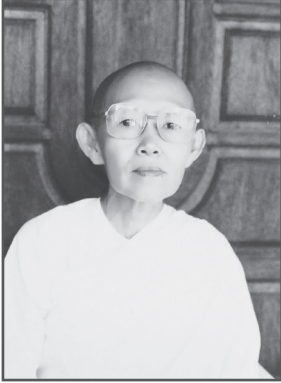
สำนักพิมพ์ธรรมสภา พ.ศ. ๒๕๖๕ หน้า ๑๐๔ หน้า

เป็นการนำบันทึกธรรมที่ว่าด้วยบุญของความสูงวัย อำนาจอิทัปปัจจยตา ในปกติชีวิต และปริโยสานกัลยาณังของไตรสิกขา (ทาน ศีล ภาวนา) ที่สกัดจากประสบการณ์ตรงของตนเอง

๓๑. ญาณทัสสนะ (เล่ม ๑)

สำนักพิมพ์ธรรมสภา พ.ศ. ๒๕๖๖ หน้า ๑๗๖ หน้า

เป็นภาพมุกกว้างที่นำปรัชญาของวิทยาศาสตร์มาเสริมอภิธรรมที่เป็นปรมัตถสัจจะ เพื่อชี้ชัดว่าอภิธรรมเป็นเครื่องมือที่มีอานุภาพสามารถ disrupt ทุกปัญหาโลกแตกที่เกิดจากสังคมออนไลน์

ประวัติแม่ชี
รศ.ดร.ไพเราะ ทิพยทัศน์

- พ.ศ. ๒๕๐๗ - ปริญญาตรี (เคมี) เกียรตินิยมอันดับสอง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พ.ศ. ๒๕๑๐ - ปริญญาโท (ชีวเคมี) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พ.ศ. ๒๕๑๙ - ปริญญาเอก UC Sandiego สหรัฐอเมริกา
Post Doc. Training UC Davis สหรัฐอเมริกา
- พ.ศ. ๒๕๓๕ - ลาออกจากราชการไปปฏิบัติธรรม สำนักปฏิบัติ
ธรรมแม่ชีเขาภูหลวง อ. ปักธงชัย จ. นครราชสีมา
- พ.ศ. ๒๕๔๐-ปัจจุบัน - เขียนหนังสือธรรมะในนามสิริวิรุณ รวม ๓๑ เล่ม
- พ.ศ. ๒๕๔๒-๒๕๕๐ - สอนธรรมะให้ชาวต่างประเทศที่สวนโมกข์ ๘ ปี
- พ.ศ. ๒๕๔๑-๒๕๖๐ - สอนวิชาพุทธศาสนาที่วิทยาลัยแม่พิมพ์ประชาบดี
เถรีวิทยาลัย ในสังกัด มมร.
- พ.ศ. ๒๕๕๖ - ได้รับปริญญาศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์
สาขาพุทธศาสตร์ศึกษา
จากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย (มมร.)
- พ.ศ. ๒๕๕๒-ปัจจุบัน - ฟานักที่สถานปฏิบัติธรรมอาศรมมาตา
ต.ภูหลวง อ.ปักธงชัย จ.นครราชสีมา